WIADOMOŚCI CELNE
Nr 5/2011
MINISTERSTWO FINANSÓW – SŁUŻBA CELNA • WARSZAWA 2011 • ISSN 1230-9087

Przewodnictwo Polski w Radzie Unii Europejskiej

Priorytety i zadania Służby Celnej

WIADOMOŚCI CELNE

REDAKCJA
Redaktor naczelny: Witold Lisicki
Sekretarz redakcji: Beata Zuba
Marcin Woźniczko

PROJEKT GRAFICZNY
Aleksandra Laska

Wykonawca:
Towarzystwo Opieki nad Ociemniałymi,
Laski, ul. Brzozowa 75, 05-080 Izabelin

WYDAWCA
Ministerstwo Finansów – Służba Celna
Warszawa, ul. Świętokrzyska 12
www.clo.gov.pl
beata.zuba@mofnet.gov.pl
marcin.wozniczko@mofnet.gov.pl
tel.: (22) 694 46 30
tel./fax: (22) 694 35 02
nakład: 1800 egz.

3 Przewodnictwo Polski w Radzie Unii Europejskiej 2011. Priorytety i zadania Służby Celnej.

Specjalne wydanie Wiadomości Celnych przygotowane w całości przez Wydział Międzynarodowej Współpracy Celnej (opracowanie: Anna Drozd) w Departamencie Polityki Celnej w Ministerstwie Finansów.

Szanowni Państwo,

Przed nami ważne półrocze. 1 lipca 2011 roku Polska po raz pierwszy stanie na czele Unii Europejskiej, przewodnicząc pracom Rady Unii Europejskiej – najważniejszej unijnej instytucji decyzyjnej. To prawdziwe wyzwanie dla całej administracji publicznej i pierwszy ważny sprawdzian z integracji europejskiej. A także możliwość pokazania, że jesteśmy sprawnymi negocjatorami oraz potwierdzenia, że mimo krótkiego stażu w UE potrafimy dobrze odnaleźć się w dyskusjach na arenie europejskiej.

Niniejsze, specjalne wydanie Wiadomości Celnych zostało w całości poświęcone temu przełomowemu wydarzeniu, jakim jest Polska Prezydencja. Chciałbym, abyście Państwo poznali najważniejsze obszary działań w ramach prezydencji, widziane z perspektywy Służby Celnej. Przedstawiamy informacje o naszych przygotowaniach. Znajdziecie tu Państwo nie tylko wiadomości o pracach grup roboczych, którymi kierować będą nasi koledzy, ale również o najważniejszych zagadnieniach dyskutowanych w Brukseli (tzw. priorytetach prezydencji) oraz wiele informacji ogólnych, przybliżających pracę w unijnych instytucjach.

Unia celna od ponad 40 lat tworzy wspólne przepisy, nie tylko ułatwiające handel, ale także poprawiające bezpieczeństwo mieszkańców Europy. Wiele osiągnęliśmy: wystarczy wspomnieć o wypracowaniu zapisów wspólnotowego kodeksu celnego, zniesieniu kontroli celnych na granicach wewnętrznych Unii oraz tworzeniu wspólnego rynku przez eliminowanie barier w handlu. Korzyści płynące z integracji europejskiej dla administracji celnej to na pewno wspólne operacje celne – skuteczniejsze zwalczanie przestępczości, uzgadniane w gronie 27 współpracujących ze sobą krajów członkowskich. Nie trzeba więc przekonywać, jak ważna jest nasza silna reprezentacja w Brukseli – reprezentacja Służby Celnej kraju członkowskiego, który odpowiada za jeden z najdłuższych odcinków zewnętrznej granicy Unii.

Tym numerem Wiadomości Celnych chciałbym przypomnieć Państwu, że reprezentując Służbę Celną na forach unijnych instytucji, bierzemy czynny udział w ustalaniu przepisów prawnych, które mają wpływ na codzienne życie mieszkańców UE.

Zachęcam do lektury!

Jacek Kapica
Szef Służby Celnej

ABC Prezydencji

Na czym polega prezydencja?

Prezydencja to półroczny okres sprawowania przewodnictwa w Radzie Unii Europejskiej. Wszystkie kraje członkowskie UE pełnią tę funkcję rotacyjnie. Przedstawiciele kraju przewodniczą dziewięciu formacjom Rady i ponad 270 komitetom i grupom roboczym. Przez pół roku dany kraj ma możliwość kierowania pracami Unii Europejskiej. Na dalszy plan schodzą wtedy interesy partykularne, należy pełnić rolę obiektywnego negocjatora.

Co to jest trio prezydencji?

Traktat Lizboński wprowadził zasadę grupowego systemu sprawowania przewodnictwa w Radzie przez ustalone uprzednio grupy trzech państw członkowskich przez okres 18-tu miesięcy. Grupy te tworzone są na zasadzie równej rotacji między państwami członkowskimi, przy uwzględnieniu ich różnorodności i równowagi geograficznej w ramach Unii. Polska tworzy trio z Danią i Cyprem (trio Polska-Dania-Cypr sprawuje przewodnictwo w okresie lipiec 2011-grudzień 2012). Nasz kraj pełni szczególną rolę bycia „pierwszym z trzech".

Za co odpowiada Rada Unii Europejskiej?

Rada Unii Europejskiej, zwana również Radą Ministrów, to główny ośrodek podejmowania decyzji politycznych Unii Europejskiej. Rada jest organem ustawodawczym. Każde Państwo Członkowskie uczestniczy w przygotowaniu prac Rady i w jej decyzjach. Rada składa się z ministrów poszczególnych Państw Członkowskich. Obraduje w dziewięciu różnych konfiguracjach* w zależności od przedmiotu obrad. Na przykład, Rada ds. Konkurencyjności, na której poruszane są kwestie celne, składa się z ministrów ds. gospodarki, ministrów do spraw europejskich lub ministrów ds. nauki, a Rada ds. Wymiaru Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych (jej również podlega część kompetencji administracji celnych) – z ministrów sprawiedliwości lub ministrów spraw wewnętrznych, w zależności od tematyki obrad[1].

* Konfiguracje Rady:

1. Sprawy ogólne
2. Sprawy zagraniczne
3. Sprawy gospodarcze i finansowe
4. Wymiar sprawiedliwości i sprawy wewnętrzne
5. Zatrudnienie, polityka społeczna, zdrowie i ochrona konsumentów
6. Konkurencyjność (rynek wewnętrzny, przemysł, badania i przestrzeń kosmiczna)
7. Transport, telekomunikacja i energia
8. Rolnictwo i rybołówstwo
9. Środowisko
10. Edukacja, młodzież, kultura i sport

Czym zajmuje się Sekretariat Generalny Rady[2]?

Rolą Sekretariatu Generalnego Rady jest zapewnianie Radzie intelektualnej i organizacyjnej infrastruktury na czterech poziomach: grup roboczych, Komitetu Stałych Przedstawicieli, Rady Ministrów i Rady Europejskiej. Przygotowuje on od strony praktycznej posiedzenia oraz opracowuje projekty sprawozdań, not, protokołów, jak również zapisuje i przygotowuje projekty porządków obrad. W szczególności służy on prezydencji pomocą w wykonywaniu zadań w zakresie znajdowania rozwiązań kompromisowych, koordynowania prac oraz przygotowywania podsumowań sytuacji. Zapewnia ciągłość w pracach Rady oraz sprawuje pieczę nad archiwami i dokumentami Rady. Służby prawne Sekretariatu Generalnego są do dyspozycji Rady i jej komitetów, jeżeli potrzebują one opinii prawnych. Wielu urzędników pracuje przy tłumaczeniach, edycji, kopiowaniu, dystrybucji, i przetwarzaniu dokumentów.

Siedziba Rady Unii Europejskiej

Gdzie obradujemy?

Siedzibą Rady Unii Europejskiej jest budynek Justus Lipsius, nazwany na część szesnastowiecznego humanisty, znanego uczonego epoki renesansu, który wykładał na uczelniach wielu europejskich krajów. Budynek Rady jest zlokalizowany przy rondzie Schumana, nieopodal siedziby Komisji Europejskiej. Wstęp do budynku Rady odbywa się wyłącznie za okazaniem przepustki. Nagrania z ważnych posiedzeń są dostępne na stronie internetowej Rady. Posiedzenia Rady w tym budynku odbywają się od 1995 roku. Łączna długość korytarzy w Radzie wynosi 24 km. W chwili obecnej trwają prace budowlane nad kolejnym budynkiem, w którym będą się mieściły biura pracowników Rady. Atrakcją dla przebywających w Radzie urzędników i gości jest zwyczaj przygotowywania przez państwo sprawujące prezydencję oprawy wizualnej budynku. Węgrzy, przewodniczący pracom Rady przed Polską, rozwinęli w atrium Rady dywan, przedstawiający historię Węgier i znane postaci. Różne artystyczne instalacje znajdowały się także w innych pomieszczeniach Rady. Szerokim echem odbiła się wystawa zorganizowana w Radzie podczas Czeskiej Prezydencji, przedstawiała stereotypowe wyobrażenia na temat każdego kraju członkowskiego UE.

Które grupy robocze w Radzie UE omawiają kwestie celne?

Spośród około 270 organów przygotowawczych Rady sprawy celne są poruszane zazwyczaj na forach 4 grup roboczych:

- **Grupa Robocza ds. Unii Celnej** – zajmuje się polityką celną i prawodawstwem celnym oraz wspólną taryfę celną. Podlega Radzie ds. Konkurencyjności (COMPET). Spotyka się dwa razy w miesiącu. W posiedzeniach biorą udział attache celni oraz delegaci krajowi. Przewodniczącym tej grupy w trakcie Polskiej Prezydencji będzie Tadeusz Senda, pracujący w Stałym Przedstawicielstwie RP jako attache celny.
- **Grupa Robocza ds. Współpracy Celnej** – odpowiedzialna za współpracę administracji celnych w dziedzinie zwalczania naruszeń celnych oraz zagadnienie kontrolowania towarów przemieszczanych przez zewnętrzną granicę UE. W trakcie posiedzeń omawiane są również wspólne operacje celne. Podlega Radzie ds. Wymiaru Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych (JHA). W trakcie Polskiej Prezydencji pracom grupy przewodniczyć będzie Mariusz Koter – obecnie naczelnik w Departamencie Kontroli Celno-Akcyzowej i Kontroli Gier w Ministerstwie Finansów. Grupa spotyka się zwykle raz na miesiąc.
- **Grupa Robocza ds. Podatkowych, Podgrupa Podatki Pośrednie** zajmuje się m.in. zagadnieniem podatku akcyzowego. W trakcie obrad z tego obszaru przewodniczącym będzie Wojciech Bronicki, dyrektor Departamentu Podatku Akcyzowego i Ekologicznego. Grupa ta podlega Radzie ds. Gospodarczych i Finansowych (ECOFIN).
- **Grupa Robocza ds. Zakładania Przedsiębiorstw i Świadczenia Usług, Podgrupa ds. Gier Hazardowych** – prowadzi dyskusje m.in. na temat sektora gier hazardowych. Podlega Radzie ds. Konkurencyjności (COMPET).

Dziedziniec budynku Rady Unii Europejskiej. W rogu – logo Prezydencji Greckiej

Z reguły w posiedzeniach grup roboczych biorą udział pracownicy Sekretariatu Generalnego Rady Unii Europejskiej. Pomagają prowadzić obrady, doradzają w kwestiach proceduralnych i merytorycznych. Służby Prawne Sekretariatu Generalnego Rady rozstrzygają w przypadku wątpliwości natury legislacyjnej.

Jakie są główne zadania przewodniczącego grupy roboczej?

- Opracowanie kalendarza posiedzeń;
- Zadania koordynacyjne i mediacyjne: nieformalne rozmowy sondażowe, prowadzenie dyskusji, dążenie do osiągnięcia kompromisowego możliwego do przyjęcia dla wszystkich członków UE zapisów tworzonych dokumentów;
- Terminowe i sprawne przekazywanie materiałów i dokumentów;
- Pośredniczenie w stosunkach z innymi instytucjami, Komisją Europejską i Parlamentem Europejskim;
- We współpracy z Sekretariatem Generalnym Rady UE ustalanie porządku obrad grupy.

Po co przygotowujemy fiszki informacyjne?

Fiszki informacyjne to około 860 tematów przygotowywanych przez pracowników polskiej administracji centralnej. Ponad 60 fiszek dotyczy zagadnień celnych. Fiszki pełnią ważną rolę, tworząc bazę potencjalnych tematów, które mogą się pojawić w agendzie posiedzeń w Radzie Unii Europejskiej w trakcie prezydencji.

Na czym polega praca stałego przedstawicielstwa?

Każde państwo członkowskie Unii Europejskiej ma swoje stałe przedstawicielstwo przy Unii Europejskiej, które jest placówką dyplomatyczną, reprezentującą interesy danego kraju w Unii Europejskiej, w przypadku Polski – od 1 maja 2004 r., dnia przystąpienia do UE. „Nie jest to jednocześnie klasyczna placówka dyplomatyczna jak wszystkie dwustronne ambasady, lecz raczej agenda administracji rządowej za granicą, a de facto polska administracja rządowa w miniaturze. Od 1 lutego 2007 r. kierownikiem placówki i Stałym Przedstawicielem przy UE jest Pan Jan Tombiński, Ambasador nadzwyczajny i pełnomocny.

Głównym zadaniem pracowników Stałego Przedstawicielstwa stał się od momentu przystąpienia do UE pełnoprawny udział, wraz z reprezentantami administracji krajowej, w tworzeniu wspólnotowego prawa oraz w dyskusjach prowadzonych w ramach Unii nad głównymi kierunkami jej rozwoju. Stałe Przedstawicielstwo bierze zatem udział w pracach właściwych instytucji i organów Unii Europejskiej, popierając realizację celów i zasad jej funkcjonowania przy jednocze-

snym uwzględnieniu interesów Polski i jej obywateli.

Ważnym zadaniem pracowników Przedstawicielstwa jest również analizowanie bieżącej i planowanej działalności UE w różnych obszarach, a także przekazywanie właściwym instytucjom w Polsce informacji i ocen dotyczących tej działalności wraz z sugestiami odpowiednich działań. Niezwykle istotna funkcja Przedstawicielstwa dotyczy lobbowania na korzyść dogodnych dla Polski rozwiązań w procesie legislacyjnym na forum Komisji Europejskiej, Parlamentu Europejskiego oraz wśród krajów członkowskich"[3].

Na czas Polskiej Prezydencji liczba pracowników Przedstawicielstwa wzrosła do ok. 300. Część z nich będzie brała aktywny udział w pracach w Radzie Unii Europejskiej.

Sala w budynku Rady UE, w której odbywają się spotkania rad sektorowych

Co to jest COREPER?

COREPER (fr. Comité des Représentants Permanents, ang. Committee of Permanent Representatives) to Komitet Stałych Przedstawicieli, instytucja pomocnicza Rady Unii Europejskiej, obradująca w randze ambasadorów – stałych przedstawicieli przy UE (COREPER II) lub w randze zastępców ambasadorów (COREPER II). Głównym zadaniem COREPER jest przygotowanie posiedzeń Rady Unii Europejskiej.

Czym różnią się między sobą Rada Unii Europejskiej, Rada Europejska i Rada Europy[4]?

- Rada Unii Europejskiej jest organem prawodawczym Unii; w szerokim zakresie kwestii wspólnotowych korzysta ona z uprawnień prawodawczych podczas podejmowania decyzji wspólnie z Parlamentem Europejskim. Rada składa się z jednego przedstawiciela na szczeblu ministerialnym z każdego Państwa Członkowskiego. Członkowie Rady ponoszą odpowiedzialność polityczną przed swoimi krajowymi parlamentami http://www.consilium.europa.eu/council-eu.
- W skład Rady Europejskiej wchodzą głowy państw lub szefowie rządów Państw Członkowskich Unii Europejskiej oraz przewodniczący Komisji. Określa ona ogólne kierunki polityki Unii Europejskiej. Decyzje podejmowane na posiedzeniach Rady Europejskiej stanowią istotny bodziec w formułowaniu ogólnych kierunków polityki Unii Europejskiej. Posiedzenia Rady Europejskiej odbywają się zwykle w Brukseli, w budynku Justus Lipsius. Pod względem prawnym Rada Europejska nie jest instytucją Unii Europejskiej. Niemniej jednak odgrywa ona istotną rolę we wszystkich obszarach działalności Unii Europejskiej, czy to nadając impet działaniom Unii, czy też formułując kierunki polityki, czy koordynując prace nad trudnymi kwestiami, pełniąc funkcję arbitra w dążeniu do ich rozstrzygnięcia lub znajdując ich rozwiązania. Jeżeli potrzebujesz dalszych informacji, zobacz http://www.consilium.europa.eu/european-council
- Rada Europy nie jest częścią Unii Europejskiej lecz niezależną organizacją międzynarodową. Jej siedziba znajduje się w Strasburgu, a jej główną rolą jest wzmacnianie demokracji, praw człowieka oraz zasad państwa prawnego w jej państwach członkowskich. Chociaż każde z 27 Państw Członkowskich Unii Europejskiej jest członkiem Rady Europy, organizacje te są zupełnie odrębne. Bardziej szczegółowe informacje na temat Rady Europy można znaleźć na następującej stronie internetowej: http://www.coe.int

Opracowała: Anna Drozd,
Departament Polityki Celnej,
Ministerstwo Finansów

[1] Opracowano na podstawie ulotki o Radzie UE: http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/librairie/PDF/Conseil794x230_PL.pdf

[2] Źródło: http://www.consilium.europa.eu/App/Faq/faq.aspx?lang=PL&cmsid=129&faqid=19

[3] Źródło: http://www.brukselaeu.polemb.net/index.php?document=25

[4] Źródło: http://www.consilium.europa.eu/App/Faq/faq.aspx?lang=PL&cmsid=129&faqid=2

Przygotowania do prezydencji w Ministerstwie Finansów

Prezydencja Polski w Radzie Unii Europejskiej to bez wątpienia największe wyzwanie dla polskiej administracji od czasu wejścia do Unii Europejskiej w 2004 r. Początki przygotowań do tego wydarzenia w Ministerstwie Finansów sięgają 2006 r., kiedy poważnie zaczęto się zastanawiać co to oznacza dla samego ministerstwa, poszczególnych departamentów, wydziałów oraz pracowników.

Etapy przygotowań MF do prezydencji

Z perspektywy ostatnich 4,5 roku można wyraźnie wyróżnić 3 etapy przygotowań.

Pierwszy etap to poszukiwanie odpowiedzi na pytanie – Co to jest „Prezydencja"? W tym celu do MF zapraszani byli przedstawiciele zagranicznych administracji, którzy ten etap mieli już za sobą. W tym samym czasie powstał także w ministerstwie Zespół pod przewodnictwem Podsekretarza Stanu odpowiedzialnego za sprawy unijne, mający na celu koordynację przygotowań MF do prezydencji. Celem tego Zespołu było właściwe przygotowanie resortu pod kątem organizacyjnym i merytorycznym.

Drugi etap to tworzenie tzw. Korpusu prezydencji, czyli grupy ludzi którzy obejmą funkcje przewodniczących grup roboczych, delegatów narodowych, koordynatorów organizacyjnych. Aktualnie Korpus liczy 98 osób. Dla tych osób już w 2008 r. został stworzony specjalny program szkoleniowy, który miał za zadanie podnieść ich kwalifikacje. Założenia tego programu, jak również właściwa selekcja osób powoduje, że pomimo faktu, iż upłynęło ponad 3 lata od powstania Korpusu, większość osób ciągle pracuje w MF i będzie uczestniczyła w projekcie prezydencja. W celu wsparcia Korpusu w 2010 r., powołano tzw. Korpus B, który aktualnie liczy ponad 60 osób.

Trzeci etap to właściwe przygotowania organizacyjne i programowe, które rozpoczęły się wiosną 2010 r.

Budżet Prezydencji

Prezydencja to także duży wysiłek finansowy dla administracji centralnej. Już w 2009 r. zostało zapewnione finansowanie przygotowań i sprawowania prezydencji w ramach programu wieloletniego. Pierwsze szacunki kosztów do poniesienia obejmowały zawrotną kwotę 1 270 mln zł, jednak na skutek długotrwałych prac nad urealnieniem kosztów, udało się uzyskać porozumienie co do nakładów na poziomie 430 mln zł. Zaplanowany do realizacji przez trzy lata budżet (od 2010 r.) w porównaniu do budżetów innych prezydencji, wydaje się szyty na miarę potrzeb i możliwości. Spektrum finansowanych zadań odzwierciedla mnogość zadań realizowanych w związku z prezydencją i obejmuje tak różne aspekty jak bezpieczeństwo spotkań – m.in. zakup robotów pirotechnicznych z wyrzutnikiem bezodrzutowym, karetek dla pogotowia ratunkowego, czy też program kulturalny – w tym m.in. produkcję trzech filmów dokumentalnych o Polakach. Warto też zauważyć, że nigdy wcześniej program wieloletni nie był realizowany jednocześnie przez tylu dysponentów budżetowych, obejmując obecnie 44 części budżetowe.

W ramach środków przyznanych do dyspozycji Ministerstwu Finansów sfinansowano przygotowanie kadr, podróże zagraniczne w związku z prezydencją, oddelegowanie pięciu pracowników do Stałego Przedstawicielstwa RP (SP RP) przy Unii Europejskiej. Pieniądze z programu wieloletniego umożliwiły także przygotowania organizacyjne i programowe opisane poniżej.

Przygotowania organizacyjne

Również dzięki tym środkom możliwe było odpowiednie przygotowanie pracowników MF wskazanych do Korpusu prezydencji MF od strony technologicznej. Dzięki zakupom odpowiedniej liczby komputerów osobistych oraz odpowiedniego oprogramowania, umożliwiono im pracę również poza miejscem zatrudnienia. Mobilność oraz sprawność w podejmowaniu decyzji zapewniono dodatkowo poprzez wyposażenie członków ww. korpusu w odpowiednie aparaty telefoniczne, przy korzystnie wynegocjowanych warunkach umowy z operatorem telefonii komórkowej. Dodatkowo na początku 2011 r. uruchomiono sprzęt do wideokonferencji w odpowiednio do tego przygotowanym pomieszczeniu na terenie gmachu MF. System jest wykorzystywany przede wszystkim do połączeń z SP RP w celu ustalania kwestii priorytetów MF na czas Prezydencji Polski oraz działań bieżących. Sala z przedmiotowym urządzeniem pozostaje w pierwszej kolejności do wykorzystania dla członków Korpusu prezydencji MF.

Prezydencja to także setki spotkań formalnych i nieformalnych w kraju i za granicą. W II poł. 2011 r. Ministerstwo Finansów organizuje 9 spotkań, z których 5 odbędzie się w Krakowie, 2 w Warszawie, oraz po jednym spotkaniu w Sopocie i Poznaniu. W celu przygotowania tych spotkań powołano w MF grupę ds. organizacyjnych, która miała za zadanie przeprowadzenie wszelkich postępowań na wynajem miejsc noclegowych, sal konferencyjnych, transport oraz organizację uroczystych kolacji. Łączna liczba umów, które zostaną podpisane przekroczy liczbę 30.

Przygotowania programowe

W celu realizacji zadań programowych związanych ze sprawowaniem przewodnictwa Polski w Radzie UE, Zespół powołał grupę roboczą ds. programowych. Głównym założeniem i celem przyświecającym jej utworzeniu była intensyfikacja prac przygotowawczych resortu do sprawowania przewodnictwa, a tym samym realizacja na szczeblu MF założeń Zespołu ds. Programowych funkcjonującym przy MSZ.

Stałymi członkami grupy są przedstawiciele departamentów MF biorący udział w przygotowaniach do przewodnictwa.

Na spotkaniach Grupy omawiane są bieżące oraz przyszłe działania w kwestii przygotowań do przewodnictwa na poziomie resortowym. Wymiana informacji dotyczy m.in. przebiegu relacji z państwami Trio (Polska-Dania-Cypr), Sekretariatem Generalnym Rady UE, Komisją Europejską, Parlamentem Europejskim oraz przedstawienia przez Departament Unii Europejski stanu realizacji zadań z poziomu centralnego.

W ramach prac Grupy przeprowadzono aktualizację Katalogu spraw, które mogą stać się przedmiotem prac podczas prezydencji. Jednocześnie do każdej ze spraw objętych Katalogiem przygotowano fiszkę programową, czyli dokument, który obrazuje dotychczasowy i przyszły przebieg prac nad daną inicjatywą oraz zawiera mandat negocjacyjny odnośnie danej inicjatywy. W chwili obecnej trwa proces umieszczania fiszek w elektronicznym systemie, którego zadaniem jest umożliwienie użytkownikom systemu sprawnego dostępu do aktualizowanych na bieżąco dokumentów.

Grupa pracowała również w trybie konsultacji w celu przygotowania 6-miesięcznego Programu Prezydencji Polskiej oraz 18-miesiecznego Programu państw Trio w części obejmującej obszar pracy Rady ds. Gospodarczych i Finansowych. W ramach grupy opracowywane są także agendy spotkań danej formacji Rady w II połowie 2011r.

Podsumowanie

Czas przygotowań to okres, który wymaga wielkiego wysiłku od wszystkich osób zaangażowanych w ten projekt. To także wielka szansa na stworzenie nowoczesnej, doskonale wyszkolonej i doświadczonej kadry urzędniczej, która będzie w stanie godnie reprezentować polskie interesy także po zakończeniu prezydencji.

Magda Śmiarowska, Emilia Goławska,
Daniel Nowak, Paweł Siwek
Wydział Koordynacji Polityki Europejskiej,
Departament Unii Europejskiej,
Ministerstwo Finansów

Przygotowania do prezydencji z perspektywy Brukseli

1 lipca 2011 roku Polska stanie na czele Rady Unii Europejskiej (UE) i przez sześć miesięcy będzie przewodniczyć jej pracom jako pierwsze państwo tria: Rzeczpospolita Polska – Królestwo Danii - Republika Cypryjska.

W celu koordynacji powyższych zadań związanych z przygotowaniem prezydencji, na mocy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 lipca 2008 r. (Dz. U. Nr 133 poz. 843), został powołany Pełnomocnik Rządu do spraw Przygotowania Organów Administracji Rządowej i Sprawowania przez Rzeczpospolitą Polską Przewodnictwa w Radzie Unii Europejskiej.

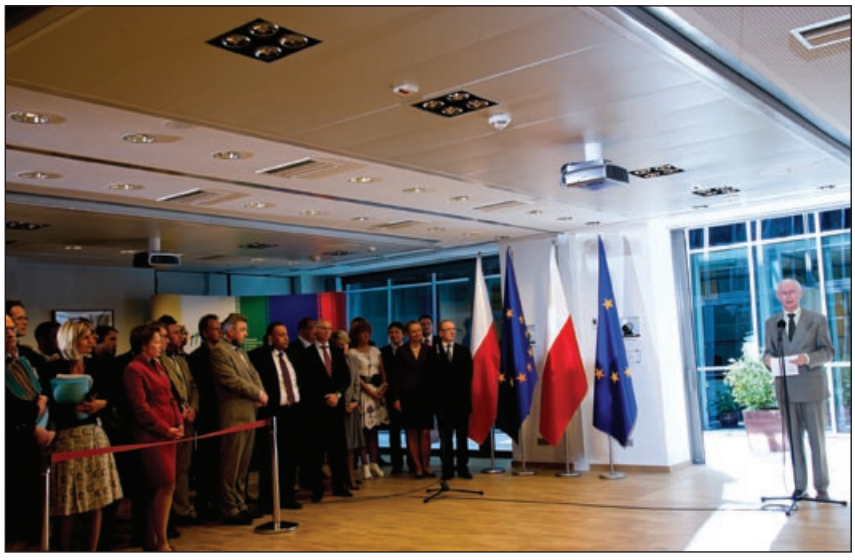

Herman Van Rompuy, przewodniczący Rady Europejskiej, na uroczystym otwarciu nowej siedziby Stałego Przedstawicielstwa RP w Brukseli

Zadania prezydencji skupiają się wokół dwóch najważniejszych kwestii. Po pierwsze, głównym zadaniem jest przewodniczenie pracom Rady UE i jej organów pomocniczych (komitety i grupy robocze). Realizacja tego zadania wiąże się ze zorganizowaniem w wymiarze merytorycznym i logistycznym wielu spotkań zróżnicowanych co do charakteru, miejsca i szczebla.

Drugim ważnym zadaniem prezydencji jest reprezentowanie Rady wobec innych instytucji UE, w szczególności wobec Komisji Europejskiej i Parlamentu Europejskiego. Skuteczna współpraca w ramach procesu legislacyjnego stanowić będzie bardzo ważny czynnik powodzenia Polskiej Prezydencji.

Jej realizacja wymaga bardzo dobrego przygotowania polskich przedstawicieli odpowiedzialnych za merytoryczny wymiar prezydencji, jak też intensywnej współpracy z tymi instytucjami.

Otwarcie SP RP, przewodniczący H. Van Rompuy i pracownicy SP RP

To poważne zadania. I tylko doskonałe przygotowanie zarówno tzw. korpusu prezydencji (czyli osób zatrudnionych w administracji i specjalnie wyznaczonych do realizacji zadań prezydencji) jak i przygotowanie oraz wynegocjowanie programu prezydencji może stanowić dobrą podwalinę pod końcowy sukces. W przypadku Służby Celnej do korpusu prezydencji weszło ponad 30 osób, które odbyły cykl szkoleń zarówno językowych jak i różnego rodzaju treningów związanych z negocjacjami czy prowadzeniem spotkań. Oprócz szkoleń ważne były spotkania z Sekretariatem Rady (w grudniu 2010 r. w sprawach m.in. grupy akcyzowej i w styczniu 2011 r. – grupy celnej), w trakcie których szczegółowo i z pierwszej ręki prezentowane były techniczne aspekty pracy w trakcie posiedzenia grupy.

Budowanie programu merytorycznego to następny niezwykle trudny element przygotowań do prezydencji. W tym programie należy wziąć pod uwagę nie tylko własne krajowe potrzeby, program Komisji czy głos Sekretariatu Rady bądź pozostałych dwóch krajów z trio. Należy też uwzględnić własne możliwości przeprowadzenia skutecznie danego projektu przez Radę. W zakresie spraw celnych program Polskiej Prezydencji został oficjalnie po raz pierwszy zaprezentowany na spotkaniu szefów Cła UE w Wilnie 19 maja 2011. Szerokim echem odbiło się w Brukseli także spotkanie Szefa Służby Celnej Jacka Kapicy z Komisarzem UE Algirdasem Šemetą. Komisarz bardzo rzadko spotyka się bilateralnie z szefami cła. Uzgodnienie na tym najwyższym poziomie naszych priorytetów było więc dużym wydarzeniem. Ponadto w dniu 10 czerwca 2011, w trakcie tradycyjnej wizyty dyrektorów z DG Taxud w Warszawie w przededniu prezydencji, program celny został dodatkowo wzbogacony o nowe punkty (m.in. nowelizację Wspólnotowego Kodeksu Celnego w zakresie bezpieczeństwa przesyłek lotniczych).

W zakresie spraw akcyzowych o wiele trudniej osiągnąć szybki sukces. Tu wszystkie głosowania wymagają zasady jednomyślności. W przypadku, gdy Komisja Europejska przedkłada Radzie kontrowersyjny projekt (za naszej prezydencji będzie to dyrektywa energetyczna) to takie prace są żmudne i długotrwałe. Priorytety akcyzowe zaprezentowane zostały również na wyżej wspomnianym spotkaniu z dyrekcją DG Taxud.

Sala obrad w Radzie UE – widok z perspektywy tłumacza

W przypadku spraw hazardowych oczekiwania zarówno Polski, Sekretariatu Rady jak i Komisji Europejskiej nie są daleko idące i wydaje się że nawet minimalny wysiłek będzie przez wszystkich odebrany pozytywnie.

Kalendarz Polskiej Prezydencji w obszarze działania Służby Celnej jest bogaty. Przewiduje się, że w sprawach celnych zostanie zorganizowanych ok. 20 posiedzeń, w przypadku

akcyzy zaplanowanych jest 6, a w przypadku gier hazardowych 1-2 spotkania. Do tego dochodzą jeszcze 4 seminaria, w tym spotkanie szefów Cła UE, krajów Partnerstwa Wschodniego oraz innych krajów sąsiedzkich w Krakowie. Uczestnikami tej konferencji mają być: szef WCO Kunio Mikuriya oraz komisarz Algirdas Šemeta. W związku z przyjęciem przez Komisję projektu rozporządzenia w sprawie zwalczania naruszeń praw własności intelektualnej bardzo duże zainteresowanie zaczęło wzbudzać w Brukseli seminarium organizowane przez Służbę Celną wraz z Urzędem Patentowym w Krakowie na temat IPR. Prestiż tego seminarium bardzo podniosła zapowiedź udziału przewodniczącego Parlamentu Europejskiego Jerzego Buzka i komisarza Michela Barniera, stojącego na czele Dyrekcji Generalnej ds. Rynku Wewnętrznego i Usług (DG Markt).

Ważnym aspektem działania prezydencji jest aktywny udział w posiedzeniach wspólnych komitetów współpracy celnej pomiędzy UE a państwami trzecimi. Niestety w czasie Prezydencji Węgierskiej odbyły się tylko 2 takie spotkania: z Turcją i Japonią. W czasie Polskiej Prezydencji powinno być tych komitetów co najmniej 6, w tym z tak kluczowymi partnerami jak USA i Chiny.

Nowa siedziba stałego przedstawicielstwa. To też ważny aspekt przygotowań do prezydencji. Nowa siedziba, uroczyście otwarta w dniu 23 maja 2011, jest położona praktycznie w centrum dzielnicy europejskiej. Do budynków Rady UE i Komisji Europejskiej jest zaledwie 200 metrów. Powierzchnia tej bardzo nowoczesnej placówki to 10.000 m.kw z czego 6.500 m zajmują biura. Koszt zakupu i remontu nowej siedziby to blisko 160 mln złotych. Dotychczasowa siedziba, choć położona w bardzo pięknym zielonym zakątku Brukseli, z uwagi na odległość od centrum i mniejszą powierzchnię, była obiektem niewystarczającym do prowadzenia prezydencji.

Reasumując, oczekiwania wobec Polskiej Prezydencji w obszarze działania Służby Celnej, zwłaszcza w sprawach celnych są naprawdę duże. Pakiet legislacyjny oraz Partnerstwo Wschodnie to tematy, na które liczą i Państwa Członkowskie i Komisja. Duże państwa zazwyczaj mają większe ambicje, ale też i od dużych państw oczekuje i wymaga się zawsze więcej.

Tadeusz Senda, Radca Minister,
Stałe Przedstawicielstwo RP przy UE

Prezydencja Węgierska – kilka słów o pracy naszych poprzedników

Zbliżającej się Prezydencji Węgierskiej nie sposób było nie zauważyć już w drugim półroczu 2010 r., kiedy to za stołem prezydialnym niepodzielnie królowała jeszcze Prezydencja Belgijska.

Siedząc na sali obrad, przycupnięci skromniutko w pojedynkę lub w duecie, w drugim rzędzie, za plecami naszego attache celnego, patrzyliśmy trochę ze zdumieniem a trochę z zazdrością na naszych bratanków znad Dunaju, którzy liczną grupą pięciu, sześciu, a bywało że i siedmiu osób, szukali sobie dogodnych miejsc, uruchamiali swoje laptopy (dla nas wówczas tylko w sferze marzeń) i pilnie przysłuchiwali i przypatrywali się temu, co się działo podczas obrad, skrzętnie wszystko notując. Myśleliśmy wtedy o tym, że dobrze byłoby też mieć możliwość zaangażowania liczniejszej ekipy w przygotowania do naszej prezydencji metodą bezpośredniej obserwacji i doczekać się wreszcie obiecywanego wyposażenia technicznego.

Aż wreszcie przyszedł ten dzień – 11 stycznia 2011 r. – inauguracyjne posiedzenie Grupy Roboczej ds. Unii Celnej (zwanej potocznie CUG od angielskiego skrótu Customs Union Group) pod Prezydencją Węgierską. Głos zabrały wysoko postawione osobistości z administracji węgierskiej, Komisji Europejskiej i Światowej Organizacji Celnej. Przewodniczący Grupy Roboczej, Lajos Rajczy, przedstawił priorytety i plan działań Prezydencji Węgierskiej na I półrocze 2011 r., a wśród nich m.in. kontynuację prac nad wzajemnym uznawaniem AEO z USA, Chinami, innymi państwami trzecimi, dalsze negocjacje Protokołu tytoniowego, rozszerzenie konwencji WPT na Chorwację i Turcję, wymianę danych, zwłaszcza z Rosją i in. państwami trzecimi, prace nad określeniem nowej, koniecznej po Traktacie Lizbońskim, formuły współpracy dwóch „celnych" grup roboczych Rady: Grupy Roboczej ds. Unii Celnej i Grupy Roboczej ds. Współpracy Celnej, a także prace nad rozporządzeniem w sprawie broni palnej.

Któż wówczas mógł przypuszczać, że to właśnie ten ostatni temat na długie sześć miesięcy zdominuje prace grupy i, mimo że to Belgowie podczas swojej prezydencji rozpoczęli prace nad projektem rozporządzenia, już chyba na zawsze będzie kojarzył się uczestnikom obrad wyłącznie z Prezydencją Węgierską? Broń sportowa i myśliwska stała się przedmiotem wnikliwych analiz statystycznych, które miały uświadomić delegatom, jak ważny akt prawny tworzą i jakie oczekiwania społeczne się z nim wiążą. Czuliśmy na plecach oddech siedmiu milionów myśliwych w Unii Europejskiej, którzy niecierpliwie oczekują uchwalenia roz-

porządzenia, stwarzającego im wreszcie godziwe warunki i jasno określającego procedury postępowania przy wywozie, przywozie i tranzycie broni palnej, jej części, komponentów oraz amunicji. Presję potęgowała zapewne niewiele mniejsza liczba oczekujących na uchwalenie rozporządzenia strzelców sportowych a także świadomość, że kwestia jakiejkolwiek broni we współczesnym świecie nie powinna pozostawać nieuregulowana. Konsekwencja i pracowitość naszych węgierskich kolegów przyniosła owoce. Przed końcem przewodnictwa Węgier w UE tekst projektu na poziomie grupy roboczej został uzgodniony. Węgrzy zdążą jeszcze rozpocząć prowadzenie trilogu z KE i PE, ale kontynuowanie procedury ustawodawczej spadnie już na nasze barki.

Mówiąc o sprawach trudnych, jaką niewątpliwie była debata nt. broni palnej, należy koniecznie wspomnieć o równie niełatwej, która zapewne przysporzyła wielu siwych włosów przewodniczącemu Lajosowi. Wydawało się już, że wysiłki czynione dla przyjęcia Regionalnej Konwencji dotyczącej Pan-Euro-Śródziemnomorskich preferencyjnych reguł pochodzenia, rozbiją się o sporną dla niektórych państw członkowskich kwestię statusu Kosowa, na szczęście jednak duch kompromisu i zręczne zabiegi Prezydencji Węgierskiej doprowadziły rzecz całą do szczęśliwego finału, a nasi koledzy z Węgier mają pełne prawo poczytać to sobie za sukces.

Logo Prezydencji Węgierskiej przed Muzeum Etnograficznym w Budapeszcie

Jako że sprawowanie prezydencji to doskonała okazja do promocji własnego kraju i pokazania go z jak najlepszej strony, niektóre spotkania odbywają się poza Brukselą, w kraju prezydencji właśnie. Tradycyjnie dla cła jest to – niezbyt trafnie nazwane „nieformalnym" – spotkanie CUG i spotkanie wysokiego szczebla tj. w naszym przypadku Szefów Służb Celnych. To ostatnie, poświęcone współpracy celnej na wschodniej granicy UE, z udziałem Komisarza Algirdasa Šemety, Węgrzy zorganizowali w kwietniu tego roku w Budapeszcie. Padła już na nim zapowiedź konferencji szefów służb celnych podczas Polskiej Prezydencji, która odbędzie się w październiku 2011 w Krakowie.

Zaś w maju, również w Budapeszcie, odbyło się owo „nieformalne" spotkanie CUG, którego istotną część stanowią zwyczajne obrady, z nieco tylko krótszą niż zwykle agendą, a nie mniej ważne są elementy: turystyczno-poznawczy i integracyjny. Tym razem uczestnicy mieli okazję zwiedzić wnętrza słynnego budapeszteńskiego parlamentu, przespacerować się po Placu Bohaterów, posłuchać muzykowania orkiestry celnej w pięknym holu Muzeum Etnograficznego, z okien wodolotu zobaczyć stolicę od strony Dunaju, by po krótkim rejsie dotrzeć do historycznego Wyszehradu, gdzie mogli przyglądać się rozegranemu na ich oczach turniejowi rycerskiemu. Uspokajająca dla wszystkich była informacja ze strony gospodarzy, że broń używana w turnieju nie jest objęta dyskutowanym przez grupę rozporządzeniem. Atrakcji było co niemiara, pozostały miłe wrażenia i wspomnienia, a w ekipie polskiej budzące się przeświadczenie, że Kraków, Wieliczka, Dunajec, które zaprezentujemy naszym gościom podczas spotkań w trakcie Polskiej Prezydencji, wzbudzą nie mniejszy zachwyt niż Budapeszt, Wyszehrad i Dunaj.

A nasz aktywny udział w pracach CUG podczas Prezydencji Węgierskiej, przepełniony duchem kooperacji i kompromisu, zaowocuje życzliwym wsparciem Polskiej Prezydencji przez naszych węgierskich kolegów.

Mirosława Dudzińska,
Departament Polityki Celnej,
Ministerstwo Finansów

Trio prezydencji – o współpracy z Danią i Cyprem

Przywilej i jednocześnie obowiązek sprawowania prezydencji wprowadzony został mocą Traktatu z 1957 r. ustanawiającego Wspólnoty Europejskie. Jak pokazało jednak doświadczenie, okres sześciu miesięcy jest zbyt krótki, aby państwo sprawujące prezydencję mogło skutecznie zrealizować założone cele swojego przewodnictwa.

W tej sytuacji zaczęła krystalizować się koncepcja prezydencji grupowej, w której trzy kraje sprawujące po sobie przewodnictwo koordynowałyby między sobą główne cele, jakie chciałyby zrealizować w dłuższym okresie, to znaczy 18-tu miesięcy sprawowanych przez siebie trzech kolejnych prezydencji. Skuteczną realizację tej koncepcji zapewnić ma też założenie, że każde trio składa się z państwa dużego i państw mniejszych, a także i to, że w każdej trójce będą kraje starej i nowej Unii, co pozwala im uzyskać wsparcie w tym poważnym przedsięwzięciu politycznym ze strony starych członków UE i minimalizuje ryzyko ewentualnego niepodołania obowiązkom.

Współpraca państw w ramach trio spełnia szereg kluczowych zadań. Przede wszystkim zapewnia ona pewną stabilizację polityczno-programową, a wraz z nią ciągłość prac instytucji unijnych. Ponadto taka współpraca uniemożliwia forsowanie swoich własnych interesów przez państwo aktualnie sprawujące prezydencję, często niezgodnych z ogólnym interesem Unii.

Zgodnie z decyzją Rady Europejskiej z dnia 1 stycznia 2007, po przyjęciu Bułgarii i Rumunii do grona państw członkowskich UE, **ustalono nowy porządek sprawowania prezydencji w Radzie Unii Europejskiej.** Obejmuje on obecnie 27 Państw Członkowskich i określony jest do połowy 2020 r. Pierwszymi państwami, które zrealizowały ten model były Niemcy, Portugalia i Słowenia. Oczywiście koniecznym jest podkreślenie, że znaczenie prezydencji w Radzie po wejściu w życie Traktatu Lizbońskiego spadło. Utworzenie stanowiska Przewodniczącego Rady, czy powołanie nowej służby działań zagranicznych spowodowało, że część zadań realizowanych przez państwo prowadzące prezydencję jest obecnie wykonywane przez instytucje brukselskie. W naszym obszarze celnym od strony proceduralnej nie ma żadnych zmian – dalej Polska będzie prowadzić dwie celne grupy robocze Rady tj. Grupę ds. Unii Celnej i Grupę ds. Współpracy Celnej.

Polska, rozpoczynająca prezydencję w lipcu 2011 r., **będzie pierwszym i największym państwem „naszego" tria, w skład którego wchodzą Królestwo Danii i Republika Cypryjska.** Strona polska rozpoczęła współpracę w ramach naszego tria z Danią oraz Cyprem już w roku 2008. Współpraca ta jest kontynuowana na bieżąco zarówno na poziomie Ministrów Spraw Zagranicznych trzech państw, jak i koordynatorów ds. przygotowań do sprawowania przewodnictwa każdego z państw tria. Trójstronna współpraca Polski, Danii i Cypru jest oczywiście także prowadzona i rozwijana na szczeblu Ministrów Finansów. W przypadku spraw celnych pierwsze oficjalne spotkanie Szefów Cła Trio odbyło się latem ubiegłego roku w Brukseli. Wówczas Szefowie nie tylko zatwierdzili pierwszy wspólny projekt programu, ale również zobowiązali brukselskich attache celnych do ścisłej współpracy i do realizacji zadań wynikających z przewodnictwa w Radzie . Szefowie Ceł spotkali się jeszcze oficjalnie dwa razy – za każdym razem aktualizując program trio. W przypadku zaś attache celnych, z uwagi na ilość tematów i spraw, takie spotkania odbywają się praktycznie w każdym tygodniu.

W następstwie dotychczasowych spotkań **strona polska oraz pozostali partnerzy tria przekazali Sekretariatowi Generalnemu Rady swoje wkłady merytoryczne do strategicznej części programu prac tria** w celu przygotowania projektu przez Sekretariat Generalny. W naszej części wkładu podkreślone zostały polskie obszary strategiczne, które będą obszarami szczególnego zainteresowania Polskiej Prezydencji. Po przygotowaniu 18-miesięcznego programu trio przez Sekretariat Generalny Rady, doszło pod koniec maja br. na Cyprze do ostatecznych uzgodnień tego ważnego dokumentu. Wyznacza on nie tylko ramy działania trio, ale również pokazuje wszystkim państwom członkowskim, czego mogą się spodziewać w tym 1,5-rocznym okresie. Z celnego punktu widzenia udało się do programu trio wprowadzić wszystkie nasze priorytety, w tym, co szczególnie ważne w obszarze unia celna, trio zgodziło się uznać sprawy Partnerstwa Wschodniego za priorytetowe w czasie naszych 3 prezydencji. Za duży sukces należy także uznać wprowadzenie w punkcie dot. kompetencji Rady ds. Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych (JHA) nowej części poświęconej współpracy celnej. Są to realne znaki pokazujące naszą (celną) obecność w prezydencji.

W obszarze celnym naszemu trio zostały postawione potężne zadania legislacyjne. Nowelizacja rozporządzenia w sprawie zapobiegania przez organy celne naruszeniom praw własności intelektualnej, nowelizacja Wspólnotowego Kodeksu Celnego, zmiana decyzji dot. programu Customs 2013, czy nowelizacja Zmodernizowanego Kodeksu Celnego to tylko niektóre, wprawdzie najważniejsze, ale podkreślam tylko niektóre działania legislacyjne. Biorąc pod uwagę ich zakres oraz fakt, iż duńska, a zwłaszcza cypryjska administracja celna, nie jest liczna, możemy się spodziewać, iż również po zakończeniu Polskiej Prezydencji w roku 2012 polska Służba Celna może dalej być współodpowiedzialna za kreowanie polityki celnej w UE.

Tadeusz Senda, Radca Minister,
Stałe Przedstawicielstwo RP przy UE

* Zdjęcia flag państw trio ze strony internetowej: http://www.prezydencjaue.gov.pl/polskie-przygotowania-do-prezydencji/co-oznacza-trio-prezydencji.

Co chcemy osiągnąć?

Prezydencja w Unii Europejskiej daje krajowi ją sprawującemu możliwość większego i realnego wpływu na decyzje podejmowane w UE. W czasie Prezydencji Polskiej również Służba Celna staje przed szansą przedstawienia na forum Unii Europejskiej priorytetów swojej polityki, zaakcentowania najistotniejszych obszarów działania, przedłożenia własnych pomysłów i inicjatyw.

1 lipca polscy celnicy przejmują przewodnictwo, między innymi, w dwóch bardzo aktywnych grupach roboczych Rady Unii Europejskiej:

- w Radzie COMPET (Rada Unii Europejskiej ds. Konkurencyjności) będziemy przewodniczyć Grupie ds. Unii Celnej – Prawodawstwo i Polityka (przewodniczący Tadeusz Senda, wiceprzewodnicząca Mariola Stępień),
- w Radzie JHA (Rada Unii Europejskiej ds. Sądownictwa i Spraw Wewnętrznych) będziemy prowadzić obrady w Grupie Roboczej ds. Współpracy Celnej (przewodniczący Mariusz Koter, wiceprzewodniczący Adam Dembiński).

W ramach Rady COMPET, na forum Grupy ds. Unii Celnej - Prawodawstwo i Polityka najgłówniejsze zadania Polskiej Służby Celnej na czas Prezydencji ogniskują się w trzech obszarach:

1) Partnerstwo Wschodnie[1]

W tym obszarze naszym celem jest wykorzystanie okresu Prezydencji dla pokazania wschodniego wymiaru UE i problemów oraz sukcesów we współpracy z krajami na wschód od zewnętrznej granicy UE. Chcemy przyczynić się lepszej organizacji przejść granicznych i bardziej efektywnej współpracy z krajami sąsiadującymi. Naszym celem jest zaoferowanie pomocy w budowaniu zdolności administracyjnej przez kraje Partnerstwa. Chcielibyśmy pokazać, że działanie na tym polu to wspólny cel dla administracji celnych wszystkich krajów UE. Chcemy doprowadzić do przyjęcia na poziomie Rady Unii Europejskiej strategii celnych dla wszystkich sześciu krajów Partnerstwa Wschodniego; a następnie (cel ambitniejszy ale nie nierealny) przyjąć na forum unijnym plan działania w ramach przyjętych strategii. Strategie mają obejmować wszystkie obszary działalności administracji celnych, a przede wszystkim ułatwienia w handlu, bezpieczne i sprawne odprawy, zarządzanie ryzykiem i zwalczanie przestępczości celnej oraz działania na rzecz modernizacji administracji celnych. Jednym z trudniejszych zagadnień jest kwestia wymiany informacji wyprzedzających z tymi krajami. W czasie naszej prezydencji będziemy działali na rzecz wypracowania instrumentu prawnego, który umożliwiałby taką wymianę, a w konsekwencji przyczynił się do szybszych i sprawniejszych odpraw celnych.

W celu osiągnięcia założonego celu planujemy organizację trzech dużych wydarzeń międzynarodowych z udziałem krajów Partnerstwa Wschodniego i Rosji:

- 28-29.07.2011 r. w Tbilisi warsztaty nt. współpracy w ramach Partnerstwa Wschodniego (organizowane wspólnie z gruzińską administracją celną). Warsztaty będą przygotowaniem do seminarium wysokiego szczebla, które planujemy zorganizować w październiku w Krakowie;
- 7-8.09.2011 r. w Krakowie warsztaty nt. ochrony praw własności intelektualnej;
- 19-21.10.2011 r. w Krakowie – seminarium wysokiego szczebla dla administracji celnych UE, krajów kandydujących oraz krajów PW pod hasłem „W kierunku lepszej współpracy". Tematem wiodącym będzie budowanie potencjału w zakresie ułatwień handlowych. Wezmą w nim udział szefowie administracji celnych państw członkowskich UE oraz krajów PW. Seminarium zaplanowane wspólnie z Prezydencją Węgierską jako kontynuacja konferencji nt. Partnerstwa Wschodniego, która odbyła się w kwietniu 2011 r. w Budapeszcie.

Seminarium powinno zakończyć się przyjęciem Deklaracji na rzecz Partnerstwa Wschodniego, która stanowić będzie strategię celną PW. Określi ona dalsze kroki, które powinny podjąć państwa członkowskie, kraje Partnerstwa oraz Komisja Europejska.

Zakładamy, że w wyniku naszych prac w listopadzie Grupa ds. Unii Celnej uzgodni tekst konkluzji Rady biorący pod uwagę deklaracje: krakowską i budapeszteńską.

2) Ochrona Własności Intelektualnej

W obszarze ochrony praw własności intelektualnej w czasie prezydencji celem jest przyjęcie Raportu Rocznego do Planu Działania na lata 2009-2012 oraz efektywne prowadzenie prac legislacyjnych nad zmianą rozporządzenia Rady 1383/2003 z dnia 22 lipca 2003 r. dotyczącego działań organów celnych skierowanych przeciwko towarom podejrzanym o naruszenie niektórych praw własności intelektualnej oraz środków podejmowanych w odniesieniu do towarów, co do których stwierdzono, że naruszyły takie prawa.

Konieczność przyjęcia raportu wynika z harmonogramu zawartego w Planie Działania w zakresie zwalczania naruszeń praw własności intelektualnej na lata 2009 – 2012, przyjętego rezolucją Rady 2009/C71/01. Chcemy ten obszerny dokument sprawnie opracować i opublikować. Raport będzie miał duże znaczenie ponieważ równolegle prowadzone będą prace nad zmianą do rozporządzenia 1383/2003 i wnioski zawarte w raporcie mogą znacząco wpłynąć na opracowywane zmiany rozporządzenia. Niezależnie od tego raport daje nam możliwość prezentacji polskich osiągnięć w zakresie zwalczania naruszeń praw własności intelektualnej.

W odniesieniu do zmiany Rozporządzenia Rady (WE) nr 1383/2003 z dnia 22 lipca 2003 r. dotyczącego działań organów celnych skierowanych przeciwko towarom podejrzanym o naruszenie niektórych praw własności intelektualnej oraz środków podejmowanych w odniesieniu do towarów, co do których stwierdzono, że naruszyły takie prawa, celem Prezydencji Polski jest sprawne poprowadzenie dyskusji nad rozporządzeniem w Radzie, a nawet przyjęcie projektu rozporządzenia przez grupę roboczą Rady.

Komisja Europejska i państwa członkowskie UE przeprowadziły przegląd przepisów rozporządzenia Rady (WE) nr 1383/2003 i właściwych przepisów wykonawczych zawartych w rozporządzeniu Komisji (WE) nr 1891/2004 w celu dostosowania przepisów prawa do aktualnej sytuacji. Pojawiające się nowe wyzwania, takie jak rosnąca różnorodność towarów i nowe tendencje, czy też masowy przywóz niewielkich partii towaru będących wynikiem sprzedaży internetowych, pociągają za sobą konieczność weryfikacji ram prawnych tak, by pozostały skutecznym narzędziem w walce z podrabianiem i piractwem. Dyskusja w Radzie zapowiada się ciekawie i burzliwie, mamy świadomość, że okres jednej prezydencji może nie być wystarczający do uzgodnienia całego projektu.

3) Nowelizacja Wspólnotowego Kodeksu Celnego (Zmodernizowanego Kodeksu Celnego) i Przepisy Wykonawcze do Zmodernizowanego Kodeksu Celnego

Jest to chyba najtrudniejszy obszar, z którym przyjdzie nam się zmierzyć podczas prezydencji, w chwili obecnej jest jeszcze wiele niewiadomych i kwestii proceduralnych, które wymagają przesądzenia. Pewne jest jedynie, że będziemy dokładać wszelkich starań, aby skomplikowany proces przeprowadzania przepisów przez Radę przebiegał sprawnie i efektywnie.

Nowa procedura komitologii wynikająca z przyjętego na podstawie Traktatu Lizbońskiego Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiającego przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję, które weszło w życie 1 marca 2011 r. może mieć wpływ na czas wdrożenia Zmodernizowanego Kodeksu Celnego (ZKC). W tej chwili analizowana jest sprawa kwestii otwartych w ramach projektu przepisów wykonawczych do ZKC. Państwa członkowskie i KE mają podjąć decyzję o ewentualnym otwarciu prac nad zmianą ZKC i o zakresie tych zmian.

Posiedzenie Rady ds. Konkurencyjności (COMPET)

Państwa członkowskie w ramach ciała doradczego dla Komitetu Kodeksu Celnego dla wdrożenia przepisów wykonawczych (Grupa Sterująca Wyższego Szczebla) wypowiedziały się w większości za wydłużeniem przewidzianych w harmonogramie terminów prac nad wdrożeniem przepisów wykonawczych do Zmodernizowanego Kodeksu Celnego i nowelizacją Zmodernizowanego Kodeksu Celnego. Zgłoszono kwestie otwarte, które wymagają doprecyzowania lub zmiany projektu przepisów wykonawczych do

Zmodernizowanego Kodeksu Celnego, a w pewnych, szczególnie istotnych sprawach (jak np. czasowe składowanie) wiele państw członkowskich wnioskowało o zmianę samego kodeksu. Komisja Europejska analizuje w tej chwili zgłoszone przez państwa członkowskie wnioski i przedstawi propozycję rozwiązania w ciągu kilku miesięcy. Nie podjęto jeszcze decyzji, czy otwarte będą prace prowadzące do zmiany Zmodernizowanego Kodeksu Celnego i w jakim zakresie. Harmonogram wdrożenia przepisów wykonawczych do Zmodernizowanego Kodeksu Celnego nie został jeszcze zmieniony (termin wejścia w życie przepisów wykonawczych – 24.06.2013 r.). Z uwagi na zgłoszone kwestie otwarte i konieczność zapewnienia czasu na przystosowanie projektu przepisów do nowych zasad komitologii (potrzebne będą dwa rozporządzenia – akt delegowany i akt wykonawczy) termin ten będzie raczej przesunięty. Nie określono na razie oficjalnie terminu, o który prace miałyby być wydłużone.

Jeżeli chodzi o przepisy wykonawcze do Wspólnotowego Zmodernizowanego Kodeksu Celnego to projekt dokumentu jest w tej chwili przedmiotem prac wszystkich sekcji Komitetu Kodeksu Celnego, analizy wewnętrznej w DG TAXUD oraz konsultacji z przedsiębiorcami. W wyniku tych działań w niedługim czasie ma być opublikowana kolejna wersja projektu uwzględniająca uzgodnione dotychczas zmiany w Komitecie Kodeksu Celnego, uwagi zgłaszane przez przedsiębiorców oraz wnioski wynikające z analizy modeli biznesowych (BPMy). Po opublikowaniu wersji 3. projektu przepisów skonsolidowanych prace nad przepisami w sekcjach komitetu zostaną wstrzymane na okres potrzebny Komisji na podzielenie tego aktu na dwa projekty rozporządzeń zgodnie z nowymi zasadami komitologii.

W tej chwili projekt rozporządzenia jest przygotowywany przez Komisję Europejską i dyskutowany w ramach Komitetu Kodeksu Celnego. Zgodnie z art. 188 ust. 2 Zmodernizowanego Kodeksu Celnego przepisy wykonawcze do Zmodernizowanego Kodeksu Celnego powinny być stosowane nie później niż z dniem 24 czerwca 2013 r. Jednocześnie z uwagi na kwestie otwarte i wymagające dalszych prac analizowana jest ewentualna zmiana daty wdrożenia kodeksu i przepisów wykonawczych. Z uwagi na ograniczenia we wdrożeniu instytucji Zmodernizowanego Kodeksu Celnego równolegle KE opracowuje tzw. zasady przejściowe, które wskażą, które z dotychczasowych rozwiązań prawnych będą stosowane od 2013 r. do czasu pełnego wdrożenia wszystkich przepisów wykonawczych (wymagane zbudowanie systemów informatycznych).

W ramach Rady COMPET kwestiami o zasadniczym znaczeniu dla Służby Celnej podczas Polskiej Prezydencji będą również prace nad porozumieniem o wzajemnym uznawaniu AEO pomiędzy Unią Europejską a Stanami Zjednoczonymi, prace nad nową decyzją ws. programu Customs 2020, debata nad Inicjatywą dot. Przyszłości Cła, a także prowadzenie prac nad wdrażaniem Pojedynczego Okienka.

Należy pamiętać, że prezydencja to również kontynuacja wcześniejszych działań Unii – poprzednich prezydencji, tak więc przejmiemy sprawy otwarte przez innych np. rozpoczęte przez Prezydencję Węgierską prace legislacyjne nad rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr …/... wdrażającym art. 10 protokołu Narodów Zjednoczonych w sprawie broni palnej oraz ustanawiającym zezwolenia na wywóz oraz środki dotyczące przywozu i tranzytu dla broni palnej, jej części, komponentów oraz amunicji. Będziemy również prowadzić sprawy pojawiające się cyklicznie w agendzie posiedzeń Grupy Roboczej ds. Unii Celnej w drugiej połowie każdego roku. Musimy też być przygotowani na sytuacje i tematy nieplanowane i nieprzewidziane (tak jak np. Prezydencja Węgierska została zaskoczona kryzysem w krajach arabskich).

Nie ulega jednak wątpliwości, że z niecierpliwością czekamy na swój czas w Radzie i jako Służba Celna dołożymy wszelkich starań, żeby się pokazać jako prezydencja sprawna i umiejąca pracować nad rozwiązaniami kompromisowymi.

Opracowała: Mariola Stępień,
Departament Polityki Celnej,
Ministerstwo Finansów

[1] **Partnerstwo Wschodnie (PW)** to pierwsza całościowa inicjatywa wprowadzona do systemu stosunków zewnętrznych Unii Europejskiej, skierowana do Armenii, Azerbejdżanu, Białorusi, Gruzji, Mołdowy oraz Ukrainy. Partnerstwo Wschodnie ma za zadanie przyczynić się do zbliżenia i integracji państw Europy Wschodniej i państw Kaukazu Południowego z Unią Europejską.

Planowane prace Polskiej Prezydencji w zakresie podatku akcyzowego

Odnośnie podatku akcyzowego w trakcie Polskiej Prezydencji przewidywane są prace nad zmianą dyrektywy Rady 2003/96/WE w sprawie restrukturyzacji ram wspólnotowych dotyczących opodatkowania produktów energetycznych oraz elektryczności (dyrektywa energetyczna) oraz prace odnośnie zmiany rozporządzenia Rady (WE) nr 2073/2004 z dnia 16 listopada 2004 r. w sprawie współpracy administracyjnej w dziedzinie podatków akcyzowych (rozporządzenie o współpracy administracyjnej).

Geneza projektu zmiany dyrektywy energetycznej tkwi w przyjęciu przez UE pakietu klimatyczno-energetycznego, które zapoczątkowało w 2009 r. dyskusję w sprawie instrumentów podatkowych, które stanowiąc uzupełnienie wspólnotowego systemu handlu emisjami (EU ETS), miałoby stymulować dalsze obniżanie emisji gazów cieplarnianych. Z uwagi na fakt, iż Komisja Europejska przedstawiła projekt zmiany dyrektywy energetycznej Radzie UE, w chwili obecnej rozpoczęły się już prace legislacyjne nad zmianą tejże dyrektywy w Radzie UE. W związku z powyższym Polska będzie kontynuować zadania w tym zakresie.

Jeśli chodzi o prace nad zmianą rozporządzenia o współpracy administracyjnej, to należy zauważyć, iż główną przyczyną zmiany przedmiotowego rozporządzenia jest konieczność dostosowania przepisów do Systemu Przemieszczania oraz Nadzoru Wyrobów Akcyzowych (EMCS) oraz do innych narzędzi informatycznych, wykorzystywanych przy przemieszczaniu wyrobów akcyzowych. W szczególności w projekcie zmiany rozporządzenia w jasny sposób określono różne formy pomocy administracyjnej i wymiany informacji oraz usankcjonowano stosowanie jednolitej formy dla wszystkich zapytań o informację dla przemieszczeń w procedurze zawieszenia poboru akcyzy oraz dla wszystkich odpowiedzi na takie zapytania. Jednocześnie należy zauważyć, iż w momencie przekazania przez Komisję Europejską projektu aktu prawnego Radzie, rozpoczną się prace legislacyjne w Radzie dotyczące ww. projektu.

**Opracowała: Agnieszka Kaute,
Departament Podatku Akcyzowego
i Ekologicznego, Ministerstwo Finansów**

Priorytety w obszarze współpracy celnej

Grupa Robocza ds. Współpracy Celnej, *Customs Cooperation Working Party (CCWP)*, jest grupą roboczą funkcjonującą w ramach Rady Unii Europejskiej od roku 1992 jako grupa przygotowawcza dla Rady Ministrów Unii Europejskiej ds. Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych (JHA).

Działalność grupy ukierunkowana jest przede wszystkim na sprawy dotyczące zapewnienia sprawnej koordynacji między organami celnymi w Unii Europejskiej w celu poprawy skuteczności zwalczania przestępstw leżących w kompetencji służb celnych państw członkowskich Unii Europejskiej. Ponadto grupa inicjuje wspólne działania (operacje) ukierunkowane na zwalczanie przestępczości związanej z przemytem towarów. Te działania pośrednio mają także wpływ na zwalczanie terroryzmu oraz prania brudnych pieniędzy.

W ramach prac grupy odbywają się dwa rodzaje posiedzeń:

- spotkania plenarne,
- spotkania grupy ekspertów.

Spotkania plenarne mają miejsce z reguły raz w miesiącu podczas każdej prezydencji i skupiają się przede wszystkim na dyskusji o sprawach o znaczeniu strategicznym dla współpracy celnej. Natomiast posiedzenia grupy eksperckiej wypadają przynajmniej trzy razy w trakcie prezydencji. Podczas tych spotkań przygotowywane są wspólne działania oraz dokumenty o charakterze taktycznym, będące podstawą do dyskusji i zatwierdzenia przez grupę plenarną.

Obecnie jednym z głównych tematów spotkań plenarnych jest realizacja zadań nałożonych rezolucją Rady z 23 października 2009 r. *w sprawie wzmocnionej strategii dla współpracy celnej.* Na podstawie tej rezolucji przyjmowany jest plan działania, który określa zadania do realizacji. Plany są z reguły ustalane na okres 18-tu miesięcy i dotyczą różnych kwestii związanych ze współpracą celną. Plan obejmuje ok. dziesięć spraw.

Udział w pracach wspomnianych grup projektowych jest fakultatywny. Obowiązuje jedynie zasada, iż państwo członkowskie, które przedstawiło propozycję określonego działania, jest następnie zobowiązane do przewodniczenia pracom grupy projektowej. Grupa projektowa rozpoczyna swoje działania po zatwierdzeniu przez CCWP stosownego mandatu. Prace grupy

kończy przyjęcie raportu, co także ma miejsce na forum plenarnym grupy roboczej.

Spotkania grupy eksperckiej odbywają się 2-3 razy w ciągu każdej prezydencji. Głównym tematem spotkań jest omawianie tzw. wspólnych operacji celnych, które ukierunkowane są na zwalczanie przemytu w różnych obszarach ryzyka (papierosy i wyroby tytoniowe, prekursory narkotyków, ochrona własności intelektualnej, itp.). Przedmiotem prac są zarówno działania obejmujące cały obszar UE, jak i operacje o charakterze lokalnym.

Ponadto na spotkaniach ekspertów omawiane są tzw. analizy zagrożenia. Ich celem jest uzyskanie horyzontalnej wiedzy nt. zagrożeń dla UE oraz przegląd sytuacji w danym obszarze ryzyka. Analiza pozwala na uzyskanie jasnego obrazu obecnej sytuacji w UE w danej dziedzinie, w celu oceny aktualnych trendów w Unii dotyczących przestępczości związanej z przemytem towarów.

Należy zaznaczyć, iż podczas spotkań grupy roboczej państwa członkowskie mają możliwość przedstawienia swoich (krajowych) działań związanych ze zwalczaniem przemytu oraz współpracą międzynarodową.

W pracach grupy oprócz delegacji państw członkowskich biorą udział przedstawiciele Komisji Europejskiej (DG TAXUD, DG HOME, OLAF) oraz Europolu. Poza tym warto zaznaczyć, że od roku 2009 trwa zacieśnianie współpracy CCWP z Europejską Agencją Zarządzania Współpracą Operacyjną na Zewnętrznych Granicach Państw Członkowskich (FRONTEX).

Grupa Robocza ds. Współpracy Celnej współdziała także z Grupą Roboczą Rady UE ds. Egzekwowania Prawa (*Law Enforcement Working Party - LEWP*). W skład przedmiotowej grupy wchodzą przedstawiciele policji z poszczególnych krajów UE. W ramach współpracy obie grupy robocze, raz na pół roku, odbywają wspólne posiedzenie, podczas którego następuje wymiana informacji nt. poczynań obu służb. Ponadto podejmowane są decyzje dotyczące ewentualnych wspólnych działań. W trakcie Polskiej Prezydencji wspólne posiedzenie CCWP i LEWP odbędzie się 23 listopada 2011 roku.

Należy dodać, iż podczas Prezydencji Węgierskiej miało miejsce pierwsze wspólne posiedzenie Grupy Roboczej ds. Współpracy Celnej z Grupą Roboczą ds. Unii Celnej (*Customs Union Working Party – CUWP*). Spotkanie odbyło się w marcu br. i wynikało m.in. z faktu coraz częstszego pojawiania się kwestii należących do kompetencji obu grup. Także podczas polskiego przewodnictwa w Radzie UE zaplanowano wstępnie wspólne spotkanie obu zespołów w dniu 8 listopada br.

Głównymi priorytetami Polskiej Prezydencji w Grupie Roboczej ds. Współpracy Celnej będą:

- rezolucja Rady w sprawie współpracy celnej (zmiana obecnie obowiązującej rezolucji),
- analiza zagrożenia dot. przemytu papierosów i wyrobów tytoniowych,
- rozpoczęcie prac nad Piątym Planem Działania dla wdrożenia strategii współpracy celnej.

Przyjęcie nowej rezolucji Rady wynika głównie z potrzeby zdefiniowania na nowo współpracy celnej w dawnym trzecim filarze oraz wyznaczenia nowych celów i zadań dla tej współpracy. Rezolucja Rady będzie stanowiła podstawę do opracowania nowej strategii współpracy celnej w zakresie egzekwowania prawa, w ramach wzmacniania przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości. Nowa strategia powinna spowodować skuteczniejszą ochronę obywateli UE, w tym ich życia i zdrowia. Strategia będzie dotyczyła również ochrony gospodarki europejskiej w zakresie walki z przemytem i nadużyciami finansowymi oraz innymi zagrożeniami związanymi z istnieniem i działalnością zorganizowanych grup przestępczych.

Dzięki analizie zagrożenia dot. przemytu papierosów i wyrobów tytoniowych uzyskane zostaną aktualne informacje na temat tego negatywnego zjawiska, możliwa też będzie ocena bieżących trendów w Unii dotyczących nielegalnego handlu i produkcji papierosów.

Piąty Plan Działania został przygotowany podczas Prezydencji Węgierskiej. Składa się z dziesięciu zagadnień zgłoszonych przez państwa członkowskie. Polska zaproponowała temat „Rola służby celnej w zarządzaniu sytuacjami kryzysowymi". Podczas Polskiej Prezydencji planowane jest rozpoczęcie prac nad tym planem. Ustalone zostaną składy grup projektowych, które będą odpowiedzialne za opracowanie poszczególnych zagadnień.

Polska Służba Celna przygotowuje również w trakcie prezydencji wspólną operację celną. Wezmą w niej udział wszystkie państwa członkowskie UE. Operacja jest przygotowywana w bliskiej współpracy z biurem OLAF. Z uwagi na szczególny charakter działań informacje o operacji będą mogły być przekazane dopiero po jej zakończeniu.

Pierwsze posiedzenie Grupy Roboczej ds. Współpracy Celnej podczas polskiego przewodnictwa w Radzie UE odbędzie się 6-7 lipca 2011 r.

Adam Dembiński, Departament Kontroli Celno-Akcyzowej i Kontroli Gier, Ministerstwo Finansów

Priorytety w obszarze gier hazardowych

W trakcie polskiego przewodnictwa w Radzie UE debata w tym obszarze skoncentruje się na Zielonej Księdze w sprawie gier hazardowych oferowanych w Internecie w obrębie rynku wewnętrznego.

Dokument ten został przygotowany i opublikowany przez Komisję Europejską 24 marca 2011r. Jego celem jest „uruchomienie szeroko zakrojonych konsultacji społecznych dotyczących wszystkich istotnych aspektów związanych z porządkiem publicznym oraz ewentualnych kwestii dotyczących rynku wewnętrznego, które są efektem szybkiego rozwoju skierowanej do obywateli UE oferty gier hazardowych oferowanych w Internecie, przy czym chodzi zarówno o gry legalne, jak i te, na które nie wydano zezwolenia"[1].

Publikacja tego dokumentu rozpoczęła formalny etap konsultacji społecznych, jakie KE skierowała do zainteresowanych podmiotów i państw członkowskich. Konsultacje potrwają do 31 lipca 2011.

Dokument może być przedmiotem prac Grupy Roboczej ds. Zakładania Przedsiębiorstw i Świadczenia Usług, Podgrupy ds. Gier Hazardowych, jednak wszystko zależy od wyników konsultacji i działań, jakie w ich wyniku zaproponuje Komisja Europejska. Mimo od lat prowadzonej dyskusji, trudno liczyć na szybką harmonizację prawodawstwa w tym obszarze.

Tomasz Michalak, Dyrektor Departamentu Polityki Celnej, Ministerstwo Finansów

[1] http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0128:FIN:PL:PDF

Prezydencja Polska a ochrona praw własności intelektualnej

Ochrona własności intelektualnej jest jednym z głównych celów Prezydencji Polski w Radzie UE. To ważny temat, należy bowiem pamiętać, że skuteczne egzekwowanie praw własności intelektualnej przyczynia się do zwalczania nieuczciwej konkurencji i powoduje wzmocnienie pozycji podmiotów gospodarczych działających legalnie. Ponadto priotytetowa rola tego tematu wynika z tego, iż ochrona własności intelektualnej pobudza innowacyjność, sprzyja ożywieniu jednolitego rynku, stymulacji wzrostu gospodarczego i wzmocnieniu zaufania obywateli, podnosząc jednoczesnie poziom ochrony zdrowia i życia konsumentów.

Przy okazji prezydencji warto zwrócić uwagę, jak na przestrzeni ostatnich lat zmieniała się rola organów celnych w tym obszarze. W przeszłości, kiedy fenomen podrabiania dotyczył produktów luksusowych, cło stało na straży głównie interesów ekonomicznych właścicieli praw własności intelektualnej. Z biegiem lat fenomen podrabiania i piractwa wkraczał w coraz liczniejsze obszary bliskie szerokiemu kręgowi konsumentów. Zaczęto podrabiać leki, zabawki, części samochodów, etc. Głównym zadaniem cła przestało być jedynie chronienie interesów ekonomicznych podmiotów gospodarczych, a stała się nim ochrona zdrowia i życia konsumentów.

Ze względu na to, że fenomen podrabiania i piractwa jest niezwykle dynamiczny, wymaga podejmowania licznych wysiłków zarówno ze strony instytucji UE jak i państw członkowskich.

Na czas przewodnictwa w Radzie UE Polska wyznaczyła sobie za cel przyjęcie Raportu Rocznego do Planu Działań na lata 2009-2012 (Action Plan) oraz efektywne prowadzenie prac legislacyjnych nad Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady UE w zakresie egzekwowania praw własności intelektualnej przez Służbę Celną.

Unijny Plan Działań

Przyjęty Rezolucją Rady (2009/C 71/01) Unijny Plan Działań Służb Celnych na lata 2009–2012 w celu zwalczania naruszeń praw własności intelektualnej stanowi odpowiedź na rosnące zagrożenie, jakie podrabianie towarów stanowi dla zdrowia i bezpieczeństwa konsumentów oraz dla środowiska naturalnego. Plan Działań uwzględnia również najnowsze tendencje w dziedzinie podrabiania towarów i piractwa, zwłaszcza nowe wyzwania związane z globalizacją światowego handlu i ze sprzedażami internetowymi oraz potrzebę skuteczniejszego egzekwowania prawa własności intelektualnej przez organy celne, co wymaga wzmożonych działań administracyjnych i ściślejszej współpracy między organami celnymi a podmiotami gospodarczymi.
Plan Działań koncentruje się głównie na następujących obszarach: prawodawstwo, wyniki operacyjne, współpraca z podmiotami gospodarczymi, współpraca międzynarodowa i komunikacja. Plan uwzględnia istotne zmiany w dziedzinie ceł, np. zmodernizowany wspólnotowy kodeks celny, a także czynniki zewnętrzne, np. większą liczbę transakcji handlowych dokonywanych za pośrednictewm sieci Internet. Celem unijnego Planu Działań jest w szczególności ulepszenie obowiązujących przepisów w dziedzinie praw własności intelektualnej, harmonizacja środków odnoszących się do procedur uproszczonych, usprawnienie współpracy z posiadaczami praw, wzmocnienie współpracy operacyjnej między organami celnym w UE i między nimi a państwami trzecimi, rozwinięcie współpracy międzynarodowej w zakresie egzekwowania praw własności intelektualnej oraz rozwiązanie problemu sprzedaży internetowych. Ważnym elementem Planu Działań jest też zwiększenie dostępu do informacji i poszerzenie świadomości społecznej. Poprzez kampanie uświadamiające zagrożenia dla zdrowia i życia konsument powinien zostać poinformowany o konsekwencjach, nieraz dramatycznych, wiążących się z towarami podrabianymi.

Plan Działań uwzględnia inne nowe tendencje w dystrybucji podrobionych towarów, które są niebezpieczne dla społeczeństwa oraz nowe jej formy wynikające z globalizacji światowego handlu, a także rosnący udział przestępczości zorganizowanej w tym procederze.

Współpraca z Chinami

W obszarze współpracy międzynarodowej jednym z najważniejszych elementów Planu Działań jest wspieranie współpracy celnej w dziedzinie zwalczania naruszeń praw własności intelektualnej z Chinami, usankcjonowanej poprzez podpisanie porozumienia pomiędzy Komisją Europejską a administracją celną Chin. Współpraca ta zakłada cztery obszary kluczowe. Pierwszym z nich jest systematyczna wymiana i analiza danych statystycznych dotyczących zatrzymań podróbek i produktów pirackich oraz aktualnych trendów i obszarów ryzyka w celu skuteczniejszej identyfikacji przesyłek naruszających prawa własności intelektualnej. Następnym krokiem będzie utworzenie grup eksperckich pracujących w portach morskich i lotniczych obsługujących handel pomiędzy Chinami i UE, które będą współpracować przy poprawie identyfikowania i kontroli przesyłek wysokiego ryzyka. Trzeci obszar porozumienia stanowi wymiana praktyk w zakresie przekazywania innym służbom informacji zbieranej przez funkcjonariuszy celnych na temat zatrzymań jako narzędzia wspierającego blokowanie

produkcji podróbek i produktów pirackich oraz rozpracowanie sieci dystrybucji. Ostatnie zadanie to wspólne nawiązanie partnerstwa z uprawnionymi z tytułu praw własności intelektualnej w Chinach i UE.

Zmiana przepisów

Jednym z punktów Planu Działań w zakresie zwalczania naruszeń praw własności intelektualnej na lata 2009 – 2012 jest zmiana Rozporządzenia Rady (WE) nr 1383/2003 z dnia 22 lipca 2003 r. dotyczącego działań organów celnych skierowanych przeciwko towarom podejrzanym o naruszenie niektórych praw własności intelektualnej oraz środków podejmowanych w odniesieniu do towarów, co do których stwierdzono, że naruszyły takie prawa.

W dniu 24 maja br. Komisja Europejska podczas konferencji prasowej z udziałem Komisarza ds. rynku wewnętrznego i usług Pana Michela Barniera oraz Komisarza ds. podatków i unii celnej, audytu i zwalczania nadużyć finansowych Pana Algirdasa Šemety ogłosiła przyjęcie projektu nowego Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady UE w zakresie egzekwowania praw własności intelektualnej przez Służbę Celną, mającego zastąpić obowiązujące od 2003 roku Rozporządzenie Rady (WE) nr 1383/2003. Projekt rozporządzenia jest również częścią nowej strategii Komisji Europejskiej w zakresie wzmocnienia ochrony praw własności intelektualnej oraz strategii w zakresie jednolitego rynku (Single Market) obejmującego 12 projektów – „dźwigni" służących ożywieniu jednolitego rynku, stymulacji wzrostu gospodarczego i wzmocnieniu zaufania obywateli.

Nowelizacja przepisów ma na celu poprawę egzekwowania praw własności intelektualnej na granicy oraz zmniejszenie obciążeń administracyjnych i finansowych dla uprawnionych z tytułu praw własności intelektualnej. Nowelizacja obejmuje następujące obszary:

- rozszerzenie katalogu naruszeń podlegających kontroli na granicy przez organy celne. Projekt zakłada włączenie do katalogu naruszeń importu równoległego – czyli handlu towarami, które zostały wprowadzone do obrotu na europejskim obszarze ekonomicznym poza kanałami dystrybucji autoryzowanymi przez uprawnionych z tytułu praw własności intelektualnej. Projekt włącza również do katalogu naruszeń znaki łudząco podobne do chronionych znaków towarowych, tzw. „lookalike", czyli towary, w przypadku których zachodzi prawdopodobieństwo pomylenia danego znaku z chronionym znakiem towarowym;
- rozszerzenie katalogu chronionych praw m.in. o nazwy handlowe, topografie układów scalonych, wzory użytkowe, urządzenia naruszające prawa do technologii oraz pozarolnicze oznaczenia geograficzne;
- wprowadzenie zapisów regulujących procedurę uproszczoną zniszczenia towarów naruszających prawa własności intelektualnej, która będzie obowiązkowa we wszystkich państwach członkowskich UE (do tej pory państwa mogły ją stosować na podstawie przepisów krajowych);
- wprowadzenie dodatkowej procedury uproszczonej zniszczenia towarów podrabianych i pirackich ujawnionych w małych ilościach w przesyłkach pocztowych.

Wydarzenia

Jednym z głównych wydarzeń promujących tematykę własności intelektualnej podczas Polskiej Prezydencji w Radzie UE będzie, organizowana wspólnie z Urzędem Patentowym RP, międzynarodowa konferencja pn. „Ochrona własności przemysłowej – innowacyjność, aspekty ekonomiczne; egzekwowanie", która odbędzie się w dniach 7-9 września br. w Krakowie. Celem konferencji jest pogłębiona dyskusja nad problematyką ochrony praw własności przemysłowej w aspekcie wyzwań innowacyjnej gospodarki, m.in. naruszeń praw własności intelektualnej w Internecie, transferów technologii jak również skutecznej egzekucji praw własności intelektualnej przez Służbę Celną.

W konferencji wezmą udział przedstawiciele Komisji Europejskiej, krajów objętych Partnerstwem Wschodnim, Światowej Organizacji Celnej (WCO), Europejskiego Urzędu Patentowego (EPO), Światowej Organizacji Własności Intelektualnej (WIPO), eksperci z krajów członkowskich UE, rzecznicy patentowi, przedstawiciele środowiska naukowego oraz organizacji zrzeszających właścicieli praw własności intelektualnej.

W ramach konferencji odbędą się dwa sympozja: międzynarodowe sympozjum pn. „Własność przemysłowa w innowacyjnej gospodarce" oraz międzynarodowe sympozjum warsztatowe pn. „Egzekwowanie praw własności przemysłowej przez organy celne". Sympozjum Służby Celnej organizowane jest w ramach Prezydencji Polski w Radzie UE.

Fakty

W roku 2010 Polska Służba Celna ujawniła prawie 3,5 miliona artykułów naruszających prawa własności intelektualnej o łącznej wartości ok. 460 mln złotych.

Lucyna Oleszczuk,
Departament Polityki Celnej,
Ministerstwo Finansów

Aspekt celny Partnerstwa Wschodniego

Partnerstwo Wschodnie (PW) to pierwsza całościowa inicjatywa wprowadzona do systemu stosunków zewnętrznych Unii Europejskiej, adresowana do kilku krajów Europy Wschodniej (Białorusi, Mołdowy i Ukrainy) oraz Południowego Kaukazu (Armenii, Azerbejdżanu i Gruzji). Partnerstwo Wschodnie ma za zadanie przyczynić się do zbliżenia i integracji tych państw z Unią Europejską. Inicjatorem tego projektu była Polska oraz Szwecja.

Do głównych celów Partnerstwa Wschodniego należą: doprowadzenie do ustanowienia politycznego stowarzyszenia, stworzenie pogłębionych i kompleksowych stref wolnego handlu państw partnerskich z UE, liberalizacja reżimu wizowego oraz utworzenie struktury współpracy wielostronnej z państwami partnerskimi w postaci **czterech platform** tematycznych:

- ds. demokracji, dobrego zarządzania i stabilności,
- ds. integracji gospodarczej i konwergencji z politykami UE,
- ds. bezpieczeństwa energetycznego,
- ds. kontaktów międzyludzkich.

Do założeń polityki celnej Unii Europejskiej w ramach Programu Partnerstwa Wschodniego należy zwiększenie bezpieczeństwa łańcucha dostaw, zwalczanie oszustw celnych i ułatwienie rozwijania zgodnego z prawem handlu oraz relacji gospodarczych tego regionu z UE.

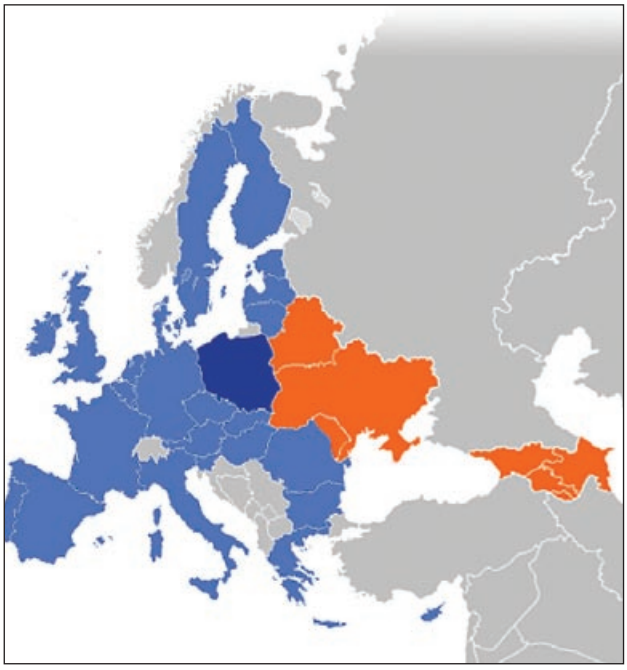
Wymaga to pakietu działań prowadzących do wzmocnienia współpracy między organami celnymi i zapewnienie w tym celu odpowiedniego wsparcia technicznego i finansowego.

Kwestie celne występują w obszarach objętych Platformą I i II.

W ramach Platformy I ustanowiona została Inicjatywa Flagowa IBM (Integrated Border Management – Zintegrowane Zarządzanie Granicami). Jej założeniem jest postęp w wypracowaniu zintegrowanego zarządzania granicami w krajach Partnerstwa Wschodniego w celu skutecznego zwalczania oszustw celnych, handlu ludźmi i nielegalnej migracji. Polega ona głównie na wymianie najlepszych praktyk, szkoleniach oraz realizacji projektów pilotażowych w przejściach granicznych.

Priorytetowymi działaniami w obszarze celnym Platformy II są:

1. Wzmocnienie współpracy w zakresie ceł, ułatwień w handlu i zarządzania granicami w celu zapewnienia sprawnego przepływu towarów między Unią Europejską a krajami partnerskimi, jak i pomiędzy tymi krajami, poprawy bezpieczeństwa i zwalczania oszustw celnych. Prace będą uzupełniać działania inicjatywy IBM.
2. Opracowanie Mapy drogowej prowadzącej do przystąpienia do Konwencji o wspólnej procedurze tranzytowej i Konwencji w sprawie uproszczenia formalności w handlu towarami i rozeznanie możliwości rozszerzenia na innych partnerów obecnego projektu pilotażowego Przedwysyłkowej wymiany informacji.

3. Analiza możliwości uczestnictwa przez kraje PW w systemie kumulacji diagonalnej (wielostronnej) pochodzenia.

Współpraca z krajami Partnerstwa Wschodniego ma istotne znaczenie dla polskiej Służby Celnej i została włączona jako inicjatywa strategiczna zarówno do Polskiej Prezydencji, jak i do strategii polskiej Służby Celnej na najbliższe lata.

Zaangażowanie SC powinno koncentrować się na demonstrowaniu administracjom celnym krajów PW konkretnych korzyści: ułatwienia w granicznych odprawach celnych, procedury uproszczone, ujednolicenie prawodawstwa celnego, jednolite procedury tranzytowe.

W ramach działań Inicjatywy IBM (Zintegrowanego zarządzania granicami) polska Służba Celna zorganizowała w dniach 16-17 czerwca 2010 r. w Rzeszowie międzynarodowe seminarium na temat analizy porównawczej przejść granicznych i wymiany najlepszych praktyk w zakresie koordynacji procedur kontroli granicznej.

W spotkaniu uczestniczyły delegacje służb celnych sześciu krajów Partnerstwa Wschodniego, tj. Armenii, Azerbejdżanu, Białorusi, Gruzji, Mołdowy i Ukrainy oraz przedstawiciele administracji celnych Polski, Finlandii, Litwy, Łotwy, Słowacji, Węgier, Szwecji, Niemiec i Turcji.

Głównym celem seminarium była prezentacja doświadczeń zebranych w trakcie przygotowania, organizacji i realizacji badań oceniających funkcjonowanie drogowych przejść granicznych, a także wskazanie jak efektywnie wykorzystywać wyniki takich analiz w celu tworzenia lepszych warunków przekraczania granicy w ruchu towarowym.

Seminarium składało się z trzech części:

1. Podczas spotkania panelowego delegacjom zostały przekazane informacje na temat korzyści z analiz porównawczych już zrealizowanych w przejściach granicznych na granicy polsko-ukraińskiej i polsko-białoruskiej. Zwrócono uwagę na możliwość oceny silnych i słabych punktów przejść granicznych, kwestię wypracowania rekomendacji. Może to być wzór do wykorzystania dla własnych działań, które kraje PW podejmą między sobą, bądź też wraz z państwami członkowskimi i Turcją – w zależności od sytuacji. Następnie przedstawiciele krajów PW i państw członkowskich zaprezentowali przykłady własnej współpracy transgranicznej.
2. Dwustronne konsultacje, na zasadzie dobrowolności, między sąsiadującymi krajami PW i UE oraz Turcją stały się okazją do omówienia gotowości podjęcia ewentualnych przyszłych działań. Wszystkie kraje PW oraz państwa członkowskie UE i Turcja pozytywnie odniosły się do propozycji przeprowadzenia badań w swoich przejściach granicznych. Ostateczne decyzje muszą jednak być zatwierdzone przez dyrektorów generalnych służb celnych zainteresowanych krajów.
3. Wizyta studyjna w przejściu granicznym Korczowa / Krakovec na granicy polsko-ukraińskiej dała uczestnikom możliwość zapoznania się w praktyce z różnymi aspektami współpracy służb granicznych i metodami ich pracy. Funkcjonariusze polskich i ukraińskich służb granicznych przedstawili szczegółowo kwestie techniczne.

Seminarium wykazało, że służby celne dysponują potencjałem dla zwiększenia swej efektywności, i że analiza porównawcza (benchmarking) może być użytecznym narzędziem dla wzmocnienia współpracy transgranicznej oraz ułatwienia wymiany handlowej.

W ramach Inicjatywy IBM przewidziane są poza tym cykle szkoleń z różnych zagadnień, w których udział w charakterze trenerów zadeklarowało kilka państw członkowskich. Polska zgłosiła kandydatów na trenerów z tematyki ochrony praw własności intelektualnej (IPR).

W ramach Polskiej Prezydencji w Unii Europejskiej przewidziano organizację dwóch spotkań międzynarodowych:

Seminarium Krakowie

W dniach 19-21 października 2011 r. odbędzie się w Krakowie seminarium wysokiego szczebla, konferencja pod hasłem „W kierunku lepszej współpracy". Tematem wiodącym będzie budowanie potencjału w zakresie ułatwień handlowych dla administracji celnych UE, krajów kandydujących oraz krajów Partnerstwa Wschodniego. Seminarium stanie się forum wymiany poglądów i najlepszych praktyk w tej dziedzinie dla krajów Partnerstwa Wschodniego, instytucji Unii Europejskiej i państw członkowskich Światowej Organizacji Celnej. Wezmą w nim udział szefowie administracji celnych państw członkowskich UE oraz krajów PW.

Seminarium w Krakowie powinno zakończyć się przyjęciem Deklaracji Partnerstwa Wschodniego, która stanowić będzie Strategię Celną Partnerstwa Wschodniego. Powinna ona określać dalsze kroki, które mają podjąć państwa członkowskie, kraje Partnerstwa oraz Komisja Europejska.

Seminarium w Tbilisi

W dniach 27-28.07.2011 r. w Tbilisi zorganizowane zostanie seminarium dla krajów Partnerstwa Wschodniego, podczas którego omówione będą działania służb celnych krajów PW i UE w celu zbliżenia regulacji i praktyk w obszarze celnym. Wyniki seminarium zostaną zaprezentowane na konferencji w Krakowie w dniach 19-21.10.2011 r. (patrz wyżej). W seminarium w Tbilisi wezmą udział wszystkie kraje Partnerstwa Wschodniego oraz państwa członkowskie UE.

Działania dwustronne

Polska Służba Celna prowadziła także działania dwustronne z wybranymi krajami PW, kładąc szczególny nacisk, co oczywiste, na kraje z Polską sąsiadujące – Ukrainę i Białoruś.

W latach 2009-2010 współdziałaliśmy z dwiema organizacjami pozarządowymi – Kolegium Europy Wschodniej i Fundacją Inicjatyw Menedżerskich, w ramach finansowanego przez MSZ projektu „Profesjonalna kadra, przyjazna granica – wzmocnienie ukraińskich służb celnych i granicznych". Zorganizowano kilka seminariów dla funkcjonariuszy Służby Celnej Ukrainy. Były to, między innymi, wizyty stażowe ukraińskich funkcjonariuszy celnych na lotnisku Warszawa-Okęcie oraz w portach morskich w Gdyni i Gdańsku. W tym przypadku przedstawiono przygotowania organizacyjne portów lotniczych i morskich, które odgrywać będą kluczową rolę w trakcie Mistrzostw Europy 2012.

W trakcie seminarium w Kijowie organizowanego dla przedstawicieli środowisk gospodarczych przedstawiono prezentacje nt. prawa celnego UE, w tym przepisów dot. „poprawki bezpieczeństwa" w przywozie (system ICS), procedur wywozu (system ECS), rejestracji przedsiębiorców – EORI.

Łącznie w szkoleniach uczestniczyło 60 funkcjonariuszy Państwowej Służby Celnej Ukrainy.

W maju i czerwcu 2011 r. odbyło się kilka wizyt studyjnych dla funkcjonariuszy cła z Białorusi, którzy zapoznali się z polskimi doświadczeniami w zakresie integracji i wykorzystania systemów informatycznych i telekomunikacyjnych, zwalczania przestępstw celnych, stosowania analizy ryzyka i powtórnej kontroli celnej, zapobiegania transgranicznej przestępczości przeciw środowisku naturalnemu, kontroli eksportu i tworzenia centrum kynologicznego służby celnej.

Podobne szkolenia planowane są w 2011 r. również dla partnerów z dwóch innych krajów Partnerstwa Wschodniego – Mołdowy i Gruzji. Ich tematyka uwzględnia zagadnienia zaproponowane przez te kraje.

Marek Niewiadomski,
Departament Polityki Celnej,
Ministerstwo Finansów

Prace nad Zmodernizowanym Kodeksem Celnym

W czasie, gdy Polska będzie przewodniczyć Unii w obszarze ceł kontynuowane będą prace związane z wdrożeniem Zmodernizowanego Kodeksu Celnego[1], zwanego dalej ZKC. Jest to jeden z wielu tematów, które w ciągu najbliższego półrocza będą omawiane w Unii. Ma on jednak istotne znaczenie, ponieważ dotyczy z założenia podstawowej zmiany przepisów prawa celnego, określanej jako reforma prawa celnego. Ostatnie tak zasadnicze zmiany miały miejsce prawie 10 lat temu, w 1992 i 1993 roku, kiedy przyjmowano obecnie obowiązujący Wspólnotowy Kodeks Celny wraz z przepisami wykonawczymi.

Zgodnie z harmonogramem w trakcie Polskiej Prezydencji powinny być przyjmowane przepisy wykonawcze do ZKC. Jak się okazuje, prawdopodobnie to nie nastąpi, a Polska będzie zaangażowana w inne działania, chociaż niemniej istotne dla całej reformy prawa celnego. O stanie prac związanych z wdrożeniem ZKC traktuje poniższy artykuł.

Zakres zmian w ZKC

Genezą reformy prawa celnego były nowe wyzwania stawiane przez rynek i rozwój sektora IT. Analizując obszary prawa celnego, które powinny ulec zmianie ustalono, że ze względu na ich ilość należy przygotować nowy akt podstawowy, czyli kodeks celny i nowe przepisy wykonawcze umożliwiające stosowanie przepisów kodeksu celnego.

Celem Zmodernizowanego Kodeksu Celnego jest wdrożenie zautomatyzowanych procedur i elektronicznych dokumentów, co wymaga zintegrowania procedur celnych w 27 państwach Unii. Wspólne systemy informacyjno-komunikacyjne umożliwią sprawną wymianę danych pomiędzy administracjami celnymi, a także między administracjami i przedsiębiorcami. Rezygnacja z dokumentów papierowych i obsługa zgłoszeń celnych w systemie IT ma na celu odformalizowanie i przyspieszenie dokonywania formalności celnych. Przewiduje się, że rozwiązania zawarte w projekcie rozporządzenia wpłyną na jednolite stosowanie prawa celnego przez państwa członkowskie UE.

ZKC harmonizuje zasady postępowania mającego na celu wydawanie decyzji celnych (pozwoleń). Przepisy wprowadzają prawo przedsiębiorcy do złożenia wyjaśnień przed wydaniem przez organ celny decyzji negatywnej. Rozszerza się możliwość korzystania ze statusu przedstawiciela celnego na terytorium całej Unii.

Inicjuje się szereg zmian mających na celu usprawnienie odprawy celnej. Upowszechniona ma być zasada szybkiego zwalniania towarów, jeśli informacje o przesyłce przekazano wyprzedzająco. Wprowadza się jeden rodzaj zgłoszenia uproszczonego oraz odprawę scentralizowaną, tj. możliwość przyjęcia zgłoszenia celnego złożonego w innym urzędzie celnym niż urząd, w którym towary zostały przedstawione.

Zmniejsza się liczbę procedur celnych poprzez likwidację uszlachetniania czynnego w systemie ceł zwrotnych i połączenie przetwarzania pod kontrolą celną z uszlachetnianiem czynnym w systemie zawieszeń. Przyjmuje się nową systematykę procedur specjalnych wyodrębniając następujące grupy:

1) tranzyt (tranzyt wewnętrzny i zewnętrzny),
2) składowanie (czasowe składowanie, skład celny, wolne obszary celne),
3) szczególne użycie (odprawa czasowa i przeznaczenie końcowe),
4) przetwarzanie (uszlachetnianie czynne i uszlachetnianie bierne).

Likwidacji ulegają funkcjonujące dotychczas składy wolnocłowe.

Nowe przepisy ujednolicają stosowanie kontroli celnej, wprowadzają wspólny system zarządzania ryzykiem. Zmiany dotyczą też długu celnego, m.in. poprzez zebranie wszystkich przypadków powstania długu celnego w przywozie dla określania podstawy prawnej i miejsca powstania długu celnego. Planuje się wdrożenie zintegrowanego systemu zarządzania gwarancjami i wprowadzenie zabezpieczenia generalnego dla procedur specjalnych.

Te i wiele innych zmian będą mogły zacząć funkcjonować po wejściu w życie przepisów wykonawczych. Zgodnie z art. 188 ZKC powinno to nastąpić nie później niż 24 czerwca 2013 r. W dalszej części artykułu wyjaśniam, dlaczego ta data prawdopodobnie nie będzie dotrzymana.

Przepisy wykonawcze do ZKC

Prace nad przepisami wykonawczymi rozpoczęły się w 2008 r. Doprecyzowano wiele instytucji, które w ZKC zostały tylko ogólnie zarysowane. W wyniku intensywnych prac w DG TAXUD Komisji Europejskiej i w Komitecie Kodeksu Celnego przygotowano kilkadziesiąt dokumentów zawierających przepisy wykonujące poszczególne tytuły ZKC, którymi zajmowali się eksperci w ramach sekcji Komitetu Kodeksu Celnego. We wrześniu 2010 r. zebrano wszystkie dokumenty w jeden akt stanowiący projekt wersji skonsolidowanej rozporządzenia wykonawczego. W tej chwili prace prowadzone są na podstawie wersji drugiej tego projektu (dokument nr TAXUD/MCCIP/2010/100-2).

W miarę upływu czasu coraz wyraźniej rysowały się pewne problemy związane z instytucjami przewidzianymi przez ZKC. Okazało się, że trudno będzie wdrożyć w pełni w planowanym czasie założenia przyjęte w nowym kodeksie, a zwłaszcza nie uda się zastosować rozwiązań elektronicznych dla wszystkich operacji celnych. Ponadto ustalono, że część przepisów nie jest jeszcze wystarczająco doprecyzowana i wymaga dalszych prac. Niektóre nieuzgodnione kwestie dotyczące szczególnie czasowego składowania czy monitorowania gwarancji być może wymagać będą zmiany koncepcji, którą kierowali się twórcy kodeksu.

Dodatkowo w marcu b.r. Komisja Europejska przekazała informację, że bardzo istotny wpływ na ostateczny kształt przepisów i na prace legislacyjne nad przepisami wykonawczymi do ZKC,

a co się z tym wiąże, także na harmonogram wdrożenia, może mieć art. 290 i 291 Traktatu Lizbońskiego. Projekt rozporządzenia wykonawczego ma być dostosowany do nowych zasad[2]. Wymaga to dość skomplikowanych prac legislacyjnych mających na celu podział dokumentu na dwa rozporządzenia Komisji w zależności od wagi przepisów (przepisy dotyczące szczególnie wrażliwych sektorów będą przyjmowane w ramach procedury sprawdzającej, z uwzględnieniem większych kompetencji Rady i Parlamentu Europejskiego, a pozostałe przepisy w ramach procedury doradczej).

Wpływ na przepisy ZKC

Konsekwencją zaistniałych problemów było otwarcie dyskusji na temat możliwego opóźnienia całej reformy prawa celnego. Wszystkie państwa członkowskie opowiadają się za zmianą daty wejścia w życie nowego kodeksu, a większość z nich wnioskuje także o jego zmianę w takim zakresie, jak to będzie konieczne, z zachowaniem dotychczas wypracowanych dobrych rozwiązań. W tej chwili państwa członkowskie wraz z DG TAXUD Komisji Europejskiej analizują ZKC, projekt przepisów wykonawczych i przygotowane na ich podstawie modele procesów biznesowych w celu ich uszczegółowienia i określenia koniecznych zmian.

Komisja Europejska zapowiada przygotowanie w czasie Polskiej Prezydencji projektu zmiany Zmodernizowanego Kodeksu Celnego uwzględniającego zmianę daty wejścia w życie, dostosowanie do Traktatu Lizbońskiego oraz modyfikację z uwzględnieniem wyników prowadzonych obecnie prac. Propozycja zmiany ma być przedstawiona Parlamentowi Europejskiemu i Radzie do końca roku, tak, by nowelizacja ZKC weszła w życie jak najszybciej, a z pewnością przed 24 czerwca 2013 r.

Agnieszka Miakisz,
Departament Polityki Celnej,
Ministerstwo Finansów

[1] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 450/2008 z dnia 23 kwietnia 2008 r. ustanawiające Wspólnotowy Kodeks Celny opublikowane w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej Nr L 145 z dnia 4 czerwca 2008 r.

[1] Zasady zostały określone w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) NR 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiające przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję.

SINGLE WINDOW

Jednym z priorytetowych zadań Polskiej Prezydencji będzie promowanie wdrażania Single Window w zakresie obrotu towarowego z zagranicą na poziomie krajowym, a w następstwie – poparcie budowy Single Window na poziomie wspólnotowym.

Definicje

Dla potrzeb Single Window sformułowanych zostało kilka definicji określających istotę, zakres i podstawowe elementy koncepcji. Ich wspólnym założeniem jest umożliwienie podmiotom dokonującym obrotu towarowego z zagranicą oraz organom administracji zaangażowanym w ten obrót, przekazywania wszelkich danych (dokumentów, informacji) elektronicznie.

1. **Światowa Organizacja Celna (WCO)**:

„Koncepcja pojedynczego okienka to środek ułatwiający handel. Pozwala przedsiębiorcy lub przewoźnikowi dostarczyć wszystkie dane dotyczące dopuszczenia towarów w ujednoliconej formie jednorazowo za pomocą jednego portalu do urzędów zaangażowanych w czynności kontrolne na granicy. Nakłada ona na służby celne zarówno ciężar zarządzania koncepcją, jak i obowiązek zapewnienia, by urzędy i agencje uczestniczące również miały dostęp do informacji lub te informacje byłyby im przekazane przez urząd zarządzający. Dzięki temu obowiązek dostarczenia przez przedsiębiorcę lub przewoźnika tych samych informacji wielu różnym urzędom granicznym lub agencjom zostanie zlikwidowany."

2. **Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady nr 70/2008/WE z dnia 15 stycznia 2008 r. w sprawie eliminowania papierowej formy dokumentów w sektorach ceł i handlu (Dz. Urz. UE L 23 z 26.1.2008, str. 21)**:

„Usługi objęte systemem jednego okienka zapewniają niezakłócony przepływ danych między podmiotami gospodarczymi a organami celnymi, między organami celnymi a Komisją oraz między organami celnymi a innymi administracjami lub agencjami, a także umożliwiają podmiotom gospodarczym przekazywanie urzędom celnym wszelkich informacji wymaganych do odprawy przywozowej lub wywozowej, w tym informacji wymaganych przez przepisy inne niż przepisy celne."

3. **Dokument Komisji Europejskiej TAXUD/477/2004 „Wieloletni Plan Strategiczny dla Elektronicznego Cła" (Electronic Customs Multi – Annual Strategic Plan – MASP)**:

„Celem Single Window jest umożliwienie składania elektronicznie i tylko raz wszystkich informacji wymaganych przez prawodaw-

stwo celne i pozacelne dla przemieszczania towarów przez granice UE."

4. **Zalecenie nr 33 z lipca 2005 r. Komisji Gospodarczej ONZ ds. Europy (UNECE)**:

„System Pojedynczego Okienka stanowi udogodnienie, które pozwala stronom uczestniczącym w handlu i transporcie umieścić zestandaryzowane informacje i dokumenty w pojedynczym punkcie dostępu, by spełniać wszystkie wymagania kontrolne dotyczące importu, eksportu i tranzytu. Jeśli informacja jest elektroniczna, wtedy pojedyncze elementy danych powinny zostać przekazane tylko raz".

Podstawy prawne dla Single Window

Umocowaniem prawnym dla wdrożenia koncepcji Single Window w Unii Europejskiej są przepisy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 450/2008 z dnia 23 kwietnia 2008 r. ustanawiającego **Wspólnotowy Kodeks Celny** (Zmodernizowany Kodeks Celny) (Dz. Urz. WE L 145 z 4.6.2008, str.1). Art. 5 rozporządzenia nakłada **obowiązek stosowania technik elektronicznego przetwarzania danych w procesie wymiany danych i dokumentów towarzyszących pomiędzy urzędami celnymi oraz przedsiębiorcami**, w zakresie danych i dokumentów wymaganych przez urzędy celne od przedsiębiorców przy wypełnianiu obowiązków pozacelnych. Warunkiem stosowania tych technik jest funkcjonowanie określonych systemów teleinformatycznych, których wprowadzenie jest uregulowane w art. 10 Kodeksu Celnego. Równocześnie, art. 26 Zmodernizowanego Kodeksu Celnego określa zasady, na jakich powinna być realizowana współpraca lub wymiana informacji pomiędzy urzędami celnymi i innymi organami w celu zminimalizowania ryzyka, zwalczania nadużyć oraz zapewnienia jednolitego stosowania wspólnotowych przepisów prawa celnego. Dodatkowo art. 116 Kodeksu Celnego umożliwia państwom członkowskim uproszczenie formalności celnych oraz kontroli w jeszcze szerszym zakresie niż przewidują to uregulowania zawarte w Zmodernizowanym Kodeksie Celnym.

Zgodnie z decyzją Parlamentu Europejskiego i Rady nr 70/2008/WE z dnia 15 stycznia 2008 r**. w sprawie eliminowania papierowej formy dokumentów w sektorach ceł i handlu** (Dz. Urz. WE L 23 z 26.1.2008, str. 21), Komisja Europejska i państwa członkowskie tworzą bezpieczne, zintegrowane, interoperacyjne i dostępne elektroniczne systemy celne służące do wymiany danych zawartych w deklaracjach celnych, dokumentach towarzyszących deklaracjom celnym i świadectwach oraz do wymiany innych właściwych informacji. Elektroniczne systemy celne Unii Europejskiej i państw członkowskich muszą umożliwiać wymianę danych pomiędzy organami celnymi państw członkowskich oraz między tymi organami a przedsiębiorcami, Komisją Europejską i innymi administracjami lub

Uczestnicy międzynarodowych warsztatów na temat Single Window, Warszawa, 10-11 listopada 2010 r.

oficjalnymi agencjami uczestniczącymi w międzynarodowym przewozie towarów.

Niezależnie od istniejących podstaw prawnych, wizja utworzenia elektronicznego środowiska dla obsługi celnej w Unii Europejskiej została przedstawiona w dokumencie Komisji Europejskiej TAXUD/477/2004 **„Wieloletni Plan Strategiczny dla Elektronicznego Cła" (Electronic Customs Multi-Annual Strategic Plan — MASP).** MASP wymienia inicjatywy, stanowiące istotny element wdrażania Strategii Lizbońskiej i wymagające działań w zakresie informatyzacji procesów celnych. Są to, m.in.:

- możliwość elektronicznej wymiany danych (dokumentów celnych) między urzędem celnym a przedsiębiorcami oraz między urzędami celnymi w różnych krajach członkowskich Unii Europejskiej,
- funkcjonowanie systemu scentralizowanej odprawy celnej,
- prowadzenie elektronicznego nadzoru nad przewozem towarów podlegających kontroli i dozorowi celnemu w ramach Unii Europejskiej,
- funkcjonowanie uproszczeń dla upoważnionych przedsiębiorców,
- stosowanie wspólnych kryteriów dla analizy ryzyka.

Dokument MASP został przyjęty i jest wdrażany wspólnie przez administracje krajów członkowskich Unii Europejskiej. MASP jest rodzajem strategii informatyzacji dla unii celnej z określeniem poszczególnych działań oraz harmonogramu ich implementacji. Koreluje on prace legislacyjne, organizacyjne i informatyczne w taki sposób, aby priorytetowa koncepcja e-customs posiadała solidne podstawy nie tylko informatyczne (techniczne), ale także prawne i organizacyjne.

Konkluzje Rady - 2769 spotkanie Rady Unii Europejskiej ds. Konkurencyjności (Rynek Wewnętrzny/Przemysł/Badania), które odbyło się w dniu 4 grudnia 2006 r., poparło utworzenie Single Window oraz zaplanowało dalszą dyskusję w tej kwestii na poziomie technicznym i politycznym.

Oprócz dokumentów wywołujących wprost skutki prawne dla państw członkowskich, istotne znaczenie przy kształtowaniu koncepcji Single Window w obrocie towarowym z zagranicą mają dokumenty o charakterze programowym, takie jak ustalenia Szefów Administracji Celnych (CPG), dokumenty Komisji Europejskiej oraz stanowiska i zalecenia wypracowywane na seminariach, konferencjach i warsztatach poświęconych idei Single Window.

Wdrożenie Single Window w obrocie towarowym z zagranicą stanowi jeden z elementów składających się na realizację rekomendacji zawartych **w Raporcie „Polska 2030",** jak również wpisuje się w realizację **„Strategii rozwoju społeczeństwa informacyjnego w Polsce do roku 2013".**

Realizacja koncepcji Single Window wpisuje się również w zadania określone w *Strategii działania Służby Celnej na lata 2010 – 2015+*, stanowiąc jedną z jej **inicjatyw strategicznych**, zbieżną z Misją i Wizją Służby Celnej w niej określoną.

Proponowane założenia systemu Single Window w Polsce

Platforma

Platforma wykorzystująca i integrująca istniejące/planowane systemy funkcjonujące w Służbie Celnej oraz w organach kontrolujących i wydających dokumenty na potrzeby obrotu towarowego z zagranicą, oparta o elektroniczną Platformę Usług Administracji Publicznej

Etapowość wdrażania

Single Window jest przedsięwzięciem o charakterze organizacyjnym, prawnym i informatycznym. Liczba instytucji, których zaangażowanie jest niezbędne do realizacji koncepcji, skala przedsięwzięcia, liczba dokumentów, jakie miałby objąć system, zapewnienie odpowiednich funkcjonalności i procedur oraz różny stopień zinformatyzowania i zakres współpracy funkcjonujące w instytucjach, jakie miałyby w Single Window uczestniczyć, prowadzą do wniosku, iż jedynym możliwym rozwiązaniem jest wdrażanie etapowe (np. ograniczenie etapu do określonych dokumentów mających jednorodny charakter albo instytucji lub systemów tych instytucji, itp.). Nieodzowne wydaje się również wdrożenie pilotażu w celu sprawdzenia, czy wybrany model jest optymalny z punktu widzenia użytkowników.

Portal informacyjny

Wstępnym etapem projektu Single Window będzie stworzenie portalu informacyjnego. Portal ten przeznaczony będzie dla wszystkich zainteresowanych uzyskaniem kompleksowych informacji z zakresu importu, tranzytu i eksportu towarów, w szczególności przedsiębiorców zaangażowanych bezpośrednio w obrót towarowy z zagranicą, w tym firm spedycyjnych i agencji celnych.

Założeniem jest, by portal zawierał wszystkie informacje istotne z punktu widzenia obrotu towarowego, a więc zarówno przywozu towarów na obszar celny Unii Europejskiej, przewozu towarów przez terytorium Unii Europejskiej, jak i wywozu towarów do państw trzecich. Z punktu widzenia podmiotów dokonujących obrotu towarowego z państwami trzecimi, dla prawidłowego przygotowania i przeprowadzenia formalności celnych nie jest wystarczająca sama wiedza z zakresu regulacji celnych. Bardzo istotną rolę dla płynnego ruchu towarów odgrywa także znajomość tzw. ustawodawstwa okołocelnego, zawierającego dodatkowe wymogi dotyczące przywożonych i wywożonych towarów, nakładającego dodatkowe obowiązki np. w postaci konieczności uzyskania pozwoleń, certyfikatów, itp. Chodzi tu zarówno o regulacje tworzone na poziomie Unii Europejskiej, jak i krajowym. Jasność co do reguł obowiązujących przy przywozie lub wywozie towarów, znajomość tych zasad, jak i łatwa dostępność do informacji niezbędnych do uzyskania konkretnego pozwolenia stanowić będzie pomocne narzędzie, ułatwiające przeprowadzenie operacji przywozu lub wywozu towarów.

Aby sprostać zadaniu dostarczenia kompleksowych informacji, portal powinien zawierać nie tylko informacje typu opisowego, ale powinien również stanowić bazę wzorów stosownych wniosków oraz pozwoleń, licencji i dokumentów wymaganych w obrocie towarowym z zagranicą. Przykładowo, jeśli przedsiębiorca zamierza sprowadzić żywność, będzie mógł zapoznać się z zasadami obowiązującymi w przypadku importu tego rodzaju towaru, sprawdzić, czy jego towar podlega granicznym kontrolom i jakim, jeśli tak – znaleźć wzór stosownego wniosku oraz wzór dokumentu, jaki będzie musiał przedstawić organom celnym, jak również uzyskać informację o obowiązkach, których spełnienie nie jest wprawdzie kontrolowane przez organy celne, ale są one wymagane dla wprowadzenia towaru na rynek.

Założeniem portalu będzie zgromadzenie w jednym miejscu wszystkich wymagań, jakie powinny być spełnione w przypadku importu lub eksportu towarów. Informacje będą aktualizowane na bieżąco, tj. każda zmiana obowiązującego prawa będzie uwzględniona w umieszczanych na portalu informacjach.

Działania podejmowane przez Służbę Celną w zakresie Single Window

1. W dniach 14 czerwca 2010 r. oraz 4 marca 2011 r. Służba Celna zorganizowała konferencje na temat „Koncepcja wdrożenia w Polsce Single Window". W obu spotkaniach udział wzięli przedstawiciele organów administracji państwowej realizujących zadania związane z obrotem towarowym z zagranicą. W trakcie spotkań przedstawione zostały wstępne założenia budowy Single Window w Polsce oraz korzyści wynikające z Single Window, zarówno dla przedsiębiorców, jak i administracji państwowej.

2. W dniach 10-11 listopada 2010 r. w Warszawie, Służba Celna wspólnie z Komisją Europejską oraz Holandią zorganizowała międzynarodowe warsztaty na temat Single Window. Uczestnikami warsztatów byli przedstawiciele: Komisji Europejskiej, administracji celnej państw członkowskich UE oraz państw kandydujących, administracji i urzędów współpracujących z administracją celną w zakresie obrotu towarowego z zagranicą a także przedstawiciele zrzeszeń przedsiębiorców oraz przedstawiciele świata akademickiego.

   W trakcie tych warsztatów, konieczność kontynuowania działań w celu wdrożenia koncepcji zyskała poparcie wszystkich uczestników spotkania, dostrzegających realne korzyści, jakie może przynieść Single Window. Podkreślono przy tym rolę administracji celnej jako koordynującej proces tworzenia i wdrażania koncepcji Single Window na poziomie poszczególnych państw członkowskich, podczas gdy całość działań z poziomu unijnego będzie nadzorowana przez Komisję Europejską – Dyrekcję Generalną do spraw Podatków i Unii Celnej (DG TAXUD).

   Wśród oczekiwań związanych z realizacją koncepcji Single Window wymieniono w szczególności:
   - możliwość jednorazowego przesyłania niezbędnych danych i tym samym zmniejszenie liczby dokumentów papierowych,
   - redukcję kosztów po stronie przedsiębiorców,
   - zracjonalizowanie działań organów administracji i agencji zaangażowanych w kontrolę przepływu towarów.

   Pozostawiono państwom członkowskim dużą swobodę w zakresie rozwoju koncepcji narodowych Single Window, nie wykluczając współpracy z jak największą liczbą instytucji zaangażowanych w obrót towarowy z zagranicą i tym samym obejmując systemem szeroką gamę dokumentów wykorzystywanych w przepływie towarów. Państwa członkowskie mają możliwość włączania do narodowego Single Window dokumentów innych niż analizowane przez powołaną w Komisji Europejskiej Grupę Projektową ds. Single Window (tj. dokument weterynaryjny CVED i zezwolenia rolne AGREX/AGRIM).

3. Komitet Rady Ministrów do spraw Informatyzacji i Łączności na posiedzeniu 7 kwietnia 2011 r. zatwierdził „Założenia do Koncepcji Single Window w obrocie towarowym z zagranicą" oraz powołał Zespół Zadaniowy w celu utworzenia Zespołu Międzyresortowego ds. wdrożenia w Polsce Single Window.

Ministerstwo Finansów przedstawiając dokument „Założenia do Koncepcji Single Window w obrocie towarowym z zagranicą" wnioskowało m.in. o powierzenie przez Komitet Rady Ministrów do Spraw Informatyzacji i Łączności Służbie Celnej i Centrum Projektów Informatycznych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji roli wiodącej i koordynującej prace nad koncepcją Single Window.

Zespół Zadaniowy, składający się z przedstawicieli Ministerstwa Finansów, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Centrum Projektów Informatycznych MSWiA przygotował projekt zarządzenia Prezesa Rady Ministrów w sprawie utworzenia Międzyresortowego Zespołu do spraw wdrożenia w Polsce Single Window w obrocie towarowym z zagranicą, który po uzgodnieniach zostanie przekazany do podpisu Prezesowi Rady Ministrów.

Ewa Krawczak,
Departament Polityki Celnej,
Ministerstwo Finansów

Programy: Customs 2013 i Customs 2020

Jedną ze spraw, nad którą prace rozpoczną się prawdopodobnie podczas Prezydencji Polski w Radzie UE, będzie projekt *decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającej program działań dla ceł we Wspólnocie (Customs 2020)*, który zastąpi realizowany obecnie Customs 2013.

Program Customs 2013 jest piątym z kolei wspólnotowym programem działań dla ceł. Jego poprzednikami były programy: Customs 2007 (2003 - 2007), Customs 2002 (2001 - 2002), Customs 2000 (1996 - 2000) oraz Matthaeus (1991-1999). Obecny program uwzględnia przyjętą w 2008 r. strategię ewolucji unii celnej i stanowi częściową odpowiedź na zidentyfikowane w niej wyzwania.

Program Customs 2013 został ustanowiony Decyzją Nr 624/2007/EC Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 maja 2007 r. Program obejmuje okres od 1 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2013 r.

Cele Programu

Pięć głównych celów Programu Customs 2013 wymienionych w ww. decyzji to:

- zapewnienie, aby działalność w dziedzinie ceł spełniała potrzeby rynku wewnętrznego, w zakresie bezpieczeństwa łańcucha dostaw i ułatwień handlu, a także aby wspierała strategię na rzecz wzrostu i zatrudnienia;
- współdziałanie i wykonywanie przez administracje celne państw członkowskich swoich obowiązków w sposób tak efektywny, jak gdyby stanowiły one jednolitą administrację, zapewnienie równoważności wyników kontroli w każdym miejscu na obszarze celnym Wspólnoty oraz wspieranie legalnej działalności gospodarczej;
- zapewnienie niezbędnej ochrony interesów finansowych Wspólnoty;
- zwiększenie bezpieczeństwa i ochrony;
- przygotowanie krajów do akcesji do UE poprzez wymianę doświadczeń i wiedzy z administracjami celnymi tych krajów.

Roczny Program Działań określa siedem obszarów działania, z których pięć pierwszych koresponduje ściśle z celami Programu wymienionymi w ww. decyzji.

Oto one:

I	Ochrona interesów finansowych UE
II	Ułatwienia handlu, współpraca i konkurencyjność
III	Jednolita Europejska Administracja Celna
IV	Wzmocnienie bezpieczeństwa i ochrony handlu oraz obywateli
V	Rozszerzenie, relacje z krajami trzecimi
VI	Wsparcie horyzontalne programu
VII	Inne

W ramach każdego z obszarów działania wyróżniono szereg priorytetów. Podział taki ułatwia planowanie, a zarazem ustanawia strukturę dla dużej liczby różnorodnych działań podejmowanych w związku z realizacją szerszych celów programu. Propozycja każdego działania wspólnego (patrz poniżej) podejmowanego w ramach programu musi określać, który z celów oraz priorytetów realizuje proponowane działanie. Ww. priorytety z roku na rok podlegają nieznacznym zmianom.

Program Customs 2013 ukierunkowany jest głównie na wsparcie oraz popieranie współpracy i koordynacji między krajowymi administracjami celnymi państw członkowskich, które są głównymi beneficjentami programu, w celu zapewnienia efektywnego funkcjonowania rynku wewnętrznego w obszarze ceł.

Realizacja celów programu prowadzona jest głównie poprzez:

- działania wspólne (seminaria, warsztaty, grupy projektowe i sterujące, wizyty robocze, działania szkoleniowe, działania monitoringowe oraz benchmarking);
- systemy informatyczne dla cła (które pochłaniają ok. 81% budżetu programu).

Działania wspólne

Działania wspólne reprezentują czynnik ludzki Programu Customs 2013. Skupiają one przedstawicieli krajowych administracji celnych państw uczestniczących, Komisji Europejskiej oraz (w niektórych przypadkach) podmiotów gospodarczych na regularnych spotkaniach (jak w przypadku grup roboczych), działaniach jednorazowych (seminaria, warsztaty) w Brukseli lub jednym z krajów uczestniczących. Głównym czynnikiem ekonomicznym w przypadku działań wspólnych są zazwyczaj koszty podróży i utrzymania uczestników opłacane z budżetu programu.

W ramach Programu Customs 2013 mogą być realizowane i finansowane następujące działania wspólne:

- Grupy projektowe zwykle składające się z 5-10 uczestników, którzy spotykają się określoną ilość razy w wyznaczonym czasie, aby osiągnąć konkretne uprzednio zdefiniowane cele;

- Seminaria są formalnymi działaniami jednorazowymi podobnie jak fora i konferencje, które umożliwiają spotkanie wszystkich administracji krajów uczestniczących w celu zbadania szczegółowych zagadnień, głównie na poziomie strategicznym;
- Warsztaty są działaniami jednorazowymi skupiającymi administracje krajów uczestniczących w celu zbadania szczegółowych zagadnień, podobnymi do seminariów. Z tym, że ich przedmiotem są zagadnienia operacyjne. Warsztaty mają mniej formalny charakter;
- Benchmarking to analiza porównawcza między dwoma lub większą liczbą krajów w celu zidentyfikowania najlepszych praktyk w innych administracjach lub obszarach działania, a następnie ich wdrożenia w administracjach uczestniczących;
- W trakcie działań monitorujących, zespoły przedstawicieli UE i państw członkowskich wizytują wybrane administracje w celu opracowania wytycznych oraz zapewnienia właściwego rozumienia i stosowania prawodawstwa UE oraz procedur administracyjnych;
- Wizyty robocze to wizyty przedstawiciela kraju uczestniczącego w innym kraju uczestniczącym w celu osiągnięcia konkretnego uprzednio zdefiniowanego celu; wizyty mogą trwać maksymalnie do 1 miesiąca;
- Szkolenie informatyczne: Komisja Europejska organizuje sesje szkoleniowe w zakresie systemów wymiany informacji, aby zapewnić, że przedstawiciele krajów uczestniczących są przygotowani do ochrony operatywności i łączności aplikacji;
- Grupy sterujące są ustanawiane w celu koordynacji określonych obszarów działania w ramach programu.

W latach 2008-2010 zorganizowano łącznie 196 działań wspólnych w ramach programu. Większość z nich to grupy robocze (57%), następnie warsztaty (15%) i seminaria (12%). Szkolenia informatyczne stanowią najmniejszy udział procentowy spośród wszystkich działań. Ponadto ogółem 2159 przedstawicieli krajowych administracji celnych uczestniczyło w wizytach roboczych, które w danym roku liczone są jako pojedyncze działanie.

Systemy informatyczne

Od ponad 15 lat polityka celna UE wymagała wdrożenia transeuropejskich systemów informatycznych umożliwiających wymianę informacji między administracjami krajowymi a Komisją Europejską i, w niektórych przypadkach, podmiotami gospodarczymi. Od roku 2003, kiedy Komisja Europejska opublikowała *Komunikat ws. prostego i bezpapierowego środowiska dla cła*, który następnie został przyjęty przez Radę UE, działania w kierunku stworzenia efektywnych, interoperacyjnych systemów wymiany informacji i komunikacji zostały zawarte w pakiecie określonym jako inicjatywa w zakresie cła elektronicznego.

Obecnie Program Customs 2013 zapewnia finansowanie ponad 20 odrębnych systemów informatycznych dla cła, pokrywając koszty rozwoju i utrzymania centralnych aplikacji celnych, wspólnych dla Komisji Europejskiej i wszystkich krajów członkowskich (takich jak TARIC czy CRMS). Ponadto każdy kraj członkowski obsługuje krajowe systemy informatyczne, które muszą stosować wspólne specyfikacje i być interoperacyjne. Program Customs 2013 zapewnia produkcję wspólnych specyfikacji, koordynację rozmieszczenia, testy zgodności czy jakość monitorowania usług dla takich systemów transeuropejskich jak NCTS czy ECS.

Większość centralnych transeuropejskich systemów celnych, w celu zapewnienia niezbędnych usług w zakresie łączności, opiera się na bezpiecznej Wspólnej Sieci Łączności (CCN-CSI). CCN łączy krajowe administracje celne i podatkowe w 29 krajach, Dyrekcję Generalną TAXUD i inne Dyrekcje Generalne Komisji Europejskiej np. OLAF. CCN umożliwia wymianę danych w dużej liczbie domem celnych i podatkowych.

Budżet i kraje uczestniczące

Kraje uczestniczące w Programie Customs 2013 to 27 państw członkowskich UE oraz Chorwacja, Turcja, Serbia i Macedonia. Dwa ostatnie kraje przystąpiły do Programu po raz pierwszy w 2009 r.

Koszty Programu dzielone są przez Unie Europejską oraz kraje uczestniczące. Ramy finansowe na 6-letni okres wdrażania Programu ustalono na 323.8 milionów EUR.

Budżet Programu za ostatnie 3 lata (2008-2010) przekroczył 140 milionów EUR (co stanowi 43.4% budżetu 6-letniego). 81% budżetu za lata 2008-2010 (113,2 miliona EUR) przeznaczono na systemy informatyczne, 16% (22,5 miliona EUR) pochłonęły działania wspólne, a 3% (4,8 miliona EUR) przeznaczono na wspólne narzędzia szkoleniowe.

Zarządzanie Programem

Wdrażanie programu prowadzone jest przez Komisję Europejską i kraje uczestniczące na zasadzie partnerstwa. Komisja (Dyrekcja Generalna TAXUD) pełni rolę wspierającą oraz organizującą. Główna odpowiedzialność za zarządzanie Programem spoczywa na Komitecie Customs 2013, który odpowiada za funkcjonowanie całego Programu oraz za zapewnienie niezbędnych powiązań między działaniami Programu a jego celami. W skład Komitetu wchodzi po jednym delegacie z każdego kraju uczestniczącego (zazwyczaj jest nim zastępca szefa administracji odpowiedzialnej za wdrażanie Programu na poziomie krajowym).

Artykuł 4 pkt. 2 Decyzji Nr 624/2007/EC Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 maja 2007 r. ustanawiającej Program Customs 2013 stanowi, iż: *„Wspólne podejście dotyczące polityki celnej jest stale dostosowywane do nowych warunków wynikających z partnerstwa między Komisją a państwami członkowskimi w ramach Grupy ds. Polityki Celnej, w której skład wchodzą Komisja i szefowie administracji celnych państw członkowskich lub ich przedstawiciele. Komisja regularnie informuje Grupę ds. Polityki Celnej o środkach związanych z realizacją programu”*.

W ramach mandatu Komitetu Customs 2013 ustanowiono 6 grup sterujących, które są odpowiedzialne za zarządzanie poszczególnymi obszarami działalności.

Są to:

I. Grupa ds. Cła Elektronicznego
II. Grupa ds. Metod Pracy
III. Grupa ds. Laboratoriów Celnych
IV. Grupa ds. Szkolenia
V. Grupa ds. Koordynacji Programu i Komunikacji
VI. Grupa Ad-hoc Wysokiego Szczebla ds. Zmodernizowanego Kodeksu Celnego

W wyniku realizacji Programów Customs 2000, 2002 i 2007 ustanowiono dużą liczbę tzw. grup (sieci) kontaktowych. Grupy te umożliwiły krajowym administracjom osobiste poznanie swych partnerów we wszystkich krajach członkowskich, co wspomogło procesy decyzyjne, ułatwiło rozwiązywanie problemów oraz znacznie usprawniło komunikację między krajami uczestniczącymi a Komisją. W niektórych z tych grup uczestniczą przedstawiciele podmiotów gospodarczych, co usprawnia komunikację między środowiskiem handlu a cłem.

Korzyści Polski

Udział Polski w programach wspólnotowych dla cła rozpoczęty w 1996 r. przystąpieniem do Programu Matthaeus był i jest kontynuowany w kolejnych programach, przy czym skala naszego uczestnictwa wzrosła znacząco po przystąpieniu Polski do UE.

Obecnie w działaniach wspólnych Programu organizowanych w krajach uczestniczących, a także w krajach trzecich (Chiny, Rosja, USA) co roku bierze udział ok. 300 funkcjonariuszy bądź pracowników cywilnych Służby Celnej. W większości są to grupy projektowe oraz sterujące, seminaria, szkolenia, a także wizyty robocze (ok. 30 osób rocznie).

Koszty z tym związane w wysokości ok. 300 tys. EUR rocznie pokrywane są z budżetu Programu.

Co roku cześć działań wspólnych (seminaria, grupy robocze i kontaktowe, monitoring oraz wizyty robocze) organizowanych jest Polsce. Stwarza to dodatkową możliwość nawiązania kontaktów oraz wymiany doświadczeń.

Służba Celna korzysta z produktów szkoleniowych Programu (moduły szkoleniowe e-learning).

Program Customs 2020

Wśród priorytetów nowego programu (Customs 2020), który realizowany będzie w latach 2014-2020 znajdą się zapewne:

- znalezienie właściwej równowagi między ułatwieniami handlu z jednej strony a wzmocnieniem bezpieczeństwa i ochrony z drugiej;
- wsparcie dla pełnego wdrożenia zmodernizowanego kodeksu celnego oraz zarządzania ryzykiem;
- dalszy rozwój celnych systemów informatycznych;
- realizacja propozycji związanych inicjatywą dotyczącą przyszłości cła;
- uwzględnienie działań z zakresu byłego III filaru, co stanowi konsekwencję przyjęcia Traktatu Lizbońskiego.

Priorytetem Polski będzie szersze niż dotychczas uwzględnienie w działaniach programu krajów Europejskiej Polityki Sąsiedztwa, a szczególnie Partnerstwa Wschodniego.

Opracował: Piotr Wilczek,
Departament Polityki Celnej,
Ministerstwo Finansów

Wzajemne uznawanie programów AEO między UE i państwami trzecimi

Innym ważnym tematem podczas Polskiej Prezydencji będzie kontynuowanie prac nad programami AEO.

Hasło „AEO" (*Authorised Economic Operator*) lub „Upoważniony przedsiębiorca" jest doskonale znane zarówno wśród funkcjonariuszy celnych jak i przedsiębiorców. Przepisy wprowadzające instytucję upoważnionego przedsiębiorcy w Unii Europejskiej weszły w życie 1 stycznia 2008 r. Od tego czasu odbyło się wiele spotkań z przedsiębiorcami organizowanych przez Ministerstwo Finansów oraz izby celne, które miały promować tę formę współpracy między organami celnymi a środowiskiem biznesowym. Dotychczas udzielono w Polsce ok. 400 świadectw AEO.

Wśród korzyści, jakie uzyskują przedsiębiorcy mający status upoważnionego przedsiębiorcy, wymienia się najczęściej: korzystanie z przywilejów w zakresie obsługi np. mniejsza liczba kontroli, możliwość wyboru miejsca przeprowadzenia kontroli, uprzednie powiadomienie o wytypowaniu przesyłki do kontroli, priorytetowe traktowanie przesyłki w przypadku wytypowania do kontroli – przeprowadzenie kontroli poza kolejnością, możliwość składania mniejszej ilości danych na potrzeby przywozowej/wywozowej deklaracji skróconej. W przyszłości wśród korzyści dla posiadaczy świadectw AEOS (bezpieczeństwo i ochrona) oraz AEOF (uproszczenia celne/bezpieczeństwo i ochrona) akcentowane będzie uznawanie statusu upoważnionego przedsiębiorcy przez kraje, z któ-

rymi Unia Europejska zawarła porozumienie o wzajemnym uznawaniu programów upoważnionego przedsiębiorcy AEO (*Mutual Recognition Arrangements*). Najnowszym porozumieniem w tej sprawie, wprowadzonym w życie 24 maja 2011 r., jest porozumienie zawarte z Japonią. Ale możliwość uznania statusu AEO istnieje już w handlu między UE a Norwegią, Szwajcarią czy Andorą.

Kolejne porozumienia w sprawie wzajemnego uznawania programów AEO między UE i państwami trzecimi są już negocjowane a jedno z nich, jak wydaje się już przesądzone, zostanie zawarte w czasie Prezydencji Polski w Radzie UE.

Zgodność krajowych programów AEO zapewnia wykorzystanie przy ich projektowaniu norm bezpieczeństwa uznanych na poziomie międzynarodowym i zalecanych przez Strukturę Norm Bezpieczeństwa (*the SAFE Framework of Standards to Secure and Facilitate Global Trade* – dalej *SAFE Framework*), przyjętą przez Światową Organizację Celną (WCO) w 2005 r. Drugi filar wspomnianej Struktury Norm Bezpieczeństwa (*SAFE Framework)* stanowi „partnerstwo między organami celnymi a biznesem" (*Customs-to-Business Partnership*). Główne idee takiej współpracy to: wykazanie gotowości przez przedsiębiorców poprawiania bezpieczeństwa łańcucha dostaw oraz ułatwienie legalnego obrotu towarowego. Współpraca z przedsiębiorcami ma z założenia pomóc organom celnym w wykonywaniu ich funkcji zabezpieczających obrót towarowy z krajami trzecimi.

Obecnie na świecie funkcjonuje już wiele programów opartych na Strukturze Norm Bezpieczeństwa (*SAFE Framework)*. W Europie oprócz jednolitego dla 27 państw członkowskich Unii Europejskiej programu Upoważnionego Przedsiębiorcy, programy służące bezpieczeństwu łańcucha dostaw mają wspomniane już wcześniej Norwegia i Szwajcaria, jak również Chorwacja. W rejonie Azji i Pacyfiku programy oparte na Strukturze Norm Bezpieczeństwa (*SAFE Framework)* mają: Japonia, Chiny, Korea, Malezja, Tajlandia, Singapur i Nowa Zelandia. Wśród krajów obu kontynentów amerykańskich należy wymienić: USA, Kanadę i Argentynę. Wiele państw wprowadziło już programy pilotażowe (m.in. Izrael, Maroko, Chile).

Tworzenie programów AEO w oparciu o jednolite standardy umożliwia zawieranie porozumień o wzajemnym uznawaniu tych programów. Dotychczas zawarto jedynie porozumienia bilateralne, ale rozwój programów AEO zmierza w kierunku zapewnienia bezpieczeństwa globalnemu łańcuchowi dostaw, a więc kwestią przyszłości są porozumienia mające na celu uznanie programów AEO między kilkoma krajami.

Wracając do porozumień o wzajemnym uznawaniu programów AEO, w chwili obecnej przygotowywane są przez UE trzy takie porozumienia.

Na najbardziej zaawansowanym etapie jest projekt porozumienia ze Stanami Zjednoczonymi. Zgodnie z harmonogramem prac nad porozumieniem w sprawie wzajemnego uznawania programów C-TPAT (*Customs-Trade Partnership against Terrorism*) w USA i AEO w UE powinno zostać ono przyjęte i wprowadzone w życie nie później niż 31 października 2011 r. Jest już przygotowany projekt decyzji w tej sprawie, która po akceptacji projektu przez Radę Unii Europejskiej zostanie podpisana na jednym z najbliższych posiedzeń Wspólnego Komitetu Współpracy Celnej UE – USA. Porozumienie to jest bardzo ważne dla Unii Europejskiej ze względu na ilość uczestniczących w obu programach przedsiębiorców[1].

Rozpoczęły się już rozmowy w sprawie ewentualnego porozumienia z Chinami. Opracowano już harmonogram dla realizacji porozumienia, który zaakceptowały obydwie strony. W wyniku rozmów stwierdzono, że Chiny muszą dokonać zmian w swoim prawodawstwie. Kolejne kroki uzależnione są więc od działania strony chińskiej.

Dla porządku należy wspomnieć także, że Unia Europejska otrzymała od Rady mandat do prowadzenia negocjacji w sprawie zawarcia porozumienia o wzajemnym uznawaniu programów AEO z Kanadą. Przewiduje się, że w czasie naszej prezydencji w trakcie posiedzenia Wspólnego Komitetu Współpracy Celnej w Ottawie dojdzie do rozpoczęcia rozmów.

Poszczególne porozumienia o wzajemnym uznawaniu programów AEO, zawarte przez UE przewidują m.in. wymianę danych o swoich upoważnionych przedsiębiorcach. W każdym przypadku zakres tej wymiany będzie współmierny do potrzeb skutecznego i efektywnego wzajemnego uznawania. Wymieniane dane będą służyć wyłącznie do celów wzajemnego uznawania programów AEO.

Ewentualną zgodę na udostępnienie swoich danych krajowi partnerskiemu przedsiębiorca z UE może wyrazić w formularzu aplikacyjnym. Wyrażenie zgody w tej sprawie przez posiadacza świadectwa AEOS – bezpieczeństwo i ochrona lub AEOF – uproszczenia celne/bezpieczeństwo i ochrona, będzie dawało mu możliwość korzystania z preferencji wynikających z postanowień wszystkich zawartych przez UE porozumień w tej sprawie.

Anna Pierzchała,
Departament Polityki Celnej,
Ministerstwo Finansów

[1] Jak wynika z danych z maja 2010 r. amerykański program C-TPAT miał ok. 10 tys. członków. Wówczas w UE niemal 5 tys. przedsiębiorców posiadało status Upoważnionego Przedsiębiorcy. Z danych z kwietnia br. wynika, że w UE jest już 5,9 tys. Upoważnionych Przedsiębiorców a złożono ok. 8,9 tys. wniosków o przyznanie tego statusu.

Rozmowa o polskich planach na czas prezydencji z Walterem Deffaa

Walter Deffaa pełni obecnie funkcję Dyrektora Generalnego w Dyrekcji Generalnej ds. Podatków i Unii Celnej (TAXUD); pochodzi z Niemiec, jest pracownikiem Komisji Europejskiej nieprzerwanie od roku 1983. 10 czerwca tego roku przyjechał wraz z innymi przedstawicielami TAXUD-u do Warszawy, do Ministerstwa Finansów na spotkanie *Board Meeting*.

Patrząc realnie na przygotowaną w DG TAXUD listę tematów, które mogą się pojawić w trakcie Polskiej Prezydencji, proszę powiedzieć co jest możliwe do osiągnięcia w trakcie naszego przewodnictwa?

– W obszarze celnym przygotowaliśmy bardzo ważny projekt dotyczący ścigania przestępczości w zakresie naruszeń praw własności intelektualnej. Jestem przekonany, że Polska Prezydencja wraz z Parlamentem Europejskim zrobią znaczący postęp w kierunku przyjęcia tego projektu. Mam również nadzieję, że przygotowywane przez Polskę seminarium w Krakowie na temat praw własności intelektualnej w innowacyjnej gospodarce pokaże, jak ważną rolę w tym obszarze odgrywa Służba Celna.

W zakresie spraw podatkowych główne tematy to opodatkowanie oszczędności, opodatkowanie produktów energetycznych i wspólna skonsolidowana podstawa opodatkowania. Biorąc pod uwagę polityczną wrażliwość tych tematów i wymóg jednomyślności, należy podkreślić, że zadania te będą dużo trudniejsze do realizacji, ale ja i tak wierzę, że osiągniemy tutaj znaczący postęp.

Przedstawiciele Komisji Europejskiej na spotkaniu *Board Meeting* w Ministerstwie Finansów w Warszawie 10 czerwca 2011 r. (w środku: Walter Deffaa, Dyrektor Generalny DG TAXUD)

W spadku po Prezydencji Węgierskiej dostajemy kilka „otwartych spraw". Jak przekazywanie zadań kolejnym krajom obejmującym prezydencję przez poprzedników jest widziane z perspektywy Komisji Europejskiej?

– To normalna rzecz, że wiele projektów legislacyjnych nie może zostać dokończonych w ciągu jednej krótkiej, trwającej tylko sześć miesięcy prezydencji. Ze strony Komisji Europejskiej chciałbym zapewnić, że udzielimy wszelkiego wsparcia, aby wasza prezydencja stała się sukcesem.

Zdarza się, że nagle w agendzie spotkań prac Rady UE znajdują się rzeczy trudne lub wręcz niemożliwe do przewidzenia wcześniej, na etapie przygotowań. Podczas Prezydencji Węgierskiej był to kryzys północnoafrykański. Jak radzić sobie z takimi nieprzewidywalnymi okolicznościami?

– Podstawową sprawą jest bycie dobrze przygotowanym do działań zaplanowanych. W waszym przypadku chciałbym zaznaczyć, że jestem pod dużym wrażeniem przygotowań. Jeśli poradzicie sobie sprawnie z przygotowanym dossier, to na pewno będziecie wystarczająco elastyczni i starczy wam zasobów do radzenia sobie z nieoczekiwanymi wyzwaniami.

Prezydencja, zwłaszcza ta sprawowana po raz pierwszy, to zawsze szczególne doświadczenie. Czy mógłby Pan jako doświadczony europejski urzędnik, udzielić nam jakiś praktycznych wskazówek?

– Nie sądzę, abyście potrzebowali jakichkolwiek porad po ponad siedmiu latach członkostwa w UE i bardzo aktywnym udziale w unijnym procesie decyzyjnym. Chciałbym tylko zwrócić waszą uwagę na to, że prawdziwym wyzwaniem dla prezydencji pozostaje uwzględnianie w pierwszej kolejności interesu UE przy jednoczesnym niezaniedbywaniu interesu krajowego.

Ostatnie ale nie mniej ważne pytanie – czy dobra współpraca pomiędzy Komisją Europejską a prezydencją ma duże znaczenie?

– Zarówno prezydencja jak i Komisja Europejska podzielają ten sam cel – pracę na rzecz postępu w Unii Europejskiej. Dlatego dobra współpraca może być kluczowym czynnikiem sukcesu prezydencji. My, w DG TAXUD zapewniamy was o naszym wsparciu, możecie na nas liczyć.

Dziękuję za rozmowę.

Opracowanie pytań i tłumaczenie: Anna Drozd, Departament Polityki Celnej, Ministerstwo Finansów

O polskich przygotowaniach do przewodnictwa w Radzie Unii Europejskiej. Wywiad z Mirosławem F. Zielińskim

Mirosław F. Zieliński pracuje w Komisji Europejskiej w Dyrekcji Generalnej ds. Podatków i Unii Celnej (TAXUD) na stanowisku Dyrektora w Dyrekcji ds. Polityki Celnej, Legislacji i Taryf. W latach 1991-1993 pełnił funkcję Prezesa Głównego Urzędu Ceł. Pracował również w Światowej Organizacji Celnej (WCO) oraz w Ministerstwie Gospodarki i Pracy na stanowisku Podsekretarza Stanu.

Brał Pan udział 10 czerwca br. ze strony Komisji Europejskiej w zwyczajowo organizowanym przed rozpoczęciem prezydencji spotkaniu DG Taxud z przyszłą prezydencją (tzw. *Board Meeting*), jak Pan ocenia stan naszych przygotowań?

– Spotkanie było bardzo dobrze przygotowane. W sprawach celnych mamy te same priorytety, co Polska Prezydencja. Gorzej w zakresie podatków, ale jest to całkiem naturalne – interesy państw członkowskich są bardzo różne. W przypadku dyrektywy energetycznej stanowisko Polski jest odmienne niż Komisji, ale nie stanowi to problemu. Wszyscy rozumieją, że struktura sektora energetycznego jest w Polsce inna niż we Francji, czy Belgii. Pewne zamieszanie może wywołać wspólna skonsolidowana podstawa opodatkowania (CCCTB). Polska jest zawsze zwolennikiem prostego systemu podatkowego. No i właśnie CCCTB jest ważnym elementem. Dlaczego Polska jest tak „powściągliwa"?

Wracając do spraw celnych. Przygotowania oceniamy w Taxudzie jako bardzo dobre. Bardzo ambitny program, dobra koordynacja i klarowny podział obowiązków. Ambitny program powoduje dużo napięcia – zatem więcej uśmiechu.... .

Wszystkie prezydencje mówią, że najgorsze są przygotowania, potem już wszystko jest proste. No i jeszcze tzw. „Day After". Wielu kolegów z poprzednich prezydencji wpadło w „depresję". Byli najważniejsi, mnóstwo tematów, priorytetów itd., a tu nagle pustka; telefon nie dzwoni, priorytety inne, inni przewodniczący grup i komitetów itd. Rozpacz. Warto pomyśleć o „Day After".

Które tematy podlegające pracom Pana Dyrekcji mają szansę na znalezienie się w agendzie prac Rady podczas naszej prezydencji?

– Jest jeden strategiczny temat: Zmodernizowany Kodeks Celny. Musi być dostosowany do Traktatu Lizbońskiego i z uwagi na trudności z budową systemów informatycznych jego wejście w życie będzie odłożone. Planujemy przesłanie do Rady projektu zmian w grudniu, także dyskusja nad nim rozpocznie się w czasie Polskiej Prezydencji, ale większością prac będą kierować Duńczycy i Cypryjczycy. Gorące tematy, które będą dyskutowane w Radzie to także bezpieczeństwo ruchu lotniczego i zmiana regulacji 1383/2003 o ochronie własności intelektualnej. Partnerstwo Wschodnie jest także ważnym elementem w pracach Komisji.

M. F. Zieliński, Dyrektor w DG TAXUD

Czy dużo zmian na polu współpracy Komisji z Radą spowodował Traktat Lizboński?

– Zmiany są bardzo ważne, ale dotyczą nie tylko Rady i Komisji. Istotnie rośnie rola Parlamentu Europejskiego. Trudno przewidzieć jakie będą konsekwencje dla kształtu Unii i relacji między instytucjami. Dla codziennej pracy najważniejsze są zmiany proceduralne. Całkowita przebudowa komitologii, akty delegowane i wykonawcze, itd. Sami się jeszcze tego uczymy.

Dziękuję za rozmowę.

Opracowanie pytań: Anna Drozd,
Departament Polityki Celnej,
Ministerstwo Finansów

Celna prezydencja

Wywiad z Tomaszem Michalakiem, dyrektorem Departamentu Polityki Celnej w Ministerstwie Finansów. Tomasz Michalak w latach 2004-2009 pełnił funkcję radca minister w Stałym Przedstawicielstwie RP w Brukseli. Reprezentował Polskę na forach grup roboczych i komitetów w instytucjach unijnych w zakresie spraw celnych. Jako doświadczony pracownik administracji celnej w obszarze integracji europejskiej Tomasz Michalak pełni obecnie funkcję przewodniczącego zespołu ds. przygotowania Służby Celnej do przewodnictwa w Radzie Unii Europejskiej.

Z jakim oczekiwaniami wyjeżdżał Pan do Brukseli?

– Wyjazd do Brukseli w charakterze przedstawiciela polskiej Służby Celnej, u progu naszego członkostwa w Unii Europejskiej, to był z jednej strony ogromny zaszczyt i wyraz zaufania do mnie, ale wówczas była to przede wszystkim także wielka niewiadoma. Nie mieliśmy przecież doświadczenia w funkcjonowaniu UE od wewnątrz, „od kuchni". Pracę w SP zaczynałem 3 miesiące przed 1 maja 2004 roku i trudno było przygotować się do wyjazdu inaczej, niż …teoretycznie. Dlatego jechałem do Brukseli z poczuciem pionierskiej misji pierwszego polskiego „osadnika", wiedząc, że będę musiał w bardzo krótkim czasie nauczyć się tego, co koledzy ze „starej" Unii uczyli się przez dekady.

Jaka jest rola tzw. attaché celnego? Jak Pana praca w Brukseli przekładała się na sprawy cła w Warszawie?

– Attaché celny w Brukseli, jak wspomniałem, reprezentuje Służbę Celną na forach UE, ale tradycyjnie jest także akredytowany przy Światowej Organizacji Celnej. W praktyce to zarówno udział w kilkugodzinnych debatach, konsultacja treści dokumentów, dyplomatyczne przyjęcia – ale przede wszystkim maile, maile, maile. Bruksela jest miejscem dyplomacji wielostronnej, gdzie współpraca międzynarodowa toczy się dużo szybciej i bardziej bezpośrednio. Wspólna kawa z attaché celnym innego kraju może przynieść więcej, niż oficjalna wymiana not. Może dlatego w Brukseli podaje się tyle rodzajów kawy (sic!).

A jak ta praca przekłada się na sprawy celne w Warszawie? Każdy politolog pamięta zasadę, że polityka zagraniczna jest funkcją polityki wewnętrznej. I to sprawdza się także w Brukseli – mimo integracyjnego charakteru UE. Zatem to od decyzji krajowych zależą cele współpracy międzynarodowej, cele naszej polityki – a nie odwrotnie. Attaché celny dzięki kontaktom z przedstawicielami innych krajów, także spoza UE, ma duże możliwości realizowania polityki krajowej. A jednocześnie inspirowania Warszawy nowymi ideami, rozwiązaniami i pomysłami, dyskutowanymi na forum UE. To fascynująca rola, jakby podwójnej soczewki.

Kilka lat pobytu w Brukseli musiało zaowocować zdobyciem praktycznej wiedzy na temat pracy unijnych instytucji oraz ciekawymi spostrzeżeniami. Na początek, czy może Pan sprecyzować, jakie funkcje pełni prezydencja w grupie roboczej CUG (Customs Union Group), w której omawia się kwestie z obszaru unii celnej?

– Miałem okazję obserwować pracę kilkunastu prezydencji i wiem, że każda jest inna. Wynika to zarówno z tematów podejmowanych przez grupę, charakterów narodowych, jak i przede wszystkim formalnych podstaw funkcjonowania danej formacji Rady. Nie można porównywać roli prezydencji podczas obrad niezwykle przyjaznej i kooperatywnej Grupy Unia Celna i podczas obrad bardzo wymagającej i politycznie trudnej Grupy Roboczej ds. Podatków Pośrednich. W obydwu grupach rolą prezydencji jest osiągnięcie kompromisu europejskiego. Ale tryb głosowania (odpowiednio: większościowy i jednomyślność) powodują, że zwykłe udzielanie głosu nabiera całkowicie innego znaczenia. Niewinny żart przedstawiciela kraju prezydencji (jak choćby podawanie w trakcie obrad wyników trwającego właśnie meczu między krajami UE) w jednej grupie będzie czymś normalnym, w innej zaś może wywołać oficjalny protest. Zatem prezydencja niejedno ma imię i musi być gotowa na wszystko, na odegranie każdej roli: zarówno silnego lidera w sytuacji kryzysowej, jak i gospodarza, wznoszącego toasty podczas oficjalnej gali. Kraje, które przewodnictwo w Unii mają za sobą, często powtarzały nam: – Jeśli coś zaplanowaliście, to musicie wiedzieć, że tak na pewno nie będzie! Właśnie dlatego tak trudna, a jednocześnie fascynująca i niepowtarzalna okazuje się każda prezydencja.

Jak wspomina Pan udział w pierwszym posiedzeniu CUG-u?

– To było ciekawe przeżycie. Trwała właśnie debata nad poprawkami bezpieczeństwa do Kodeksu Celnego i tak wciągnęła mnie dyskusja między kolegami – reprezentantami krajów członkowskich, że postanowiłem i ja zabrać głos. Jednak w lutym 2004 roku (w okresie przedczłonkowskim) Polska miała tylko status obserwatora. Jakież było moje rozczarowanie, gdy służby prawne Rady, dziękując mi za głos, elegancko zwróciły uwagę, ze stanowisko Polski nie powinno być jeszcze brane pod uwagę. Czekałem na dzień 1 maja 2004, moment przystąpienia do UE, odliczając niecierpliwie dni, aż będę mógł w pełni reprezentować naszą służbę i kraj.

W trakcie przewodnictwa których krajów brał Pan udział w posiedzeniach? Czyją prezydencję ocenia Pan najlepiej i dlaczego?

– Jak wspomniałem było ich kilkanaście i trudno je porównywać. Tym bardziej nie chciałbym wartościować, wystawiać laurek. Od każdej z prezydencji można się czegoś nauczyć, choć dla mnie umiejętności Irlandii w przewodnictwie do dziś pozostają imponujące. Ale np. w obszarze zwalczania oszustw finansowych (grupa GAF) niewielki Luksemburg pozostaje wzorem. W podatkach pośrednich postęp przyniosła prezydencja Szwecji. Czasem z zachwytem patrzyliśmy na pracę prezydencji na poziomie grup

roboczych, by na poziomie Rad być świadkiem niezrozumiałej „klapy". Należy też pamiętać, że przez ostatnie lata zmieniała się też rola Rady i tryb jej pracy. Zatem, gdybym miał wybrać modelową prezydencję, byłby to …kompromis europejski doświadczeń wielu krajów.

Czyli lepiej uczyć się na cudzych błędach i korzystać z dobrych doświadczeń. Jakie jeszcze podpowiedzi nasuwają się panu z obserwacji prac innych prezydencji?

– Rozmawiać, rozmawiać, rozmawiać! Im więcej konsultacji, spotkań, maili i przysłowiowych kaw z przedstawicielami innych krajów przed posiedzeniem, zanim wygłaszane są oficjalne stanowiska, tym lepiej! Niejeden sprzeciw można wyjaśnić, niejeden sojusz zbudować, niejedno rozwiązanie wypracować właśnie w czasie takich rozmów. Niezwykle ważne jest też wsparcie prowadzącego obrady przez szerszą grupę ekspertów. À propos uczenia się na błędach pamiętam, jakie trudności po rozszerzeniu UE o 10 krajów w 2004 roku, sprawiało krajom „piętnastki" odróżnienie Litwy od Łotwy i Słowenii od Słowacji, ile razy udzielano głosu Czechosłowacji itp. Może dlatego dziś na posiedzeniach wszyscy starają się zwracać do siebie po imieniu. Dotyczy to i grup roboczych attachées i spotkań ministrów.

Chciałam zadać pytanie o osobowości przewodniczących, czy możemy mówić o charakterze narodowym przewodnictwa?

– Z pewnością cechy przewodniczącego rzutują na styl prowadzenia obrad. Choć z drugiej strony trudno mi sobie wyobrazić, aby nawet najbardziej sympatyczny przewodniczący uzyskał kompromis np. w sprawach akcyzowych, podczas gdy poszczególne kraje mają twarde instrukcje ze stolic. Przypominam też sobie ostrą debatę ws. opodatkowania piwa, w której najaktywniejsze były …Niemcy i Czechy. Przypadek? Nie. Z tym „przypadkiem" wiąże się też anegdota. Kiedy argumentowano za podniesieniem podatków, wskazywano, że: „To przecież tylko kilka euro centów na litr piwa, więc podwyżka jest nieistotna". Odpowiedź piwoszy była stanowcza: „To zależy, ile litrów się wypije!!!"

Jakie są proporcje między liczbą pań i panów, jeśli chodzi o przewodniczenie obradom?

– Liczebnie dominują jednak panowie, ale biorąc pod uwagę, że najtrudniejsze wyzwania stawały w ostatnich latach przed paniami i wychodziły one z nich z sukcesem, trzeba przyznać: dominowały panie! W obszarze unii celnej bardzo inteligentne i urocze trio dam z kolejnych prezydencji: Austrii, Finlandii i Niemiec wypracowało treść Zmodernizowanego Kodeksu Celnego. Blisko sukcesu w obszarze podatków była przewodnicząca z Czech. Szwedka niezwykle zaawansowała debatę w obszarze gier hazardowych. Zatem ukłon w stronę dam! Może faktycznie łatwiej im nakłonić do europejskiego kompromisu walczących panów?

Czy ma Pan jakieś spostrzeżenia na temat tego, jak dążyć do kompromisu? Proszę opowiedzieć o trudach negocjacji. Czy istnieją jakieś metody pozyskiwania krajów w celu osiągnięcia kompromisu? Jakie ma Pan rady dla przewodniczących grup?

– Osiągnięcie kompromisu to najważniejszy cel każdej prezydencji. Do tego jest powołana. Kompromisowy zapis najczęściej jest poprzedzony kilkunastoma propozycjami zapisów, dziesiątkami konsultacji i prób – krokiem wprzód, dwoma w bok, w tył, by w końcu pójść jednak do przodu. Niektóre kompromisy osiągano po kilku latach. Najważniejsze jest mieć kilka gotowych wariantów. Właśnie do tego potrzebna jest grupa ekspertów wspierających osobę przewodniczącą obradom. Trzeba też szybciej niż inni zaproponować rozwiązanie. Jeśli oficjalne zaprezentowanie propozycji poprzedzimy zbudowaniem sojuszu poparcia, stworzeniem swego rodzaju grupy „przyjaciół prezydencji" sukces jest blisko. Niestety, dla kompromisu w obszarze podatków potrzeba jednomyślności. Tu jedno „nie" burzy nawet najlepszy kompromis. Ale jednocześnie najmniejsze uzgodnienie stanowisk staje się tu dużym sukcesem. Bruksela jest na tyle specyficzna, że tutaj, gdy debata nad danym zapisem przeciąga się i ciągle nie ma zgody, kompromisem staje się po prostu …wykreślenie kłopotliwego zapisu! To też kompromis europejski! W Brukseli mówi się, że dobry kompromis to taki, z którego każdy jest trochę niezadowolony, ale się z nim zgadza. I coś w tym jest!

Jak ważne w Brukseli jest budowanie sieci kontaktów zawodowych, czyli tzw. networking?

– Zbudowanie rozległych kontaktów ze swoimi odpowiednikami z innych krajów to – jak już wcześniej mówiłem – podstawa pracy. Bez możliwości zatelefonowania późnym wieczorem do kolegi z innego kraju, bez tzw. „wymiany poparć" nie ma mowy o powodzeniu. Konieczne są też dobre relacje w instytucjach UE, zwłaszcza w Komisji Europejskiej. Słowem, im więcej numerów telefonów i adresów mailowych w naszej bazie kontaktów, tym lepiej. Pracując w Brukseli wzajemnie się od siebie uczymy i pomagamy sobie. Są oczywiście sojusze regionalne czy językowe, ale ważniejsze są te budowane na rzecz wspólnego podejścia.

Czyli nie można dopuścić do zamykania się w jednym kręgu narodowym?

– Z pewnością nie. Chyba, że jest to sytuacja nietypowa, zabawna, jak ta z 2005 roku. Wtedy wraz attachées celnymi ze Słowacji, Czech, Francji i Litwy rozmawialiśmy między sobą po polsku, ku zdziwieniu innych kolegów.

Czy można mówić o specyficznym charakterze pracy wśród brukselskich urzędników?

– Pracy brukselskich urzędników nie umiem porównać do pracy w polskich urzędach. To całkiem inna kultura pracy, choć też nie bez wad. Mnie irytowały niezwykle długotrwałe procedury wewnętrzne instytucji europejskich. Rozwiązania prawne, które u nas przyjmowane są w ciągu miesięcy, czasem tygodni, w Komisji wypracowywane są latami! Ta nasza „niecierpliwość", szybkie tempo powodują czasem, że cierpi jakość. Decyzje podejmowane w Brukseli są natomiast często spóźnione, tracą na aktualności.

Posiedzenie Grupy Unia Celna, 9 czerwca 2011

Tym niemniej to, czego możemy pozazdrościć, to dość jasno określonych reguł, opisanych procesów działania. Mniej jest uznaniowości, nagłych zmian i niekonsekwencji w działaniach. No i oczywiście praca w środowisku elektronicznym z niemal całkowitym wyeliminowaniem papierów. Ale na to trzeba zmiany naszych charakterów (mam nadzieję, że nie zmiany pokoleń).

Jeden z polskich urzędników pracujący w instytucjach unijnych powiedział: „W perspektywie lat widzę ogromną zmianę w podejściu Polaków do pracy w unijnych instytucjach. Coraz bardziej zależy im na tym, żeby nie tylko tutaj być, ale też mieć realny wpływ na podejmowane decyzje"[1]. Czy Pan się z tym zgadza?

– To prawda, ale skróciłbym perspektywę czasową. Moim zdaniem proces ten już trwa. Coraz mniej homo sovieticus wśród Polaków pracujących w instytucjach UE. Zmieniamy postawy na bardziej asertywne. Może dlatego mówi się w Brukseli o obawach przed Polakami, którzy jednoznacznie formułują stanowiska, oczekiwania, nie zawsze sięgają po kompromis. Uchodzimy za twardych negocjatorów, co nie zawsze podoba się w Brukseli. Mieć wpływ w Brukseli to bardziej: umieć zaproponować dobre rozwiązanie, niż tylko powiedzieć „nie". Nie mamy powodu do jakichkolwiek kompleksów wśród krajów UE, wręcz przeciwnie. Dlatego rola i znaczenie Polski w UE będą szybko rosły.

Co wydaje się Panu największym wyzwaniem dla Polskiej Prezydencji w sprawach, za które odpowiada Służba Celna?

– Niewątpliwie największym wyzwaniem będzie debata nad projektem zmian w tzw. dyrektywie energetycznej. Interesy krajów UE są radykalnie różne i osiągnięcie kompromisu będzie niemal niemożliwe. Jakkolwiek Polska, jako kraj sprawujący przewodnictwo powinna pozostać neutralna, trudno będzie nie dostrzegać związku między argumentami niektórych krajów korzystających z tradycyjnych źródeł energii z sytuacją naszego kraju. Wielkim wyzwaniem jest zmiana Zmodernizowanego Kodeksu Celnego, który trzeba poprawić, zanim jeszcze wszedł w życie. Ogromne zainteresowanie budzi zmiana przepisów o ochronie praw własności intelektualnej. Wraz z Traktatem Lizbońskim otwierają się nowe możliwości współpracy celnej, stąd będziemy dążyć do przyjęcia Rezolucji Rady w tej sprawie. Przede wszystkim priorytetem Polskiej Prezydencji jest wzmocnienie współpracy z krajami Partnerstwa Wschodniego.

Partnerstwo Wschodnie, inicjatywa UE, zapoczątkowana przez Polskę i Szwecję, skierowana do państw Europy Wschodniej i państw Kaukazu Południowego: Armenii, Azerbejdżanu, Białorusi, Gruzji, Mołdawii i Ukrainy jest jednym z priorytetów Polski. Ten program zakłada również działania w obszarze celnym. Czy jest to dla nas szansa na poprawę współpracy z naszymi wschodnimi partnerami?

– Partnerstwo Wschodnie otwiera szansę na lepszą współpracę nie tylko dla Polski, ale dla całej UE. Nie zapominajmy, że do wymienionych krajów docierają towary ze wszystkich krajów Unii. Zatem pogłębienie współpracy leży nie tylko w naszym interesie. Polska i Szwecja przedstawiając swoją inicjatywę chciały zwrócić uwagę na wschodni wymiar współpracy UE. Jesteśmy zainteresowani stabilizacją tych krajów poprzez promowanie europejskich standardów działania. Już dziś nasz kraj do wszystkich tych państw kieruje pomoc techniczną, ekspercką. Bardzo blisko

współdziałamy z Gruzją, z którą w czasie prezydencji zorganizujemy w Tbilisi warsztaty dla krajów PW. Wszystkie kraje Partnerstwa Wschodniego i szerzej – kraje sąsiedztwa, zaprosiliśmy do Krakowa na konferencję Szefów Ceł, a także na dyskusję o walce z podrabianymi towarami.

Czy Polska może skorzystać na sprawowaniu przewodnictwa?

– Bałbym się takiego określenia, bowiem przewodnictwo w UE powinno być bezstronne. Natomiast jest to bezsprzecznie okazja do promocji naszego kraju, do mocniejszego zaakcentowania tych polityk unijnych, które naszym zdaniem zasługują na więcej uwagi, do zaproponowania całej Unii nowych rozwiązań. Jest to też okazja do zdobycia doświadczenia, które powinno procentować podczas kolejnych prezydencji, zwłaszcza przewodnictwa Danii i Cypru, z którymi tworzymy trio.

Na koniec chciałam dopytać o wesołe „wpadki" przewodniczących, delegatów, attachées celnych. Na pewno się zdarzają, czy jakaś utkwiła bardziej w pamięci?

– Zabawne sytuacje przytrafiają się każdemu, zatem aby nie zapeszać nie chciałbym poprzednim przewodniczącym wypominać lapsusów. Ponieważ właśnie ujawniono logo naszej prezydencji i posypała się lawina rozlicznych domysłów i komentarzy, przypomnę zabawną, nieprzewidywalną wcześniej sytuację. Prezydencja Brytyjska szczyciła się swym logo obrazującym klucz ptaków w locie, oczywiście jeden z nich przewodził. Zachwyt zmalał, gdy okazało się, że to na czas tej prezydencji przypadł szczyt…ptasiej grypy!

I to jest też przykład tych nieprzewidywalnych sytuacji, które czekają każdą prezydencję. Oby w najbliższych miesiącach było takich sytuacji jak najmniej!

Dziękuję za rozmowę.

Opracowanie pytań: Anna Drozd,
Departament Polityki Celnej,
Ministerstwo Finansów

[1] Przemysław Słowik, członek gabinetu komisarza ds. budżetu, Janusza Lewandowskiego, http://www.polskieradio.pl/5/3/Artykul/200616,Polscy-urzednicy-w-Brukseli-najbardziej-zgrani

Spotkania międzynarodowe w trakcie prezydencji

Oprócz posiedzeń w Brukseli podczas prezydencji odbędzie się wiele spotkań w Polsce. Wyjątkowo Polska Służba Celna organizuje również w ramach programu Partnerstwa Wschodniego warsztaty w Tbilisi (Gruzja).

Lipiec. Warsztaty dla krajów Partnerstwa Wschodniego nt. wdrażania priorytetów celnych, Tbilisi, 27-28 lipca 2011 r.

Polska Służba Celna ze wsparciem logistycznym Gruzińskiej Administracji Celnej organizuje dla krajów Partnerstwa Wschodniego (Armenii, Azerbejdżanu, Białorusi, Gruzji, Mołdowy, Ukrainy) warsztaty w celu omówienia wyzwań i priorytetów stojących przed administracjami celnymi tych krajów. Głównym zadaniem będzie przygotowanie konkretnych działań w obszarze celnym, które mają być wdrażane w relacjach Unii Europejskiej z tymi państwami. Zidentyfikowane zostały trzy główne obszary budowania relacji między Unią Europejską a krajami Partnerstwa Wschodniego:

- rozwijanie sprawnej i bezpiecznej wymiany handlowej,
- wdrażanie zarządzania ryzykiem i zwalczanie przestępczości celnej,
- modernizacja służb celnych.

Wyniki warsztatów zostaną zaprezentowane na Konferencji Szefów Służb Celnych w Krakowie, o której w dalszej części tego artykułu, i posłużą przygotowaniu dokumentów strategicznych wzmacniających współpracę celną z tymi krajami.

Wrzesień. Międzynarodowe sympozjum warsztatowe pn. „Egzekwowanie praw własności przemysłowej przez organy celne", 8 września 2011 r. Kraków oraz nieformalne posiedzenie Grupy Unia Celna, Kraków 14-16 września 2011 r.

Zwyczajowo sierpień to miesiąc wakacyjnej przerwy w Brukseli, również dla kraju sprawującego przewodnictwo to czas na złapanie oddechu. Ale już we wrześniu przed nami dwa kolejne wyzwanie organizacyjne.

8 września odbędzie się międzynarodowe sympozjum warsztatowe pn. „Egzekwowanie praw własności przemysłowej przez organy celne". Więcej o tym spotkaniu można przeczytać w artykule „Prezydencja Polska a ochrona praw własności intelektualnej".

Kolejne wydarzenie ma związek z Grupą Unia Celna Rady Unii Europejskiej, która zazwyczaj spotyka się dwa razy w miesiącu w Brukseli. Zajmuje się wszelkimi zagadnieniami związanymi z tworzeniem prawa celnego i polityką celną. Grupa ta jest również odpowiedzialna za koordynację stanowiska UE na spotkania w ramach organizacji międzynarodowych, np. WCO, a także za negocjacje z państwami trzecimi.

Siedziba Urzędu Miasta Krakowa

Każde państwo członkowskie, które przewodniczy pracom Rady Unii Europejskiej organizuje jedno spotkanie Grupy Unia Celna poza Brukselą. Wydarzenie to skupia delegatów z 27 państw członkowskich, w tym attache celnych oraz przedstawicieli Komisji i Rady. Spotkanie takie służy wzmacnianiu współpracy i relacji osobistych.

Polska Prezydencja zaprasza w tym roku grupę na posiedzenie do Karkowa. Będzie to doskonała okazja nie tylko do przeprowadzenia owocnych obrad, ale również do przedstawienia gościom spuścizny historycznej i kulturalnej dawnej stolicy Polski. Każde takie wydarzenie jest przecież okazją promocji walorów regionu i Polski. Szczególnie zależy nam, by uczestnicy wywieźli stąd miłe wspomnienia, a także by umacniał się pozytywny wizerunek Polski w Europie.

Październik. Konferencja Szefów Służb Celnych „ W kierunku lepszej współpracy", Kraków 19-21 października 2011 r.

Najbardziej prestiżowym spotkaniem organizowanym przez Służbę Celną podczas Polskiej Prezydencji będzie Konferencja Szefów Służb Celnych „W kierunku lepszej współpracy". Dzięki gościnności Urzędu Miasta w Krakowie, konferencja otrzyma niepowtarzalną oprawę. Obrady toczyć się będą bowiem w historycznych wnętrzach Sali Obrad Rady Miasta Krakowa. W konferencji udział weźmie blisko 100 osób, w tym Szefowie Służb Celnych z państw członkowskich UE, państw kandydujących, krajów Partnerstwa Wschodniego (Armenii, Azerbejdżanu, Białorusi, Gruzji, Mołdowy, Ukrainy), Rosji, Kazachstanu oraz kierownictwo Dyrekcji Generalnej TAXUD Komisji Europejskiej, przedstawiciele OLAF i Sekretarz Generalny WCO. Swój udział potwierdził już Algirdas Šemeta, komisarz ds. podatków i unii celnej, audytu i zwalczania nadużyć finansowych.

Wiodącym tematem spotkania będzie budowanie potencjału w zakresie ułatwień dla legalnego handlu, współpraca przy zwalczaniu przemytu oraz wymiana poglądów i najlepszych praktyk w tym zakresie.

Czas prezydencji jest też doskonałą szansą na zaprezentowanie Polski jako kraju o wielowiekowej tradycji. Dlatego po zakończeniu obrad goście będą mieli okazję zwiedzić najważniejsze zabytki Krakowa.

Listopad. Spotkanie szefów centralnych jednostek koordynujących administracji celnych Państw Członkowskich UE w rozumieniu Konwencji Neapolitańskiej II. Poznań 17-18 listopada 2011 r.

Spotkania organizowane w trakcie trwania Polskiej Prezydencji w Unii Europejskiej (UE) przez Służbę Celną RP, koncentrować się będą nie tylko na – szeroko rozumianych – politycznych aspektach współpracy międzynarodowej, ale także na obszarach ściśle związanych z zadaniami realizowanym przez pion kontroli. Przykładem tego jest spotkanie – w ramach działań Grupy Roboczej ds. Współpracy Celnej (Customs Cooperation Working Party) – szefów centralnych jednostek koordynujących

Sukiennice w Krakowie

administracji celnych Państw Członkowskich UE w rozumieniu Konwencji Neapolitańskiej II, które odbędzie się w Poznaniu w dniach 17-18.11.2011 r.

Konwencja Neapolitańska II (KN II) to bardzo ważne i skuteczne narzędzie prawne stosowane w Unii Europejskiej w obszarze wzajemnej pomocy i współpracy w ramach dochodzeń karnych dotyczących naruszeń krajowych i wspólnotowych przepisów celnych. Narzędzie to pozwala bowiem służbom celnym (oraz innym instytucjom) nie tylko realizować współpracę międzynarodową w znanej, tradycyjnej formie tj. wniosków o pomoc, ale także przewiduje inne, niestandardowe modele współdziałania, do których zaliczyć można np. międzynarodowe wspólne zespoły ds. dochodzeń specjalnych (*joint special investigation teams*).

I właśnie zagadnieniom związanym z KN II takim jak np. ocena realizacji współpracy, współpraca z prokuraturą i organami sądowymi, analiza możliwości polepszenia i pogłębienia tej współpracy, szybszej i skutecznej wymiany informacji, poświęcone będzie spotkanie organizowane przez Departament Kontroli Celno-Akcyzowej i Kontroli Gier Ministerstwa Finansów w ścisłej współpracy z Izbą Celną w Poznaniu.

W spotkaniu uczestniczyć będą nie tylko przedstawiciele służb celnych Państw Członkowskich UE, ale także przedstawiciele ministerstw sprawiedliwości Państw Członkowskich UE, przedstawiciele Komisji Europejskiej, jak również przedstawiciele Sekretariatu Generalnego Rady.

Międzynarodowe spotkania to nie tylko praca i udział w oficjalnych obradach, lecz także okazja do nawiązania bezpośrednich kontaktów oraz promocji walorów kulturalnych, krajoznawczych i ekonomicznych państwa – gospodarza. Dlatego też w trakcie tego spotkania, uczestnicy będą mieli możliwość m.in. zapoznania się z historią, tradycją, poznańską solidnością i gościnnością, a także obejrzenia najciekawszych miejsc w stolicy Wielkopolski. Z uwagi na termin, w którym odbywać się będzie spotkanie (listopad), nasi goście będą mogli także skosztować jednego ze sztandarowych, tradycyjnych, kulinarnych specjałów Poznania – rogala świętomarcińskiego.

Agnieszka Witkowska,
Departament Polityki Celnej,
Ministerstwo Finansów

Promocja na czas prezydencji

Okres prezydencji dla kraju członkowskiego oznacza nie tylko sprawowanie przewodnictwa w Radzie Unii Europejskiej, ale również możliwość promocji swojego kraju oraz jego walorów kulturowych wśród pozostałych krajów członkowskich.

Promocja kraju dokonuje się nie tylko w najsłynniejszym mieście europejskich spotkań – Brukseli, ale i w wielu innych stolicach. W trakcie przewodnictwa w Radzie Unii Europejskiej wiele spotkań odbywa się w kraju prezydencji. Daje to sposobność do zaprezentowania gościom swojego kraju i pozyskania nowych sympatyków oraz być może przyszłych turystów.

Prezydencja to nie tylko polityka. Podczas gdy politycy i eksperci merytoryczni przygotowują tematy do dyskusji i obrad czy plany spotkań i konferencji, nie wiele osób zdaje sobie sprawę, że mnóstwo innych ekspertów intensywnie pracuje nad promocją wizerunku kraju i organizacją tzw. spotkań krajowych. W ramach tych prac przygotowywane są kampanie informacyjne, programy kulturalne oraz specjalne oferty turystyczne. Również Polska Służba Celna organizuje kilka spotkań międzynarodowych, które opisujemy w tym wydaniu Wiadomości Celnych.

Identyfikacja Wizualna

Najważniejszy elementem rozpoznawczym kraju prezydencji jest logo umieszczane przede wszystkim na dokumentach, w głównych miejscach spotkań (budynkach Rady UE, Parlamentu, Komisji), budynkach administracji rządowej (m. in. Stałego Przedstawicielstwa RP, ambasad), na lotniskach czy w miejscach spotkań nieformalnych, a także na akcesoriach konferencyjnych: długopisach, notesach i innych gadżetach. Logo prezydencji można znaleźć na zaproszeniach, upominkach czy nawet na menu przy okazji organizacji oficjalnej kolacji.

Warto przypomnieć, że nie każdy może swobodnie używać logo. Potrzebne są specjalne porozumienia z Ministerstwem Spraw Zagranicznych (który jest właścicielem projektu), a i sposoby umieszczenia logo na dokumentach, plakatach czy banerach są ściśle określone i opisane w specjalnej księdze wizualizacji. Nad systemem identyfikacji wizualnej pracuje sztab ludzi i jest on chroniony aż do oficjalnej prezentacji. Można by zaryzykować stwierdzenie, że do tego momentu wszelkie projekty są strzeżone niczym największe tajemnice państwowe.

10 maja 2011 r. premier Donald Tusk zaprezentował oficjalne logo Polskiej Prezydencji. Zaprojektował je Jerzy Janiszewski,

który jest również autorem legendarnego znaku „Solidarność". Połączone strzałki są synonimem rozwoju, wzrostu i innowacji, symbolizują także solidarność, a zastosowane kolory pochodzą z flag państw członkowskich UE.

Identyfikacja wizualna prezydencji to również wystrój wnętrz w obiektach konferencyjnych oraz w budynku Rady UE w Brukseli – Justus Lipsius. Na czas Polskiej Prezydencji przygotowano elementy wystroju wnętrz m.in. specjalnie zaprojektowane meble, lampy, wykładzinę oraz elementy wyposażenia – wszystko utrzymane w spójnej konwencji opracowanej przez czołowego polskiego projektanta Tomka Rygalika.

Innym elementem systemu identyfikacji są upominki i gadżety, które będą wręczane zagranicznym delegatom podczas spotkań. Na zlecenie MSZ została opracowana lista rekomendowanych przedmiotów przez eksperta z dziedziny brandingu i designu. Wśród upominków, tradycyjnie, na wzór poprzednich krajów znajdą się m.in. krawat i apaszka, które można nazwać już kolekcjonerskimi.

Upominki powinny być produktem krajowym, a więc promować różnorodność rodzimych materiałów i być zaprojektowanymi przez krajowych wykonawców oraz wyprodukowanymi w danym kraju. Prezenty prezydencji nie mają za zadanie nieść ze sobą przekazu politycznego. Mają być przede wszystkim atrakcyjną pamiątką i budzić zainteresowanie. Wybór polskiego wzornictwa jako motywu przewodniego prezentów, zgodnie z wyjaśnieniami MSZ, ma na celu umocnienie wizerunku Polski jako inicjatora dynamicznych zmian i państwa z pozytywną energią. Ponadto wyraża przekaz, że Polska to „młody duch" Europy z ciekawą i bogatą kulturą.

Czy jakiś prezent Polskiej Prezydencji wzbudza większe kontrowersje? To najlepiej ocenić samemu, jednakże prasa najwięcej rozpisywała się nt. drewnianych bączków autorstwa Moniki Wilczyńskiej i Krzysztofa Smagi.

Program Kulturalny

Polskiej Prezydencji towarzyszyć będzie szeroka kampania informacyjno-edukacyjna skierowana do polskiego i międzynarodowego społeczeństwa. W jej ramach bezpośrednio przed i w trakcie trwania przewodnictwa organizowane będą liczne spotkania, konferencje oraz akcje społeczne.

Ponad 1400 wydarzeń kulturalnych zorganizowanych będzie w Polsce i za granicą. Całość programu koordynuje Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Pieczę nad realizacją tego programu powierzono w Polsce Narodowemu Instytutowi Audiowizualnemu, a za granicą Instytutowi Adama Mickiewicza. W Polsce wydarzenia kulturalne będą organizowane w głównych miastach, takich jak: Warszawa, Poznań, Wrocław, Kraków, Sopot, Lublin, Białystok oraz Katowice. Natomiast priorytetowe miasta za granicą, w których realizowany będzie program to: Bruksela, Berlin, Paryż, Londyn, Madryt, Kijów, Mińsk, Moskwa, Pekin oraz Tokio.

Drewniane bączki

Przebieg wydarzeń można śledzić na specjalnym portalu www.culture.pl. Więcej na temat programu w Polsce można znaleźć na: www.nina.gov.pl, a o programie kulturalnym za granicą: www.iam.pl.

Wydarzenia

Nie sposób spośród tych 1400 zaplanowanych wydarzeń wybrać te najważniejsze czy najciekawsze. Warto jednak przytoczyć kilka przykładów by pokazać jak różnorodne działania są podejmowane. Na pewno każdy znajdzie coś dla siebie. Jedynie czego niektórzy z nas nie będą mogli znaleźć to czasu, by uczestniczyć przynajmniej w niektórych wydarzeniach.

Inauguracja Polskiej Prezydencji odbędzie się 1 lipca 2011 roku w Warszawie. Z tej okazji zostanie zaprezentowany specjalny program muzyczny, który uroczyście rozpocznie sześć miesięcy Polskiej Prezydencji. Na maraton muzyczny w stolicy składać się będą cztery sceny z różnorodnym repertuarem muzycznym. Scena główna stanie na Placu Defilad, gdzie odbędzie się koncert inauguracyjny. Do wyboru pozostają również scena eksperymentalna z muzyką elektroniczną, improwizowaną oraz alternatywną; scena etniczna z muzyką powstałą z połączenia tradycji i nowoczesności inspirowaną polską i europejską kulturą ludową oraz scena dziecięca przeznaczona dla najmłodszych z zabawami i rodzinnym piknikiem. Ponad trzyipółgodzinny koncert rozpocznie wykonanie hymnów Polski i Unii Europejskiej. W finale odbędzie się pokaz sztucznych ogni do utworu „Orawa" Wojciecha Kilara

- Pierwszym miastem, w którym przez cały miesiąc odbywać się będą spotkania w ramach Polskiej Prezydencji jest Sopot. Właśnie tam, 3 lipca zabrzmi specjalny koncert „Muzyka Europy", który w uroczysty sposób zainauguruje miesiąc, w którym Sopot będzie gospodarzem wydarzeń prezydencji. Koncert przewiduje różnorodność gatunków i stylów: od nastrojowych ballad poprzez muzykę z pogranicza opery i operetki aż po nowoczesne raperskie utwory, w oprawie doskonałej sopockiej orkiestry filharmonijnej.
- Jednym z najważniejszych wydarzeń Polskiej Prezydencji w sferze kultury będzie Europejski Kongres Kultury we Wrocławiu, który odbędzie się w dniach 8-11 września br. Podczas czterech dni Kongresu będą miały miejsce liczne wystawy, koncerty, filmy, spektakle i spotkania, na które przyjedzie ponad 300 artystów i czołowych intelektualistów z całego świata.
- Każde z głównych miast, w których realizowany będzie program kulturalny przygotowały specjalne imprezy: Sopot (Otwarty Kurort Kultury), Wrocław (Europejskiej Kongres Kultury), Katowice (TAKK!, OFF Festival), Białystok (Podróż na Wschód), Kraków (IETM, Reminescencje Teatralne), Poznań (Old music – New music, Poznań Baroque) oraz Lublin (Mindware, Konfrontacje Teatralne).
- W 10 stolicach świata: Berlinie, Brukseli, Kijowie, Londynie, Madrycie, Mińsku, Moskwie, Paryżu, Pekinie oraz Tokio realizowany będzie specjalny program zagraniczny w 6 filarach: I CULTURE, Planeta Lem, Karol Szymanowski, Czesław Miłosz, Przewodnik do Polaków oraz I, CULTURE Orchestra.
- O północy z 30 czerwca na 1 lipca 2011 roku na skarpie przy ul. Wrocławskiej – głównym trakcie komunikacyjnym Bytomia odsłonięte zostanie logo Polskiej Prezydencji w Radzie UE wykonane z kolorowych kamieni. Kamienna kompozycja pozostanie w mieście do końca polskiego przewodnictwa.

O tym, co ciekawego dzieje się w danym mieście można dowiedzieć się w specjalnych Regionalnych Centrach Informacji Europejskiej współpracujących z Ministerstwem Spraw Zagranicznych, które realizują w całej Polsce projekty informacyjne o Polskiej Prezydencji. Organizowane są specjalne konkursy, wystawy, warsztaty nt. prezydencji. Przy dobrej zabawie, niejednokrotnie z atrakcyjnymi nagrodami, można dowiedzieć się wielu ciekawych rzeczy. Imprezy adresowane są do szerokiego grona odbiorców, zarówno osób dorosłych, młodzieży, jak i najmłodszych. Celem takich inicjatyw jest przybliżenie Polakom, w interesujący sposób, Unii Europejskiej i pogłębienie wiedzy o prezydencji.

Media

Najwięcej informacji na temat przygotowań do Prezydencji i zaplanowanych wydarzeń można uzyskać na stronie Internetowej www.prezydencjaue.gov.pl. Jednakże docelowo planowane jest uruchomienie oficjalnego portalu prezydencji www.pl2011.eu, który będzie zawierał m.in. aktualne wiadomości dotyczące przewodnictwa, kalendarz spotkań i wydarzeń, a także specjalną zakładkę promującą Polskę jako kierunek turystyczny.

Od grudnia 2009 r. działa również profil Polskiej Prezydencji w portalu społecznościowym www.facebook.com, od lutego 2010 r. grupa dyskusyjna poświęcona polskiemu przewodnictwu na www.goldenline.pl, a od maja 2011 r. swój oficjalny kanał w serwisie www.twitter.com ma rzecznik Polskiej Prezydencji. Ponadto na specjalnym kanale Polskiej Prezydencji w UE w serwisie youtube.com można obejrzeć wywiady-filmiki z ekspertami dotyczące różnych aspektów przygotowań do prezydencji.

Ogromnie ważnym partnerem działań promocyjnych prezydencji będą także media tradycyjne. Wyraźny akcent zostanie położony na bezpośrednią współpracę z dziennikarzami, zwłaszcza akredytowanymi w Brukseli. W tym celu planowana jest m.in. organizacja specjalnych wizyt studyjnych. Stworzone zostanie również nowoczesne centrum prasowo-informacyjne, które będzie działać w trakcie spotkań prezydencji w Polsce.

Od marca 2011 roku rzecznikiem Polskiej Prezydencji jest Konrad Niklewicz – wieloletni dziennikarz Gazety Wyborczej.

Najważniejsze wydarzenia w czasie Polskiej Prezydencji będą miały swoja obsługę medialną. Polskie Radio i Telewizja Polska zrealizują, wyprodukują i udostępnią innym nadawcom radiowym, telewizyjnym i operatorom internetowym sygnał audio i wideo z przebiegu kluczowych wydarzeń polskiej Prezydencji w Radzie Unii Europejskiej. Sygnał audio i wideo Polskiego Radia i Telewizji Polskiej będzie także dostarczany do Centrów Prasowych, które zorganizuje i wyposaży MSZ.

Polecane linki:
www.prezydencjaue.gov.pl
www.pl2011.eu
www.culture.pl

Opracowała na podstawie strony internetowej:
www.prezydencjaue.gov.pl
Monika Chudziak,
Departament Polityki Celnej,
Ministerstwo Finansów

Przygotowania do jednego spotkania…

W nadchodzącym półroczu czeka nas sporo pracy. Na barki przewodniczącego grupy, jego zastępcy i ekipy wspierającej spadnie wiele zadań. To co dokładnie składa się na przygotowanie jednego posiedzenia grupy roboczej w Radzie Unii Europejskiej spisał: Tomasz Michalak, Dyrektor Departamentu Polityki Celnej w Ministerstwie Finansów, były pracownik Stałego Przedstawicielstwa RP w Brukseli.

Przed posiedzeniem:

- Ustalić samodzielnie zakres tematyczny spotkania;
- Potwierdzić zakres w konsultacjach w ramach Trio, z Komisją, z Sekretariatem Rady (w tym ze Służbami Prawnymi Sekretariatu Rady) i przekonać Komisję, aby nie wprowadzała nieistotnych spraw;
- Wyegzekwować od Komisji przekazanie projektów dokumentów we właściwym czasie;
- Sprawdzić czy są podstawowe wersje językowe dokumentów;
- Zmobilizować Sekretariat Rady do rozesłania zawiadomienia o spotkaniu;
- Ustalić salę na spotkanie i termin niekolidujący z innymi grupami;
- Sprawdzić czy dokumenty są w systemie U 32/Extranecie, wyjaśnić np. Grecji, które z dokumentów są aktualnymi propozycjami;
- Przygotować *Annotated Agenda* (opis spotkania) i rozesłać do krajów;
- ustalić z Sekretariatem Rady (w tym ze Służbami Prawnymi) ew. wątpliwości formalnoprawne i legislacyjne;
- Raz jeszcze sprawdzić obieg dokumentów, zwłaszcza, gdy Komisja przekazuje kolejne wersje poprawione (rev.) projektów;
- Ustalić z wiodącymi krajami, jakie będzie ich stanowisko w kluczowych sprawach, spróbować przekonać je do wersji prezydencji;
- Stworzyć grupę poparcia dla własnych propozycji;
- Poprosić Komisję o przygotowanie argumentacji wspierającej stanowisko prezydencji;
- Opracować plan awaryjny;
- Ustalić szczegółowo własny scenariusz przebiegu obrad, zwłaszcza przy omawianiu aktu prawnego artykuł po artykule;
- Przed rozpoczęciem obrad sprawdzić dystrybucję dokumentów, zakres tłumaczeń kabinowych, i połączeń technicznych (Sekretariat).

W trakcie obrad:

- Prowadzić posiedzenie poprzez udzielanie głosu;
- Podsumowywać, proponować kolejne wersje kompromisu, ogłaszać przerwy;
- Wprowadzać zmiany w porządku obrad i wszelkie działania mające na celu zrealizowanie porządku obrad w godzinach 10-13 i 14:30-18;
- W czasie przerwy obiadowej wypracować nowy kompromis, prowadzić nieformalne konsultacje z Sekretariatem Rady, krajami blokującymi kompromis oraz sprawdzać pocztę elektroniczną i telefony w innych sprawach;
- Kontynuacja obrad po przerwie, podsumowanie ze wstępnym określeniem tematyki na kolejne posiedzenie.

Po posiedzeniu:

- Spotkanie z Sekretariatem Rady i określenie zakresu sprawozdania;
- Omówienie z Komisją, PE itd. przyjętych zmian w dokumentach;
- Przekazanie informacji ze spotkania koordynatorowi prezydencji w Stałym Przedstawicielstwie;
- Kontakt z krajem (ministerstwo) oraz przekazanie informacji osobom prowadzącym spotkania powiązane merytorycznie;
- Ponadto spotkanie podsumowujące w ramach Trio;
- Organizacja spotkań formalnych i nieformalnych w przypadku potrzeby ponownego wniesienia sprawy pod obrady.

Fakty i liczby o UE

Unia Europejska to 500 milionów ludzi z 27 krajów posługujących się 23 językami.

Euro – obecnie jest walutą 17 krajów członkowskich UE. Ostatnim krajem, który wszedł do strefy euro 1 stycznia 2011 r. była Estonia.

9 maja – dzień Europy. Idee stanowiące podstawę stworzenia obecnej Unii Europejskiej po raz pierwszy zostały przedstawione 9 maja 1950 roku w przemówieniu ówczesnego Ministra Spraw Zagranicznych Francji, Roberta Schumana. Dlatego też dzień 9 maja obchodzi się co roku jako „urodziny UE"[1].

Traktat z Lizbony został podpisany przez 27 państw członkowskich Unii Europejskiej 13 grudnia 2007 r. Wszedł w życie 1 grudnia 2009 r., po ratyfikowaniu go przez wszystkie kraje UE zgodnie z ich procedurami. To obszerny dokument, jego skonsolidowana wersja liczy ponad 300 stron. Najważniejsze zmiany wprowadzone przez Traktat Lizboński[2]:

- Usprawnienie unijnej procedury podejmowania decyzji. Rada unii Europejskiej będzie podejmować więcej decyzji kwalifikowaną większością głosów zamiast jednomyślnie. Dzięki temu Unia będzie działać szybciej i sprawniej.
- Powołanie stanowiska wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa i wiceprzewodniczącego Komisji. Jako pierwsza stanowisko to objęła w 2009 r. Catherine Ashton. Wspomaga ją Europejska Służba Działań Zewnętrznych.
- Nadanie Radzie Europejskiej pełnego statusu instytucji UE oraz powołanie nowego stanowiska przewodniczącego Rady Europejskiej, wybieranego na pięcioletnią kadencję.

Traktat Lizboński

Podpisanie Traktatu Lizbońskiego na nieformalnym szczycie Rady Europejskiej w Portugalii 13 grudnia 2007 r.

Pierwszym przewodniczącym Rady Europejskiej został Herman Van Rompuy.

- Po raz pierwszy wprowadzono możliwość wystąpienia z Unii Europejskiej państwa członkowskiego, które wyrazi taką wolę, oraz określono sposób postępowania w takich przypadkach.
- Nadanie Unii Europejskiej jednej osobowości prawnej.
- Wprowadzenie nowej instytucji o nazwie inicjatywa obywatelska, czyli możliwości złożenia podpisanej przez milion osób petycji do Komisji Europejskiej, by ta wysunęła nowy projekt legislacyjny.

Moment podpisania przez Polskę Traktatu Lizbońskiego na uroczystości w Lizbonie

Jak pytać o sprawy europejskie?

Unia Europejska wychodzi naprzeciw swoim obywatelom oferując wiele ścieżek komunikacji ułatwiających kontakt w unijnych sprawach[3].

Podstawowe źródła informacji:

- Portal UE Europa (europa.eu) – wiele użytecznych informacji we wszystkich unijnych językach, m.in. co roku aktualizowany przez Komisję Europejską przewodnik dla podróżujących po Europie.
- Infolinia telefoniczna dla obywateli Europe Direct (linia bezpłatna 00 800 6 7 8 9 10) – działająca we wszystkich urzędowych językach UE, codziennie od pon. do pt. od 9.00 do 18.30.
- Lokalne ośrodki informacyjne Europe Direct w każdym kraju UE.
- Biuro Porad dla Obywatela – ec.europa.eu/citizenrights – indywidualne porady ekspertów z dziedziny prawa.
- Solvit – internetowa sieć zajmująca się rozwiązywaniem, bez podejmowania działań prawnych, problemów wynikających z niewłaściwego stosowania prawa z zakresu jednolitego rynku UE przez rządy lub administrację publiczną – ec.europa.eu/solvit.
- EEC – europejskie centra konsumenckie - http://ec.europa.eu/consumers/ecc/index_en.htm. Warto odwiedzić tę stronę w przypadku problemów przy kupowaniu produktów od sprzedawcy z innego kraju UE.
- Eures – europejskie służby zatrudnienia – ec.europa.eu/eures.
- Strona internetowa Debate Europe (europa.eu/debateeurope) – za pośrednictwem tej strony możesz wziąć udział w debacie na temat przyszłości UE, odwiedzając zaś stronę internetową ec.europa.eu/your voice dowiesz się jak wziąć udział w procesie kształtowania polityki europejskiej.
- Przedstawicielstwo Komisji Europejskiej w Polsce – Punkt Informacyjny UE, ul. Jasna 14/16 a, Warszawa.

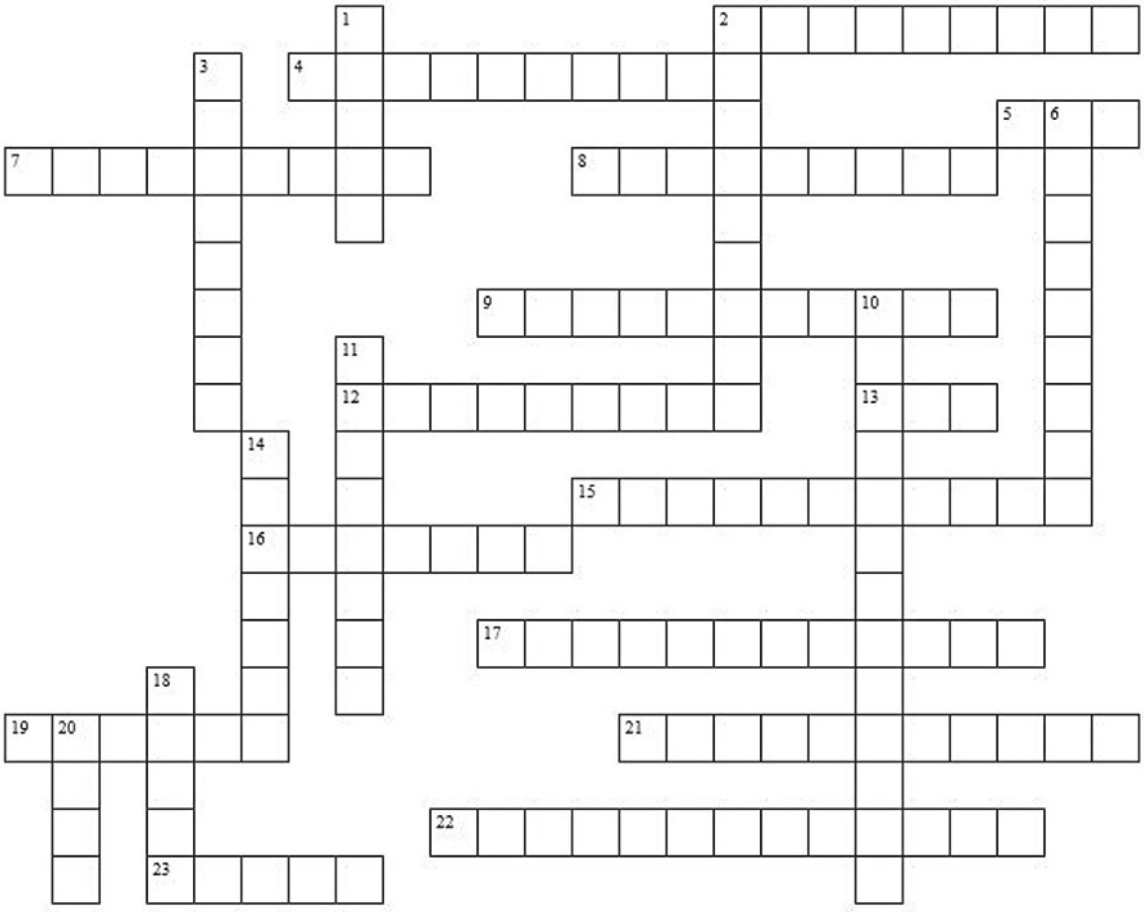
**Opracowała: Anna Drozd,
Departament Polityki Celnej,
Ministerstwo Finansów**

[1] http://ec.europa.eu/publications/booklets/eu_glance/79/pl.pdf

[2] Opracowano na podstawie: http://ec.europa.eu/publications/booklets/others/89/pl.doc

[3] Opracowano na podstawie: http://ec.europa.eu/publications/booklets/others/59/pl.doc

Krzyżówka

PIONOWO

1 Nazwa unijnej misji w Kosowie, w której biorą udział również polscy celnicy.
2 Jeden z krajów, który przystąpił do UE w 1995 r.
3 Miasto, w którym podpisano porozumienie znoszące kontrole graniczne.
6 Państwo, które jest w „ostatniej fazie" rozmów o przystąpieniu do UE.
10 Najbardziej popularny rodzaj tłumaczenia ustnego w budynku Rady Unii Europejskiej.
11 Jeden z „ojców" integracji europejskiej.
14 … księga – dokument wydawany przez Komisję Europejską, którego zasadniczym celem jest zapoczątkowanie dyskusji lub też całego procesu konsultacji na tematy związane z danym problemem.
18 Obejmie przewodnictwo w Radzie UE po Polsce.
20 Skrótowa nazwa unijnego urzędu zajmującego się zwalczaniem nadużyć finansowych.

POZIOMO

2 Miasto – siedziba Europejskiego Banku Centralnego.
4 Polski europoseł, w l. 1990 - 1996 Ambasador oraz szef Misji RP przy Wspólnotach Europejskich w Brukseli. W l. 1998-2001 Sekretarz Stanu w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, gdzie został Pełnomocnikiem Rządu RP ds. negocjacji o członkostwo Polski w UE.
5 Jednostka rozliczeniowa w Europejskim Systemie Monetarnym używana w latach 1979-1998.
7 Autor melodii hymnu europejskiego.
8 Ma prawo do odwołania Komisji Europejskiej.
9 Obecny Komisarz UE ds. budżetu i programowania finansowego.
12 Akt prawa pochodnego UE.
13 Miesiąc, w którym obchodzony jest Dzień Europy.
15 Proces przyjmowania przez Komisję aktów wykonawczych do aktów prawnych przyjętych uprzednio przez Radę Unii Europejskiej.
16 Europejski program współpracy uczelni, który umożliwia wyjazdy studentów za granicę na część studiów i praktykę.
17 Kryteria ... – inaczej kryteria z Maastricht lub kryteria zbieżności.
19 Hiszpański polityk, pełnił funkcje sekretarza generalnego w Radzie UE i w NATO.
21 Popularnie o osobie przeciwnej integracji europejskiej.
22 Jedna z podstawowych zasad ustrojowych UE, zwana inaczej zasadą pomocniczości.
23 Miasto, w którym Polska podpisała traktat akcesyjny.

Unia Europejska XXI w. ;-)

– [operator]: Dziękujemy, że wybrał pan naszą pizzerię. Czy mogę prosić o pański numer EUROPESEL?

– [klient]: Dzień dobry. Chciałbym złożyć zamówienie.

– [o]: Czy mogę najpierw prosić pański numer EUROPESEL?

– [k]: Mój EUROPESEL, tak.... już ..chwileczkę...to jest: 216505 20314123411232218543322223.

– [o]: Dziękuję, panie Nowak. Widzę, że mieszka pan przy ulicy Żytniej 14, a pański numer telefonu to 56320302. Numer telefonu w pańskim biurze to 54356326, a numer pańskiej komórki to 88234924. Z którego numeru pan dzwoni?

– [k]: Co? Dzwonię z domu. Skąd pan ma te wszystkie informacje?

– [o]: Jesteśmy podłączeni do Systemu, proszę pana.

– [k]: (wzdychając) A... tak... Chciałbym zamówić dwa razy waszą Pizzę Samo Mięcho.

– [o]: To chyba nie jest dobry pomysł, proszę pana.

– [k]: Co pan ma na myśli?

– [o]: Proszę pana, w pańskiej kartotece medycznej jest napisane, że ma pan za wysokie ciśnienie i ekstremalnie wysoki poziom cholesterolu. Twój Narodowy Opiekun Zdrowia nie zezwoli na takie niezdrowe zamówienie.

– [k]: Cholera. To co pan proponuje?

– [o]: Może pan spróbować naszej niskotłuszczowej Pizzy Sojowej. Z pewnością panu zasmakuje.

– [k]: Czemu pan sądzi, że mi to zasmakuje?

– [o]: Wypożyczał pan w zeszłym tygodniu „Sojowe przepisy kulinarne" z biblioteki, dlatego właśnie to panu zasugerowałem.

– [k]: Ok, ok. Proszę więc dwie rodzinne. Zaraz podam panu numer karty kredytowej.

– [o]: Obawiam się, że będzie pan musiał zapłacić gotówką, bo przekroczył pan limit na koncie karty kredytowej.

– [k]: No to skoczę do banku tu obok i przyniosę gotówkę zanim wasz kierowca dostarczy pizzę.

– [o]: Pańskie konto czekowe również jest już wyczerpane.

– [k]: Nieważne. Po prostu przyślijcie pizzę, mam już gotówkę gotową. Jak długo to zajmie?

– [o]: Obawiam się, że około 45 minut, gdyż mamy teraz dużo zamówień. Chyba, że jeśli chce pan jechać po gotówkę, to po drodze sam pan podjedzie po zamówienie. Jednakże wożenie pizzy motocyklem może być ryzykowne.

– [k]: Skąd u diabła pan wie, że jeżdżę na motorze?!

– [o]: Pisze tutaj, że oczekuje się na pana z pierwszą wpłatą na samochód. Ale motocykl ma pan już spłacony.

– [k]: k.... !!!!!!!!!

– [o]: Radzę uważać co pan mówi. Ma pan już przecież kolegium za obrażenie policjanta w lipcu 2006 roku oraz wyrok za opowiedzenie nietolerancyjnego dowcipu o nekrofilach.

– [k]: (Milczenie)

– [o]: Czy chce pan coś jeszcze?

– [k]: Tak, mam kupon na darmowe dwa litry coli.

– [o]: Przykro mi, proszę pana, ale nasz regulamin zabrania podawania coli cukrzykom…[1]

[1] http://forum.gazeta.pl/forum/w,50394,123181876,123181876,Juz_nie_dlugo_.html

ROZWIĄZANIE KRZYŻÓWKI

1. Eulex 2po. Frankfurt 2pio. Finlandia 3. Schengen 4. Kułakowski 5. Ecu 6. Chorwacja 7. Beethoven 8. Parlament 9. Lewandowski 10. Symultaniczne 11. Adenauer 12. Dyrektywa 13. Maj 14. Zielona 15. Komitologia 16. Erasmus 17. Konwergencji 18. Dania 19. Solana 20. Olaf 21. Eurosceptyk 22. Subsydiarność 23. Ateny

Oficjalny dowcip UE

Europejski raj: Zostałeś zaproszony na oficjalny lunch. Powitał Cię Anglik, jedzenie przygotował Francuz, a Włoch zajmuję się Tobą przy stole. Wszystko zostało zorganizowane przez Niemca.

Europejskie piekło: Zostałeś zaproszony na oficjalny lunch. Powitał Cię Francuz, jedzenie przygotował Anglik, Niemiec zajmuje się Tobą przy stole, ale nie martw się, wszystko zorganizował Włoch.

Ten dowcip został zaproponowany przez Belga, jako Oficjalny Dowcip Unii Europejskiej, którego powinien uczyć się każdy uczeń w szkole. Żart ten polepszy stosunki międzynarodowe oraz będzie promował poczucie humoru i kulturę.

Zebrała się więc Rada Europejska, aby zdecydować, czy zostanie on Oficjalnym Dowcipem Unii Europejskiej.

Brytyjczyk oświadczył, bez zmieniania wyrazu twarzy i bez ruchu szczęką, że żart jest prześmieszny.

Francuz zgłosił sprzeciw, ponieważ Francję zaprezentowano w żarcie w negatywnym świetle.

Polska również się sprzeciwiła, ponieważ w ogóle nie została ujęta w żarcie.

Luksemburg zapytał, kto posiada prawa autorskie do żartu, a przedstawiciel Szwecji, chytrze się uśmiechając, nie powiedział ani słowa.

Dania zapytała, gdzie w dowcipie jest odnośnik seksualny, bo jeśli żart ma być śmieszny, to przecież taki musi się znaleźć.

Holandia nie zrozumiała żartu, a Portugalia nie zrozumiała, co to jest „żart". Czy to jakieś nowe pojęcie?

Hiszpan wyjaśnił, że żart jest śmieszny tylko wtedy, gdy powiemy, że lunch odbywa się o 13, a przecież wtedy jest śniadanie. Grecy poskarżyli się, że nie poinformowano ich o lunchu, przegapili więc okazję, żeby najeść się za darmo i zawsze się o nich zapomina. Rumunia zapytała, co to jest „lunch".

Litwa i Łotwa poskarżyły się, że zamieniono ich tłumaczenia, co jest nie do zaakceptowania, nawet jeśli zdarza się nagminnie. Słowenia odpowiedziała im, że jej tłumaczenie zostało całkowicie zagubione i jakoś się nie skarży. Słowacja oświadczyła, że jeśli żart nie był o kaczuszce i hydrauliku to znaczy, że ich tłumaczenie jest z błędem. Na co Brytyjczyk oświadczył, że taka wersja również jest prześmieszna.

Węgry jeszcze nie skończyły czytać 120 stron swojego tłumaczenia.

Wtedy wstał Belg i zapytał, czy ten Belg, który zaproponował żart, był francuskojęzyczny czy holenderskojęzyczny, bo jeśli był francuskojęzyczny, to na pewno żart zostanie poparty, a jeśli holenderskojęzyczny, to Belgia będzie musiała żart odrzucić, niezależnie od jego walorów.

Na zakończenie spotkania Niemiec powiedział, że miło jest tak sobie obradować w Brukseli, ale teraz i tak trzeba będzie złapać pociąg i pojechać do Strasburga, żeby podjąć decyzję. Poprosił także, by ktoś obudził Włocha, żeby nie spóźnił się na pociąg i żeby wszyscy zdążyli wrócić do Brukseli przed końcem dnia, by móc przedstawić decyzję na konferencji prasowej.

„Jaką decyzję?" – zapytał Irlandczyk.

I wszyscy uznali, że najwyższy czas napić się kawy[1].

[1] Źródło: http://mareksiwiec.blog.onet.pl/Dowcip-europejski,2,ID422168990,n

COUNCIL OF THE EUROPEAN UNION